

HAILUOTO

Hailuodon kunta

Tilinpäätös ja

toimintakertomus 2016

Hailuodon kunta

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2016

Käsittely	
Kunnanhallitus	4.4.2016 § 57
Kunnanvaltuusto	

Sisällys

Toimintakertomus	7
1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	9
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	9
1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	10
1.3 Toimintaympäristö	12
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	15
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja kuntatalouden kehitysnäkymät.....	17
1.6 Henkilöstö.....	18
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	23
1.8 Ympäristötekijät	23
2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	24
3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	27
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	27
3.2 Toiminnan rahoitus.....	32
4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	34
5 Kokonaistulo ja –meno	36
6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	37
7 Kunnan hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	42
Talousarvion toteutuminen	43
8 Seurantaa koskeva sääntely	45
9 Tavoitteiden toteutuminen.....	48
10 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	50
11 Käyttötalouden toteutuminen tulosalueittain.....	53
11.1 Hallintopalvelut	53
11.2 Perusturvapalvelut.....	65
11.3 Sivistyspalvelut	75
11.4 Tekniset palvelut.....	83
12 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	92
13 Investointiosan toteutuminen	100
14 Rahoitusosantoteutuminen	106
Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	107
Eriytetyt tilinpäätökset.....	131
15 Tytäryhtiöiden toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot	133
Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	135
16 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	137
17 Luettelo kirjanpito- ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista.....	138
18 Tunnuslukujen laskentakaavat.....	139

Toimintakertomus

---

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Maaillantalouden nousu on käynnistynyt loppuvuodesta ja vaikuttaa myös Suomen talouden tilaan. Talouden myö-
tätuuli vaikuttaa positiivisesti yritysten tuloksiin. Suomen kokonaistuotannon arvioidaan kääntyvän tänä vuonna noin
1,7 % kasvuun. Kasvun arvioidaan jatkuvan seuraavat kolme vuotta. Riskit talouden suunnasta ovat kuitenkin riippu-
vaisia Yhdysvaltojen ja Euroopan poliittisista ratkaisuista. Protektionismi sekä raha -ja osakemarkkinoiden rauhatto-
muus voi häiritä orastavaa kasvua. Osakemarkkinoilla arvioidaan osakkeiden hinnan olevan poikkeuksellisen korkea.
Arvioita kuplan puhkeamisesta on myös esitetty. Tuleva riippuu kasvuvauhdista jatkossa.

Kuntien talouden kehitys on ollut ennusteita parempaa vaikka alueelliset erot ovat edelleen merkittäviä. Kunnilla
on toistaiseksi laaja itsehallinto, eikä valtio voi pelkästään omilla toimillaan taata kuntatalouden tasapainottumista.
Näin ollen myös kunnilla itsellään on suuri vastuu kuntatalouden tasapainottamisesta muun muassa rakenteellisia
uudistuksia toteuttamalla ja tuottavuutta nostamalla. Maakuntaudistus on näiltä osin aktivoinut kuntia myös tili-
vuonna 2016. Rakenteiden uudistaminen ja tuottavuus ovat olleen keskeisiä tavoitteita Hailuodon kunnan valmistau-
tumisessa uuteen maakuntaan ja Soteen. Keskeisinä tavoitteina oli uusien ja uudistettujen sähköisten järjestelmien
käyttöönotto, toimintaa ohjaavan säännösten uudistaminen sekä uuden toimintamallin ja organisaation valmistelu.

Talousarvion 2016 raamitus laadittiin siten, että se mahdollistaa valtuuston talousarvioseminaarissa asetetun
talouden tilan saavuttamisen. Vuosikate tavoite on positiivinen vuosikate +200.000 €, jolloin toimintakatteen maksimi
on -6.400.000 €:a. Varsinainen talousarvio ei pysynyt näissä tavoitteissa. Vuosikate hyväksytyssä talousarviossa oli -
216.633 € ja toimintakate -6.895.523 €. Talousarvion tarkistaminen syksyllä 2016 paransi tunnuslukuja ja lopullinen
tilinpäätös ylitti asetetun alkuperäisen tavoitteen siten että vuosikate oli +328.244 € ja toimintakate -6.348.739 €. Tili-
kauden ylijäämää kertyy 459.530 €, joka kerryttää edellisten tilikausien ylijäämän 2,852 milj. €:oon. Hailuodon kunnan
lainamäärä tilinpäätöksessä 2016 on 2,347 milj. €:a. Talouden tulos kokonaisuudessaan oli Hailuodon kunnan strate-
giaa toteuttavaa.

Kiitän henkilöstöä ja luottamushenkilöitä tehdystä työstä Hailuodon kunnan parhaaksi!

Tero Karinen
kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Hailuodon kunnanvaltuustossa on 17 valtuutettua kaudella 1.1.2013-31.5.2017.
Tilikauden 1.1.-31.12.2016 valtuusto ja siinä tapahtuneet muutokset seuraavassa:

Valtuuston puheenjohtajana toimi Sauli Pramila (luotsikutterinhoitaja, Kesk.).
I varapuheenjohtajana toimi Leo Sauvola (vaununtarkastaja, eläk. SDP).
II varapuheenjohtajana toimi Charlotta Kittilä (opiskelija, Kok.).

Kunnanvaltuustoon ovat kuuluneet lisäksi seuraavat valtuutetut:

Taru Henttu (pukuompelija, PS)
Mikko Iljana (DI, Kesk.)
Raija Juola (emäntä, PS)
Matti Kalaja (eläkeläinen, Kesk.)
Markku Ketola (luotsivanhin, Kok.)
Raili Louhimaa (taloussiht. eläkeläinen, Vas.)
Minna Maikkola (erityisopettaja, Kesk.)
Timo Ranta (maaseutuyrittäjä, Kesk.)
Pirkko Rantasuo (reskontraohitaja, traden. SDP)
Susanna Rapinoja (FM, opettaja, Saariryhmä)
Kaarina Sauvola (lastenhoitaja, Kesk.)
Teija Siekkinen (yrittäjä, PS)
Oiva Tanskanen (insinööri, eläkeläinen Kok.)
Kalevi Tönkyrä (ent. käyttöpäällikkö, SDP)

Kunnanhallitus

Hailuodon kunnanhallituksessa on 7 jäsentä. Kokouksiin voivat osallistua myös kunnanvaltuuston puheenjohtajat ja heillä on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Oiva Tanskanen.
Varapuheenjohtajana toimi Kalevi Tönkyrä.

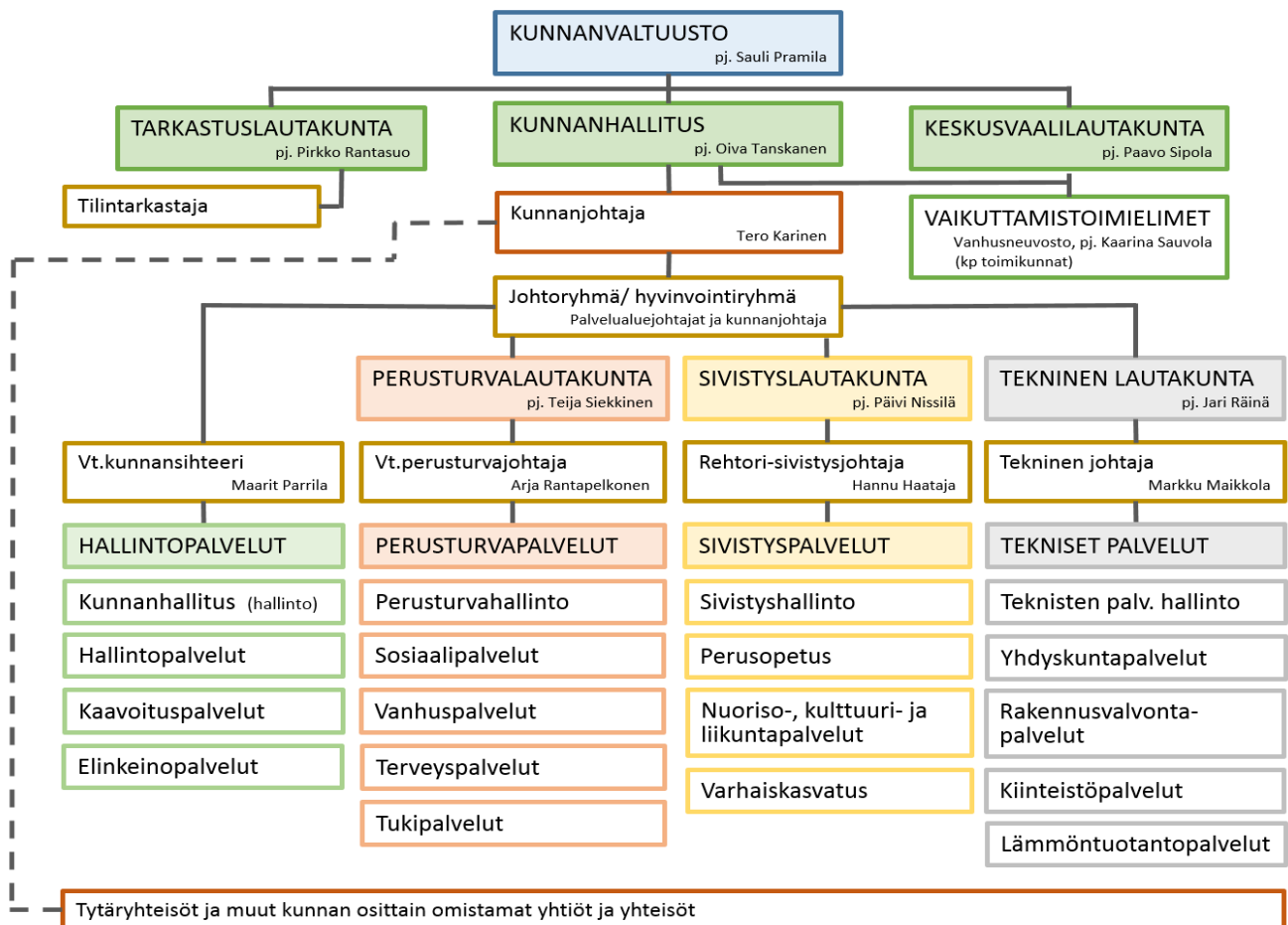
Kunnanhallitukseen ovat kuuluneet lisäksi seuraavat jäsenet:

Matti Kalaja
Kaarina Sauvola
Timo Ranta
Raija Juola
Teija Siekkinen

Kunnanhallituksessa toimi esittelijänä kunnanjohtaja Tero Karinen ja kunnansihteeri Maarit Parrila.

Hailuodon kunnan organisaatio ja muut luottamuselimet

Hailuodon kunnan organisaatio

Tarkastuslautakunta

Pj. Pirkko Rantasuo
Vpj. Raili Louhimaa
Jäsen: Mikko Iljana

Keskusvaalilautakunta

Pj. Paavo Sipola
Vpj. Raija Tuhkanen
Jäsenet: Paavo Isola, Marko Välimäki ja Salla Tönkyrä

Perusturvalautakunta

Pj. Teija Siekkinen
Vpj. Markku Ketola
Jäsenet: Ritva Laurila Leena Luoma-aho, Jarmo Kuisma 4.10.2016 saakka ja Matti Kalaja 4.10.2016 alkaen, Raija Tuhkanen ja Leo Sauvola.
Esittelijänä vt. perusturvajohtaja Arja Rantapelkonen.

Sivistyslautakunta

Pj. Päivi Nissilä
Vpj. Marko Välimäki
Jäsenet: Mikko Iljana, Taru Henttu, Charlotta Kittilä, Susanna Rapinoja ja Petri Blomqvist.
Esittelijänä rehtori-sivistysjohtaja Hannu Haataja.

Tekninen lautakunta

Pj. Jari Räinen 8.9.2016 saakka ja Kaarina Sauvola 8.9.2016 alkaen

Vpj. Lauri Holappa

Jäsenet: Sanna Sipilä, Marja-Leena Krekilä, Raija Juola, Markku Ketola sekä Sasu Ripatti

Esittelijänä tekninen johtaja Markku Maikkola.

Tilivelvollisia ovat kunnan johtavat viranhaltijat sekä kaikki toimielimet valtuustoa lukuun ottamatta.

1.3 Toimintaympäristö

Yleinen talouskehitys

Talouden kehitysnäkymät

Maailmantalouden ennakkoidaan kasvavan aikavälillä 2017 - 2018 3 %:n vauhtia, eli hieman nopeammin kuin vuonna 2016. Maailmankaupan kasvu pysyy kuitenkin viimevuosiin verrattuna hitaana suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Suomen talous on palannut kasvu-uralle yksityisen kulutuksen ja investointien tukemana. Talousluvut ovat vahvistuneet ja ennakoivat myös kasvun jatkumista. Suomi jää edelleen jälkeen muun euroalueen kehityksestä, eikä BKT:n taso saavuta lähivuosina finanssikriisin edeltävää tasoa. BKT:n kasvuennusteet vaihtelevat eri tutkimuslaitoksilla 1,3 - 1,7 yksikön välillä. Suomen pankin kokonaistuotannon kasvuennuste vuoteen 2018 - 2019 on 1,2 %

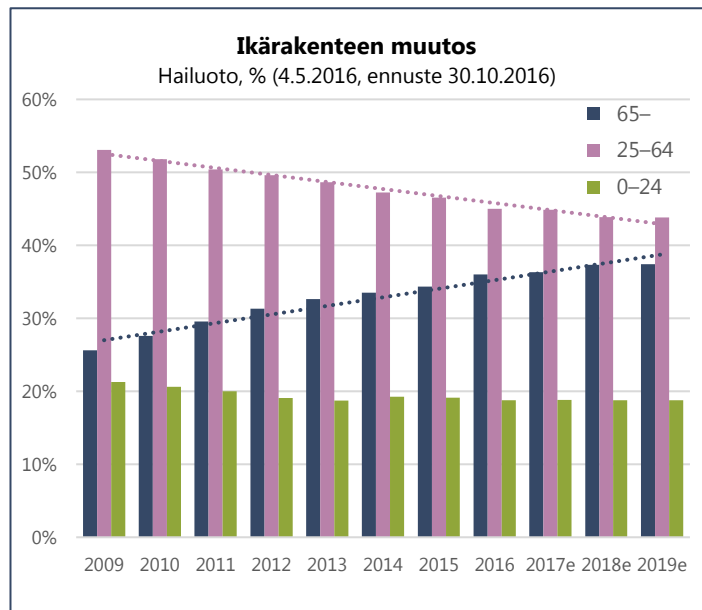
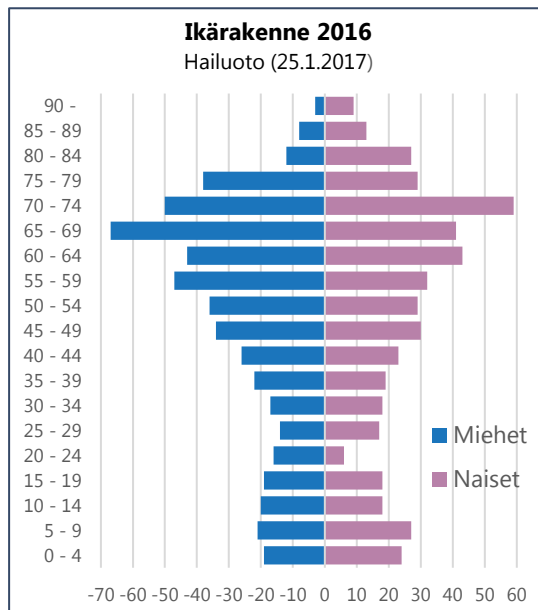
Kuntatalous

Vuoden 2016 tilinpäätösarvotietojen mukaan Suomen kuntien yhteenlaskettu toimintakate Tilastokeskuksen mukaan heikkeni 0,4 mrd € eli 1,4 % edellisestä vuodesta. Kuntien verorahoitus, joka koostuu verotuloista ja valtionosuuksista, kasvoi 3,0 % edellisvuodesta ja oli yhteensä 30,7 mrd €. Verotulojen osuus verorahoituksen kasvusta oli 0,3 mrd € ja valtionosuuksien osuus 0,6 mrd €. Kunnat saivat verotuloja asukasta kohden 4.025 € ja valtionosuuksia 1.608 €. Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui vuoden 2016 tilinpäätösarvioiden mukaan 26,8 % edellisestä vuodesta ja oli yhteensä 2,4 mrd €. Vuonna 2016 kaikkiaan 18 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun sitä edellisenä vuonna vuosikate oli toteutumatietojen mukaan negatiivinen 13 kunnalla. Vuonna 2016 vuosikate oli Suomessa asukasta kohden 440 €. Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset olivat 17,9 mrd € ja osuus kuntien käyttötalouden kustannuksista 58,6 %. Tämä tulevalle maakunnalle siirtyvä osuus on merkittävä ja vaikuttaa ja ohjaa perusteellisesti peruskuntien toimintaa tulevaisuudessa. Kuntien lainakanta kasvoi vuonna 2016 3,4 %. Lainamäärä oli 16,0 mrd € eli 2.938 €/ asukas, kun se vuonna 2015 oli 15,2 mrd € eli 2.841 €/ asukas. Kasvu oli edellistä vuotta hitaampaa jolloin se oli 5,6 %. Käyttömenojen ja tulojen merkittävä supistumisella ei ole vaikutusta 16,0 mrd € kuntien lainasalkkuun, joka jää edelleen kuntien vastattavaksi. Keskustelua uusista kriisikuntakriteereistä ei ole vielä käyty.

Väestörakenne ja elinolot

Hailuoto (ruots. Karlö) on maapinta-alaltaan noin 201 km² (kokonaispinta-ala 1.083 km²) laajuinen kunta, joka sijaitsee saman nimisessä saarella Perämerellä Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Suomen merialueiden saarista Hailuoto on pinta-alaltaan Ahvenanmantereen ja Kemiönsaaren jälkeen kolmanneksi suurin. Hailuoto on saaristokunta valtioneuvoston päätöksen mukaisesti annetun lain (494/1981) nojalla. Saareen liikennöi aikataulun mukaisesti maantielautta, jolle kuntalaisilla on kotikuntaan perustuva erikseen haettava etuajo-oikeus. Lauttaliikenteestä vastaa Varsinais-Suomen ELY -keskus.

Hailuodon kunnan väkiluku 31.12.2015 oli 994, joista miehiä 512 ja naisia 482. Asukasluvultaan kunta on manner-Suomen viidenneksi pienin. Väestö määrä pysyi ennallaan, koska edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna väkiluku kasvoi yhdellä asukkaalla eli 0,1 %:lla. Hailuodon kunnan väkiluku on säilynyt noin tuhannessa asukkaassa vuodesta 2006 saakka. Hailuodon kunnan luonnollinen väestönlisäys oli vuonna 2016 -5 (2015: -1). Kuntien välinen nettomuutto oli positiivinen +6 (2015: -2) ja kuntien välisessä muutossa muuttava henkilömäärä oli yhteensä 96 henkilöä (2015: 102).

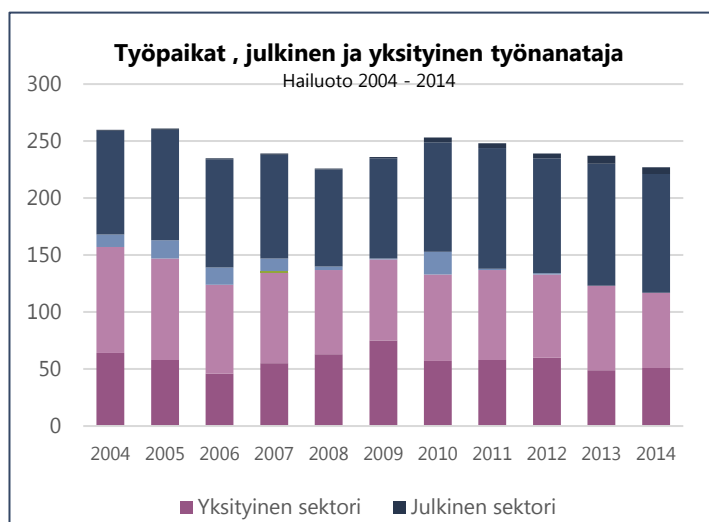
Hailuoto on Oulun seudun ikääntynein kunta ja kunnan ikääntyminen on lisääntynyt vuoden 2016 aikana. Alle 24 -vuotiaita lapsia, nuoria ja nuoria aikuisia oli 188 (2015: 191) eli 19,9 % väestöstä. 24 – 64 –vuotiaita työikäisiä oli 450 (2015: 462) eli 45,3 % väestöstä ja yli 65 -vuotiaita oli 356 (2015: 341) eli 35,8 % väestöstä. Yli 75 –vuotiaita ikäihmisiä oli 139 (2015: 132) eli 39,0 % kaikista yli 65 –vuotiaista ja 14,0 % koko väestöstä. Väestöpyramidi havainnollistaa väestön ikärakennetta. Pyramidi kuvaa sekä eri ikäluokkien välisiä suhteita että sukupuolten välisiä määrällisiä eroja. Yli 65 –vuotiaiden määrä on kasvanut edellisvuodesta 0,7 % suhteessa koko väestöön. Hailuodossa väestön ikärakenne vaikuttaa palveluihin ja vanhuspalvelujen tarve on voimakkaasti kasvava.

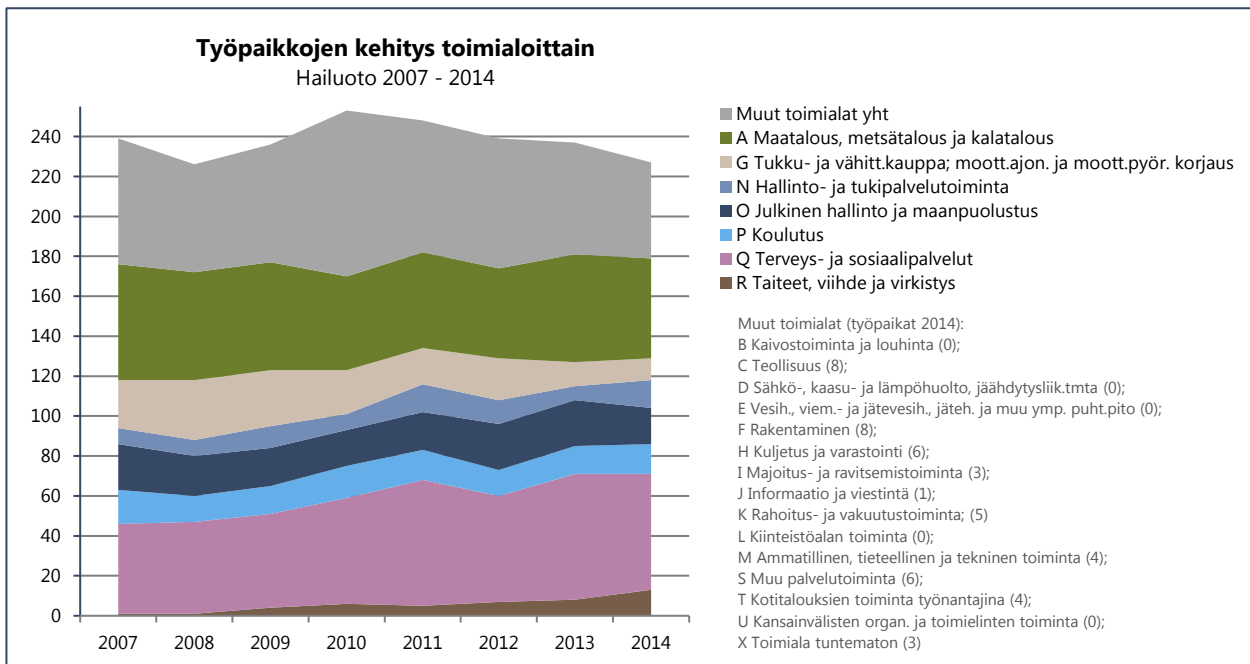
Työpaikkakehitys ja työttömyys

Hailuodon kunnassa oli vuonna 2015 yhteensä 333 (2014: 339) työllistä työssäkäyvää asukasta. Työssäkäyvien määrä on laskenut vuoden aikana -1,8 %, kun vuosittainen vähennys on keskimäärin -0,5 % viiden vuoden jaksossa.. Työvoiman ulkopuolella oli 603 (2015) asukasta joista 27,1 % lapsia tai opiskelijoita ja 69,2 % eläkkeellä. Hailuodon kunnan väestöstä 42,0 % oli eläkkeellä.

Oman kunnan alueella työssäkäyviä on 187 (2013: 195) henkilöä joten noin 44,8 % työssäkäyvistä pendelöi, eli käy työssä mantereella. Oman kunnan alueella työssäkäyvien määrä laski vuodessa -4,1 %, kun vuosittainen vähennys on keskimäärin -2,3 % viiden vuoden jaksolla. Hailuotoon pendelöi 40 henkilöä. Hailuodon työpaikoista 48,5 %, eli 110 sijoittuu julkiselle työnantajalle. Yksityisen sektorin työpaikat ovat vähentyneet -6 työpaikkaa eli -4,9 %, ja vuosittainen keskimääräinen vähennys on ollut -4,2 %. Yksityisen työnantajan työpaikoista (2013) 22 % on maataloudessa. 23 % työpaikoista on kaupan, majoituksen ja ravitsemuksen alalla, 10 % rakentamisessa ja 8 % metsätaloudessa.

Vuoden 2016 aikana Hailuotoon perustettiin Oulun Seudun Uusyrityskeskusten tilastojen mukaan yhteensä neljä (2015: 3) uutta yritystä (luku sis. asunto-osaakeyhtiöt), joiden työllistämiskaikutukseksi arvioidaan 4 henkilöä. Yrityksiä lakkasi kaksi kappaletta (luku sis. ns. laatikko-poiston)

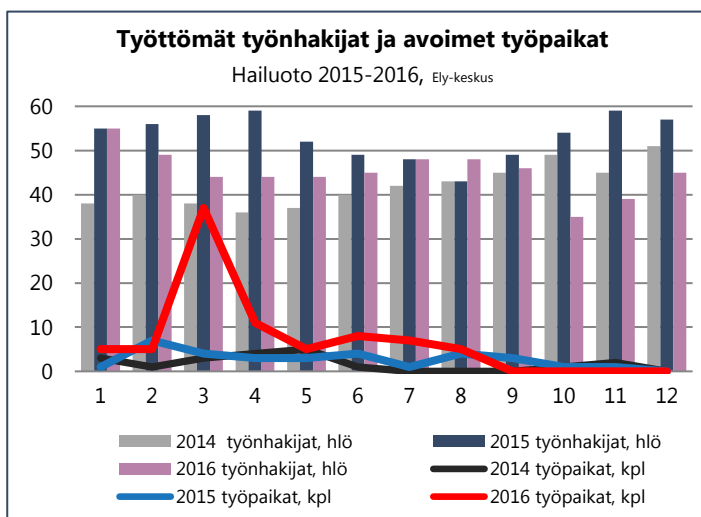

Hailuodon kunnan alueella oli vuonna 2014 yhteensä 227 (2013: 237) työpaikkaa. Työpaikkojen määrä laski vuoden aikana -4,2 %, kun työpaikkojen vuosittainen vähennys on keskimäärin -0,7 % viiden vuoden jaksolla. Määrällisesti työpaikkoja on eniten terveys- ja sosiaalipalveluiden (58 kpl; 25,6 %) ja maa-, metsä- ja kalatalouden (50 kpl; 22,0 %) toimialoilla. Työpaikkojen suhteellinen kasvu on ollut voimakkaita taiteen, viihteen ja virkistystyön (KA,5v: 30,0 %) ja hallinto- ja tukipalvelutoiminnan (KA,5v: 18,4 %) toimialoilla. Työpaikat ovat vähentyneet voimakkaimmin tukku- ja vähittäiskaupan sekä ajoneuvojen korjauksen (KA,5v: -14,8 %) toimialalla.

Työttömyys ja työllistäminen

Pohjois-Pohjanmaalla työttömyysaste oli vuoden 2016 lopussa 15,3 %. Hailuodon työttömyysaste oli tuolloin 11,3 % ja työttömien työnhakijoiden lukumäärä oli 45. Vuotta aiemmin työttömyysaste oli Hailuodossa 14,7 %. Korkeimmillaan työttömyysaste oli Hailuodossa vuoden 2016 alussa (13,8 %), jolloin työttömiä työnhakijoita oli 55. Alimmillaan työttömyysaste oli lokakuussa, jolloin Hailuodossa oli Reisjärven jälkeen Pohjois-Pohjanmaan alhaisin työttömyysaste: Reisjärvellä 8,2 % ja Hailuodossa 8,8 %. Hailuodon työttömien työnhakijoiden määrä putosi tuolloin 35:een. Avoimien työpaikkojen määrä oli Hailuodossa korkeimmillaan maaliskuussa, jolloin avoinna oli 37 työpaikkaa. Työpaikkojen suuri määrä selittyy sillä että kesäsesongin lyhytkestoiset työpaikat tulivat avoimeen hakuun. Alimmillaan työpaikkojen määrä oli syyskuusta lähtien, jolloin auki oli kuukausittain alle viisi työpaikkaa (tarkkoja lukuja ei ole saatavissa).

Vuonna 2015 kunnan työmarkkinatuen maksuosuus oli 57.993 €. Vuonna 2016 kunnan maksuosuus putosi 23.169 euroon. Hailuodon kunta työllisti vuonna 2016 seitsemän henkilöä palkkatuella. Hailuotolaisten yritysten palk-

katukityöllistämistä ei ole saatavilla tietoa. Hailuodossa yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden aktivointiaste oli elokuun 2016 tilaston mukaan 62,5 %. Pohjois-Pohjanmaan aktivointiaste oli 23,1 % ja koko maan keskiarvo 22,4 %. 3 kk pituisia aktivointisuunnitelmia tehtiin pitkäaikaistyöttömien asiakkaiden kanssa yhteensä 19, joista 18:ssä myönnettiin kuntouttavan työtoiminnan jakso työpajalla. Työpajatoiminta siirrettiin kesäkuun alussa Viinikantien teollisuushallilta peruskoulun tekniseen tilaan. Ratkaisu on osoittautunut toimivaksi, mutta muutto on nostanut kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen si- säisiäkustannuksia.

Yhdyskuntarakentaminen ja asuminen

Maankäytön strategisesti tärkein suunnitteluprojekti on koko Hailuodon kunnan kattava yleiskaava, jonka laatimisesta kunnanhallitus on tehnyt päätöksen 19.5.2014 § 100. Hankkeelle on valittu kaavan laatija. Peltokuusikon osayleiskaava on hyväksytty 8.6.2016 (Kvalt § 35). Lahdenperän ja Pöllän osayleiskaavat on keskeytetty 16.1.2017 (khall § 9-140) odottamaan strategisen yleiskaavan, maapoliittisen ohjelman päivityksen ja kaavoitus sopimusten periaatteiden hyväksyntää. Yhdyskuntarakentamisen kannalta merkittävää on myös Hailuoto – Oulunsalo merialueen osayleiskaava, joka on laadittu yhdessä Oulun kaupungin kanssa. Kaava on hyväksytty ja se on oikeusasteiden käsiteltävänä.

Hailuodossa asuminen painottuu omistusasumiseen pientaloissa, sillä lähes 90 % kunnanalueen asunnoista on pientaloja. Asutokunnista yli 40 % on yhden henkilön talouksia. Asumisessa asukkaalla on itsemääräämisoikeus, mutta asumisessa voidaan tarvita tukea, jolloin tuki järjestetään omatoimisesti tai kunnan järjestämänä. Kunnan tuki voi olla kunnan tuottamaa palvelua tai kunta voi ostaa asukkaan tarvitseman palvelun. Arjessa selviämistä voidaan tukea esimerkiksi aterial- ja turvapalveluilla, kuljetuspalveluilla, omaishoidon tuella sekä kotihoidolla. Itsenäisen asumisen muoto on myös tukiasuminen. Palveluasuminen sisältää asumisen ja siihen liittyvät asukkaan tarvitsemat palvelut. Palveluasumista järjestetään palvelutaloissa, joissa asukkailla on oma huoneisto. Tehostettua palveluasumista järjestetään vanhuspalveluissa Saarenkartanossa. Tehostetussa palveluasumisessa henkilökunta on paikalla kaikkina vuorokauden aikoina. Tehostetussa palveluasumisessa asiakas maksaa erikseen vuokran ja käyttämänsä palvelut. Hailuodon kunnassa ei ole laitoshoidon yksikköä. Hailuodon kunta on hyväksynyt Oulun seudun kuntien asuntopoliittiset linjaukset (Khall 8.9.2014 § 161).

ARA:n korjaus- ja energia-avustuksia haettiin vuonna 2016 1.700 €. Hakemusten käsittely siirtyi kokonaisuudessaan ARA:lle 1.1.2017 alkaen.

Asuntotuotanto uutta asuntoa/ vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hailuoto	11	7	5	5	4	2	3

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan toiminnan muutokset

Hailuodon toimintaympäristö on perustunut jo vuosia Oulun seudun *kuntien yhteistyöhön* ja yhteiseen palvelutuotantoon. Yhteistyössä on valmisteltu Valtion ja Oulun kaupunkiseudun kuntien välinen MALPE -sopimus 2016-2019. Sopimuksessa esitetään tärkeimmät Oulun kaupunkiseudun maankäytön, asumisen, liikenteen, palveluiden ja elinkeinoyhteistyötä edellyttävät toimenpiteet. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellä sitoutunut sopimukseen kesällä 2016. Yhteistyössä on myös valmistelu osallistuminen uusiin kuntayhtiöihin kuten Oulun työterveyshuolto Oy ja Oulun jätehuolto Oy. Myös lukuiset lausunnot sosiaali- ja terveydenhuollon ja maakuntahallinnon perustamiseksi on valmisteltu yhteistyössä. Pohjois-Pohjanmaan kunnat ovat yhteistyössä valmistautuneet Soteen käynnistämällä PoPSTer-hankkeen. Hankkeen loppuraportti esitellään kevään 2017 aikana. Olennainen osa raporttia on ratkaisut alueen palveluverkoista. Projektin henkilöstö tulee siirtymään osaksi väliaikaista maakuntahallintoa vuoden 2017 loppuun asti.

Liikenteen ostosopimukset on uudistettu 2016. Uusittu sopimus edellyttää osapuolten, Oulun kaupunki, Ely-keskus ja Hailuodon kunta, sitoutumista sopimuskaudella omaan osuuteensa kustannuksista.

Talousarviovuonna 2016 käynnistettiin uuden prosessimaisen *toimintamallin rakentaminen* ja perustettiin laaja-pohjainen remonttiryhmä valmistelevaan talouden tasapainottamista pitkällä aikavälillä. Ryhmä kokoontui kolme kertaa ja päättyi käynnistämään hallintorakenteiden ja luottamushenkilöstö rakenteiden uudistamisen. Ryhmän toiminnan päätyttyä työtä on jatkettu valtuustoseminaarien avulla.

Hailuodon kuntaan valmisteltiin ja käyttöön otettiin *sisäinen vuokra*, joka perustuu Kuntaliiton suosituksiin. Kiinteistöjen arvot ja sisäiset vuokrat määriteltiin konsultin toimesta. Sisäisen vuokran prosessia selkeytettiin talousarvioon 2017 ja sisäiset vuokrat toteutettiin tilinpäätökseen 2016 uuden toimintamallin mukaisina. Tilivuoden aikana myytiin myös kiinteistöjä elinkeinotoiminnan, yhdistystoiminnan ja yksityistoiminnan käyttöön.

Edellisten kausien ylijäämätileille on tehty korjaukset avustuksen Oulun Jätehuolto Oy:n osakemerkinnän osalta. Hailuodon kunta on liittynyt Oulun Jätehuolto liikelaitokseen (Oulun kaupunki) yhteistyöhön liittymissopimuksella,

jonka liittymismaksu on ollut 33.133,96 €. Liittymismaksu on aikanaan käsitelty käyttötalouden kirjanpidossa. Oulun Jätehuolto Oy:n osakemerkintä on vastannut liittymismaksua ollen 33.132,96 €. Osakkeet on sisällytetty taseen käyttöomaisuuteen käyttäen vastatilinä edellisten kausien yli-/alijäämätiliä.

Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Perusturvapalveluiden tiliointiä on muutettu tilinpäätökseen 2016 siten, että menolajit vastaavat Tilastokeskuksen talous- ja toimintatilaston laadinnan vaatimuksia. Muutokset aiheuttavat poikkeamia kululajien välillä suhteessa talousarvioon. Poistoeron laskennassa on ilmennyt 22.000 € poikkeama, mikä korjataan vuoden 2017 kirjanpidossa.

Muut merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon tuodaan esille talousarvion toteutuminen osassa. Nämä talousarvio ylitykset ja alitukset, joita valtuusto ei tilinpäätösvuonna ole käsitellyt talousarviomuutoksena, vietään valtuustolle tiedoksi (31.5.2017).

Tilikauden jälkeen tapahtuneet olennaiset muutokset

Ennen tilinpäätöksen valmistumista tapahtuneet olennaiset toiminnan ja talouden muutoksia, joita ei ole otettu huomioon tilinpäätösvuotta seuraavan vuoden talousarviossa ovat henkilöstökulujen tapaturmavakuutusmaksun virheellisen pidätysprosentin oikaisu (+36.100 €), henkilöstösuunnitelma toteutuksen lykkääntyminen uusien toimien osalta noin 6 kk:lla (+91.800 €) ja sijoitusten kotiuttamisesta johtuvat korkotuotot (+87.200 €).

Kehittämishankkeet

Työllisyyspalvelut-hanke

Hailuodon, Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrvään kunnat ovat mukana Oulun kaupunkiseudun ESR -rahoitteisessa Työllisyyspalvelut -hankkeessa. Hanke toteutetaan ajalla 1.8.2015 – 31.7.2018. Hankkeen päätavoite on uusien toimintamallien kehittäminen työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille sekä työllisyyspalveluiden yhteistyön kehittäminen uudet lakivelvoitteet, toimintaympäristön muutokset ja rakennemuutos huomioon ottaen. Hankkeen hallinnoijana ja vetovastuullisena toimijana toimii Oulun kaupungin konsernipalveluiden työllisyyspalvelut. Hankkeen ohjausryhmän edustaja on perusturvajohtaja ja varalla kunnansihteeri. Operatiivisessa toiminnassa on mukana sosiaalityöntekijä ja työsuunnittelija. Hankkeessa kehitettävät pääteemat ovat kuntien työnhakijapalvelujen ja yritysyhteistyön kehittäminen sekä seudun kuntien työllisyyspalveluiden välisen yhteistyön kehittäminen. Työllisyyspalveluhankkeen avulla on löydetty työkokeilu- sekä palkkatukityöpaikkoja hailuotolaisille työttömille työnhakijoille.

Vanhusten virkistysreitti –hanke

Työnsuunnittelijan ja kunnansihteerin valmistelemalle Vanhusten virkistysreitti –hankkeelle haettiin Leader-rahoitusta, joka hylättiin. Päätökseen on haettu oikaisua. Kunnanhallitus antoi luvan hankkeen toteutettavaksi pienimuotoisempana, ja hankkeeseen kuuluva lammashaka rakennetaan keväällä 2017 Saarenkartanon ja kunnanviraston väliseen metsään kunnan kuntouttavan työtoiminnan työpajan ja mukaan lupautuneiden yritysten sekä yhdistysten yhteisvoimin. Lampaista hoitamaan, vanhuksia ulkoiluttamaan ja sivistyspuolen tehtäviin työllistetään työllisyyspalveluhankkeen kautta haetulla palkkatuella yksi henkilö.

PoPSTer-hanke

PoPSTer -projektin työryhmät ovat valmistelleet toimialakohtaisia raportteja vuoden 2016 aikana ja julkaisseet työryhmien raportit 28.2.2017. Raportit työstetään loppuraportiksi, joka valmistuu kesäkuun loppuun mennessä ja sisältävät mm. ehdotukset maakunnan sote-palveluverkoksi ja toiminta-alueiksi. Ennen raportin valmistumista käydään kuntakierros. Kunnissa käydään kuulemassa palautetta jatkotyöhön ja kertomassa alustavista ehdotuksista.

Seuraavat raportit on luettavissa hankkeen www-sivuilta: avohoito ja vastaanotto -työryhmän loppuraportti, KNF loppuraportti, ikäihmisten loppuraportti, hankintatyöryhmän loppuraportti, kuntoutus loppuraportti, kuvantaminen loppuraportti, laboratorio ja patologia loppuraportti, LAPE-työryhmän loppuraportti, lääkehuollon loppuraportti, mielenterveys- ja päihdepalvelut loppuraportti, nuoret ja aikuiset loppuraportti, osaaminen – koulutus - opetus – loppuraportti, tilatyöryhmän loppuraportti, sairaala- ja vuodeosastohoidon työryhmän loppuraportti, vammaispalvelutyöryhmän loppuraportti, välitön avun tarve -työryhmän loppuraportti sekä välinehuolto loppuraportti.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Hallitus antoi 2.3.2017 eduskunnalle hallituksen esityksen maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannpanolaki. Lisäksi esityksessä on uudistusten edellyttämät muutokset muuhun lainsäädäntöön. Siten esitys sisältää 34 lakia. Esityksen tarkoituksena on perustaa uudet maakunnat 1.7.2017 alkaen ja säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Lisäksi tarkoituksena on siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2019 alkaen. Esitykseen sisältyy ehdotus maakuntajokilaiksi, maakuntien rahoituslaiksi sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön, vaalilainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Esitysluonnoksen sisältyy laaja vaikutusarvio uudistuksesta. Laskelmat uudistuksen vaikutuksista kuntatalouteen on julkaistu erikseen. Hallituksen esityksen lisäksi on valmisteltu ehdotus valinnanvapauslaiksi. Sote- ja maakuntauudistus vähentää merkittävästi erilaisten hallinnollisten organisaatioiden määrää, kun noin 190 kuntien välistä tai muuta organisaatiota korvautuu 18 maakunnalla. Uudessa kolmetasoisessa hallinnossa on:

1. Kunta paikallisia tehtäviä varten, paikallisen osallistumisen ja vaikuttamisen yhteisönä sekä väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä varten.
2. Maakunta sote-palveluiden järjestämistä ja muita alueellisia tehtäviä varten sekä niihin liittyvän osallistumisen ja vaikuttamisen yhteisönä.
3. Valtio valtakunnallisia tehtäviä varten sekä perusoikeuksien, oikeusvaltion ja yleisen turvallisuuden turvaamista varten.

Maakunnille siirtyvien tehtävien kustannukset (arvio 17,42 mrd. € vuoden 2017 tasossa) poistuvat kuntien taloudesta vuodesta 2019 lähtien. Maakunnille siirtyvien tehtävien kustannuksissa on eri kuntien välillä suuria eroja, kuten myös kunnille uudistuksen jälkeen jäävissä kustannuksissa. Tulojen siirron seurauksena kuntatalouden tulorakenne muuttuu. Kunnallisvero on tason laskusta huolimatta edelleen merkittävin tulonlähde kunnille. Kiinteistöveron suhteellinen osuus kuntien tulonlähteenä nousee. Valtionosuuksien suhteellinen osuus kuntien tulonlähteenä alenee hieman. Myös yksittäisten kuntien tulorakenteissa tapahtuu muutoksia. Kustannusten ja tulojen siirron yhteisvaikutukset aiheuttavat suuria eroja kuntien välille, osa hyötyy, osa menettää. Näiden muutosten kohtuullistamiseksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä on uudistettava. Muutoksen suuruudesta johtuen valtionosuusjärjestelmän uudistus on tehtävä monessa osassa. Maakunnille siirtyvien tehtävien kustannukset ja siirrettävät tulot määritetään mahdollisimman lähellä uuden järjestelmän voimaantuloa olevien tilastotietojen perusteella. Hallituksen esityksessä siirtyvät kustannukset perustuvat kuntien talousarviotietoihin vuodelta 2017. Voimaantulovuotta koskevassa siirrossa käytetään vuoden 2017 tilinpäätösten ja vuoden 2018 talousarvioiden keskiarvotietoa, jotka arvioidaan vuoden 2018 tasoon. Kun tilastot vuoden 2018 todellisista kustannuksista ovat saatavilla, arviotietoon perustuneet siirtyvät kustannukset oikaistaan näiden mukaisiksi vuodesta 2020 lähtien.

Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen peruslähdekohtana on turvata kunnille riittävä rahoitus, jotta ne selviytyvät vastuulleen jäävien tehtävien järjestämisestä. Toinen lähtökohta on, että voimakkaista tasaustarpeista huolimatta kuntien valtionosuusjärjestelmän määräytymistekijöiden merkitys säilytetään. Maakuntiin siirtyvien kustannusten ja tulojen (ml. verotuloihin perustuvan tasauksen muutos) epätasapaino aiheuttaa suuria kuntakohtaisia taloudellisia vaikutuksia, joita ei kyetä yhdellä kertaa oikaisemaan nykyisen valtionosuusjärjestelmän kriteereillä. Tämän vuoksi suoraan uudistuksesta johtuvia taloudellisia vaikutuksia rajoitetaan jatkossa toistaiseksi pysyvällä, niin kutsutulla sote-siirron muutosrajoittimella, joksi ehdotetaan 60 % siirtyvien kustannusten ja tulojen (ml. verotuloihin perustuva tasaus) erotuksesta. Muutosrajoittimen avulla saadaan myös luotua toimivampi rahoitusmallirakenne. Rahoituksen siirron seurauksena kunnille jaettavien valtionosuuksien kokonaismäärä alenee noin kolmasosaan nykyisestä. Jotta valtionosuuskriteerit kuvaisivat kuntien jäljelle jääviä tehtäviä ja niiden kustannusrakennetta paremmin ja oikeudenmukaisemmin, kriteereihin ehdotetaan maltillisia muutoksia. Osana kokonaisratkaisua verotuloihin perustuvaan valtionosuuksien tasauksen tasausrajoja ehdotetaan muutettavaksi ja tasauksen kattavuutta lisättäisiin sisällyttämällä 50

prosenttia kiinteistöverosta tasaukseen. (Muut voimallaitokset kuin ydinvoimallaitokset rajataan tasauksen ulkopuolelle).

Uudistuksen kokonaisuuden mittavuus huomioiden uudistuksen voimaantuloon ajoittuvia kuntakohtaisia vaikutuksia kohtuullistetaan. Uuteen rahoitusmalliin siirrytään järjestelmämuutoksen tasauksen kautta, mikä määritetään kunnan uuden tasapainon ja uudistusta edeltävän tasapainon erotuksena. Järjestelmämuutoksen taseus purkautuu vuosina 2020 - 2023 +/-25 €/ asukas vuodessa kohti uutta rahoitusmallia kuitenkin niin, että muutos saa olla enintään +/-100 € asukasta kohti. Muutoksen rajaaminen tarkoittaa, että uudistus ei aiheuta yhdenkään kunnan verotukseen yli yhden prosenttiyksikön suuruista muutospainetta. Lähtötilanteen jäädyttäminen uudistusta edeltävälle tasolle korostaa kunnan uudistuksen voimaantuloa edeltävien vuosien taloudenhoidon merkitystä. Uudistuksen myötä kuntataloudesta poistuvat tehtävät, jotka kasvaisivat ensi vuosikymmenellä väestön ikääntymisestä johtuen nimellisesti runsaat 4 prosenttia vuodessa. Kuntiin jäävissä tehtävissä ei ole vastaavia väestön ikärakenteesta johtuvia kasvupaineita. Kunnan talouden ja elinvoiman kannalta keskeisimmät tekijät ovat jatkossakin talouskasvu ja työllisyyskehitys sekä ikääntyminen ja muuttoliike niihin liittyvine haasteineen. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on pitkäkestoinen prosessi. Tämän uudistuksen yhteydessä syntyneitä tasauksia joudutaan purkamaan vielä seuraavassakin uudistuksessa. Kuntien peruspalvelujen seuraavan uudistuksen tulee perustua kattavaan tutkimukseen sekä voimaantulon jälkeiseen käytännön kokemukseen nyt luotavan järjestelmän toimivuudesta. Näillä reunaehdoilla seuraava uudistus voisi tulla voimaan aikaisintaan ensi vaalikauden lopulla.

Omaisuuksijärjestelyjen lähtökohtana on, että kokonaisveroaste ei järjestelyjen seurauksena nouse, ja veronmaksaja maksaa omaisuuden vain yhden kerran. Omaisuusjärjestelyillä ei vaaranneta rahoitusperiaatteen toteutumista kuntien jäljelle jäävissä tehtävissä. Jäsenkuntien on katettava maakuntaan siirrettävien kuntayhtymien alijäämät ennen siirtoa. Kuntien omaan velkamäärään omaisuusjärjestelyillä ei ole vaikutusta. Maakuntien maksamat vuokrat lisäävät kuntien tuloja.

Lakiehdotuksen mukaan kunnallisveron tuottoa alennetaan noin 11.145 milj. €. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan saman verran vuonna 2019. Tämän hetken arvion mukaan kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,47 prosenttiyksiköllä vuoden 2017 tasossa arvioituna. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan 500 milj. € vuoden 2016 tasossa. Ilman tätä muutosta yhteisöveron osuus kuntien tuloista kasvaa liikaa, kun kuntien tulot alenevat nykyisestä. Yhteisöveron tuotto saattaa vaihdella voimakkaastikin talouden suhdanteiden mukana, eikä yhteisövero sen vuoksi sovellu hyvin kuntien menojen rahoituslähteeksi. Toisaalta kuntien saama osuus yhteisöveron tuotosta kannustaa kuntia edistämään elinkeinotoimintaa ja työllisyyttä omalla alueellaan. Valtion verotusta kiristetään lähtökohtaisesti saman verran kuin kuntien verotuloja alennetaan. Kiristys toteutetaan nykyisen verojärjestelmän parametreja muuttamalla (ns. asteikkomalli). Merkittävin muutos on se, että valtion tuloveroasteikko alkaa nykyistä selvästi alemmalta tulotasolta ja siihen tulee enemmän portaita. Lisäksi muutetaan mm. työtulovähennystä, perusvähennystä sekä kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen eläketulovähennyksiä. Valtion verotuksen kiristymisen Uudistus toteutetaan siten, että sillä on mahdollisimman vähän vaikutuksia verovelvollisten verotuksen tasoon. Kunnallisverotusta kevennetään lähtökohtaisesti saman verran kuin valtion verotusta kiristetään. Uudistuksen jälkeen verovelvolliset maksavat vähemmän kunnallisveroa ja enemmän valtionveroa kuin nykyisin, mutta tavoitteena on, että kokonaisuutena verotuksen taso pysyy lähes ennallaan. Uudistus toteutetaan siten, ettei työn verotuksen kiristymistä tapahdu lainkaan.

(Lähde: Sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädäntö, VM/ STM, 2.3.2017)

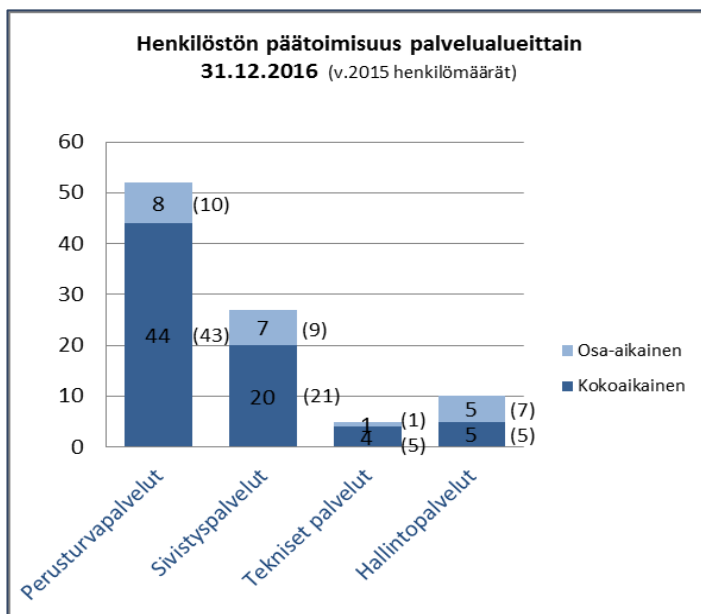
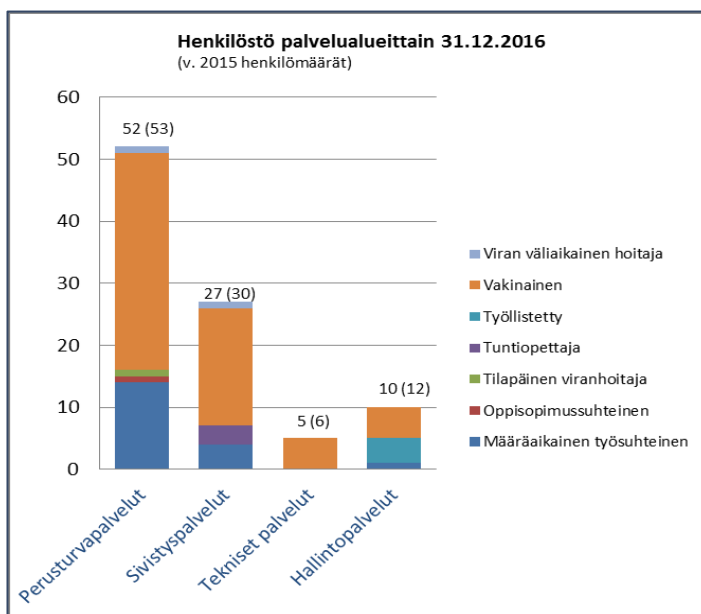
1.6 Henkilöstö

Henkilöstön osalta tunnusluvut esitetään 31.12. tilanteen mukaisena. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan voimassa olevien palvelussuhteiden lukumäärää. Luvut sisältävät myös muilla vapailla olevan henkilöstön. Tunnuslukujen osalta on sovellettu kunta-alan henkilöstöraporttisuositusta (KT:n yleiskirje 20.2.2004). Henkilöstöhallinnossa on otettu käyttöön ESS – järjestelmä vuoden 2015 alusta, joten tänä vuonna on ensimmäistä kertaa mahdollista esittää myös vertailutietoja joidenkin henkilöstötunnuslukujen osalta. Vuoden 2015 vertailutietoluku on jäljempänä aina esitetty sulkeissa vuoden 2016 tunnusluvun jälkeen, mikäli vertailu on ollut mahdollista.

Henkilöstömäärä ja rakenne

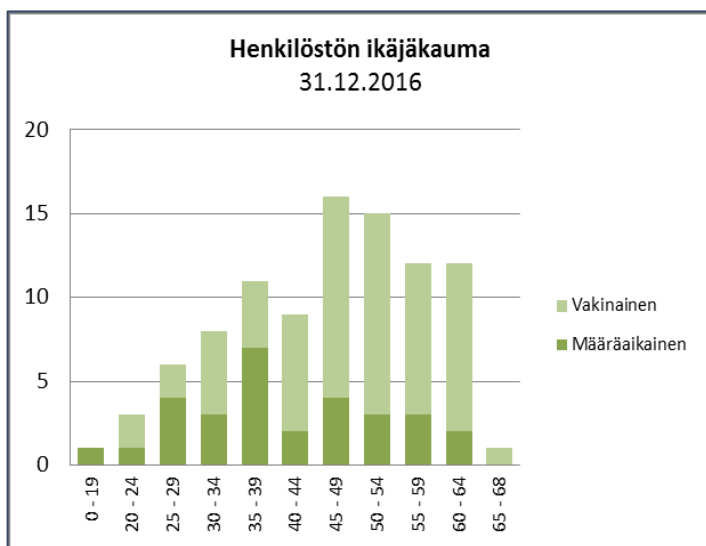
Hailuodon kunnan henkilöstömäärä 31.12.2016 oli 94 (2015: 101) viranhaltijaa tai työntekijää. Henkilöstöstä naisia oli 76,6 % (2015: 79,2 %). Palvelualueista naisvaltaisain on perusturvapalvelut ja miesvaltaisain tekniset palvelut. Lukumääräisesti miehiä työskenteli eniten sivistyspalveluissa. Kokoaikaisessa työsuhteessa työskenteli 73 (2015: 74) henkilöä eli 77,7 % (2015: 73,3 %) henkilöstöstä ja vakinaisessa palvelusuhteessa työskenteli 64 (2015: 61) henkilöä eli 68,1 % (v. 2015 60,4 %) henkilöstöstä. Määräaikaisia työsuhteita oli suhteellisesti eniten hallintopalveluissa samoin kuin osa-aikaisesti työskenteleviä. Tämä johtuu lähinnä työllisyyspalveluiden ja paja-toiminnan työsuhteista. Määrällisesti eniten määräaikaisia työsuhteita oli perusturvapalveluissa ja siellä myös sijaisten osuus oli suurin. Teknisissä palveluissa kaikki olivat vakinaisissa palvelusuhteissa.

Henkilöstön jakaantuminen ammattiryhmittäin on esitetty alla olevassa taulukossa. Henkilöstöstä 48,9 % (2015: 46,5 %) työskentelee hoitohenkilökunnassa, johon on luettu lääkärit, suuhygienisti, fysioterapeutti, sairaanhoitajat, terveydenhoitajat, lähihoitajat, lastenhoitajat, perhepäivähoitajat, hoitajat ja hoitoapulaiset. Opetushenkilökuntaan on luettu päiväkodinjohtaja, lehtori, tuntiopettajat, luokanopettajat, erityisopettaja, lastentarhanopettaja, koulunkäynninohjaaja. Kunnan henkilöstön pienimpinä ammattiryhminä ovat edelleen toimistohenkilökunta 5,3 % (2015: 5,9 %) osuudella ja tekninen henkilökunta 3,2 % (2015: 3,0 %) osuudella. Toimistohenkilökuntaan kuuluvaksi on luettu markkinointisuunnittelija, kirjanpitäjä-palkanlaskija sekä toimistosihteerit. Tekniseen henkilökuntaan on luettu talonmies, kiinteistönhoitaja ja rakennus-alan ammattimies. Muuhun henkilökuntaan on laskettu kuuluvaksi mm. sosiaalityöntekijä, perhetyöntekijä, kirjaston ja vapaa-aikatoimen työntekijät, harjoittelijat, työnsuunnittelija, pajaohjaaja ja tukipalvelutyöntekijät. Hailuodon kunnan henkilöstöstä 55,3 % (2015: 52,5 %) työskentelee perusturvapalveluiden palvelualueella. Yksilönsuoja syistä taulukkoa ei voida esittää nimikkeiden tasolla.

Henkilöstö ammattiryhmittäin 2016 (suluissa 2015 hlö-määrä)	Perusturva-palvelut	Sivistys-palvelut	Tekniset palvelut	Hallinto-palvelut	Koko kunta
Johtajat (jory)	1 (1)	2 (2)	1 (1)	2 (2)	6
Hoitohenkilökunta ja lääkärit	40 (43)	6 (6)			46
Opetushenkilökunta		12 (15)			12
Ravitsemus- ja siistimishenkilökunta	8 (5)	0 (3)		0 (1)	8
Toimistohenkilökunta			1 (1)	4 (5)	5
Tekninen henkilökunta			3 (3)		3
Muu henkilökunta	3 (4)	7 (4)	0 (1)	4 (4)	14
Kaikki yhteensä	52 (53)	27 (30)	5 (6)	10 (12)	94

Henkilöstön keski-ikä, 2016	
Palvelualue	vuotta
Perusturvapalvelut	46,8
Määräaikainen	41,8
Vakinainen	49,1
Sivistyspalvelut	40,9
Määräaikainen	36,9
Vakinainen	42,6
Tekniset palvelut	56,4
Vakinainen	56,4
Hallintopalvelut	50,0
Määräaikainen	43,8
Vakinainen	56,2
Koko henkilöstön keski-ikä	45,9
Vakinaisen henkilöstön keski-ikä	51,1

Hailuodon kunnassa koko henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2016 lopussa 45,9 (2015: 46,2) vuotta. Koko vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 51,1 (2015: 48,8) vuotta. Vakinaisen henkilöstön osalta teknisissä palveluissa keski-ikä oli korkein, ollen 56,4 vuotta. Vuonna 2015 korkein keski-ikä vakinaisen henkilöstön osalta oli hallintopalveluissa (58,2 vuotta), vuonna 2016 hallintopalvelujen vakinaisten keski-ikä oli 56,2 vuotta. Perusturvapalveluissa vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 49,1 vuotta (2015: 48,0) ja sivistyspalveluissa 42,6 vuotta (2015: 45,8). Henkilöstöstä eläköityi vuoden 2016 aikana pari henkilöä. Työkyvyttömyys tai osa-aikaeläkkeellä olevista tai siirtyneistä ei voida esittää lukuja yksilönsuojia syistä. Lähivuosina eläköityminen tulee olemaan voimakkainta hallinto- ja perusturvapalveluissa.

Henkilöstön rekrytoinnissa on siirrytty vuonna 2015 sähköiseen Kuntarekry – järjestelmään (Khall 22.6.2015 §138). Kaikki kunnan rekrytoinnit tapahtuvat avoimesti järjestelmää käyttäen. Järjestelmän kautta on haettu vuoden 2016 aikana työntekijää 22 avoimena olleeseen tehtävään. Avoimista työpaikoista 4 on ollut vakituisia virkoja tai toimia. Hakemuksia avoimena oleviin tehtäviin on saatu tasaisesti 1-59 kpl avoimena olevaa työpaikkaa kohden, keskimäärin 11 kpl /haku. Kaikkia tehtäviä ei kuitenkaan ole täytetty vielä vuoden 2016 aikana, johtuen mm. hallinnon uudelleen organisoitumisen suunnitelmista.

Rekrytoinnit Kuntarekry.fi -palvelussa		
Palvelussuhde	Rekrytointi-ilmoituksia (lkm)	Hakijoita (lkm)
Määräaikainen	18	147
Vakinainen	4	107
Kaikki yhteensä	22	254

Työaika ja työpanos

Tehty vuosityöaika eli tehty työpanos oli 67 (2015: 66,4) henkilötyövuotta (htv) koko kunnan osalta. Suurimmat työpanokset ovat perusturvapalveluissa 32,0 htv:ta (2015: 29,7) ja sivistyspalveluissa 25,0 (2015: 25,6) htv:ta. Poissaolo-prosentti kuvaa palkallisten ja palkattomien poissaolojen määrää teoreettisesta säännöllisestä vuosityöajasta. Poissaolo-prosenttiin luetaan terveysperusteiset poissaolot 3195 pv, muut palkalliset poissaolot 543 pv, muut palkattomat poissaolot 1936 pv ja vuosilomat 3113 pv. Koko kunnan osalta poissaolo-prosentti on 26,9 % (2015: 20,5 %). Poissaolo-prosentti on noussut, koska toimintavuodelle sattui mm. poikkeuksellisen paljon pitkiä sairauspoissaolojaksoja.

Hailuodon kunnassa suhtaudutaan myönteisesti erilaisiin joustaviin työaikajärjestelyihin mm. osa-aikaeläkkeeseen, vuorotteluvapaisiin ja muihin työaikajärjestelyihin, joita pyritään edistämään mahdollisuuksien mukaan. Etätyötä ei ole vielä määritelty.

Vuosityöaika htv (suluissa 2015 htv)	Perusturva- palvelut	Sivistys- palvelut	Tekniset palvelut	Hallinto- palvelut	Koko kunta
Teoreettinen säänn. vuosityöaika	47,5	29,1	5,3	9,6	91,5 (91,6)
- vuosilomapäivät	4,7	1,3	0,5	1,0	7,5
Säännöllinen vuosityöaika	42,8	27,8	4,8	8,6	84
- palkalliset poissaolot	8,6	3,2	1,4	1,8	15,0
- palkattomat poissaolot	3,1	1,1	0,2	0,1	4,5
Tehty säännöllinen vuosityöaika	31,2	23,5	3,2	6,7	64,6 (65,1)
+ rahana korvatut lisä- ja ylityöt	0,8	1,5	0,1	0,0	2,4
Tehty vuosityöaika	32,0	25,0	3,3	6,7	67,0 (66,4)
Poissaoloprosentti	32,7	14,1	37,8	30,4	26,9 (20,5)

Säännöllinen vuosityöaika = "teoreettinen säännöllinen vuosityöaika" – "vuosilomapäivät"

Tehty säännöllinen vuosityöaika = "Säännöllinen vuosityöaika" – "palkalliset poissaolot" – "palkattomat poissaolot"

Tehty vuosityöaika = "Tehty säännöllinen vuosityöaika" + "rahana korvatut lisä- ja ylityöt"

Osaaminen ja sen kehittäminen

Henkilöstön koulutuksen suunnittelua ja seurantaan varten laadittiin myös vuodelle 2016 henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Työntekijän ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain mukaan kunnassa on laadittava yhteistoimintamenettelyssä vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään palvelualueittain koulutustavoitteet työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Työntekijällä on oikeus koulutuskorvaukseen enintään kolmelta koulutuspäivältä vuodessa työntekijää kohden. Edellytyksenä koulutuskorvauksen saamiselle on voimassaoleva koulutussuunnitelma. Koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä oli yhteensä vuonna 2016 94 (v. 2015 83) päivää.

Henkilöstö osallistui keskimäärin 3 koulutuspäivään / henkilö vuoden 2016 aikana. Pääosin koulutukset ovat olleet ammatilliseen kehittymiseen liittyviä ulkoisia koulutuksia, mutta myös oman organisaation sisäisiä koulutuksia on järjestetty. Keväällä 2016 järjestettiin esimieskoulutusta talous ja henkilöstöhallinnosta mm. laskutusohjetta, työveloituksia, talousprosessien aikatauluja, talousraportointia, matkahallintaa sekä sairauslomien käsittelyä koskien. Loppuvuodesta 2016 koko henkilöstölle järjestettiin koulutusta seuraavan vuoden puolella tulevista Kilpailukyky -sopimukseen liittyvistä palvelussuhteen ehtojen muutoksista ja tulevasta työterveyspalvelujen tuottajan vaihdoksesta. Myös kunnan sisäistä viestintäkanavaa, intraa, otettiin käyttöön vuoden lopulla ja sen toimintaa esiteltiin henkilöstölle, varsinkin laajempi käyttöönotto sen osalta tapahtuu kuitenkin vasta vuoden 2017 puolella. Lisäksi koulutusta on järjestetty tuloksiköissä ja toimipisteissä tarpeen mukaan.

Palvelualueet ovat käyneet kehityskeskustelut henkilöstönsä kanssa. Käytyjä kehityskeskusteluja ei ole rekisteröity järjestelmiin.

Terveystieteellinen toimintakyky ja työhyvinvointi

Sairauspoissaolojaksot lkm	1-9 pv	10-30 pv	yli 31 pv	yht.
2016	259	52	21	332
2015	198	27	9	234
2014	182	15	9	206

Sairauspoissaolojen määrä oli ESS -järjestelmän mukaisesti 3 146 päivää, kun se vuonna 2015 oli 1 510 päivää. Sairauspoissaoloihin sisältyvät sairauslomien, työntekijän myöntämät sairauspoissaolot (omailmoitus sairauslomien), työtapaturmat, liikennevahingot ja vapaa-ajan tapaturmat. Näitä terveysperusteisia poissaoloja oli vuonna 2016 keskimäärin 33,5 kalenteripäivää / työntekijä, keskiarvo on laskettu koko henkilöstön lukumäärästä. Vuonna 2015 sairauspoissaoloja oli 24,8 kalenteripäivää / vakituinen työntekijä, joten luvut eivät ole keskenään suoraan vertailukelpoisia. Sairauspoissaoloissa on kuitenkin ollut nähtävissä reipasta nousua vuoden 2016 aikana. Kasvua selittää osaltaan sairauslomien hakemisen siirtyminen sähköiseen ESS -järjestelmään, järjestelmä on ensimmäisen kerran ollut käytössä koko toimintavuoden ajan, ja toisaalta poikkeuksellisen runsas määrä pitkiä poissaolojaksoja vuoden aikana. ESS -järjestelmässä myönnettiin vuoden 2016 aikana omailmoitus sairauslomaa yhteensä 158 kalenteripäivää (vuonna 2015 huhti – joulukuussa omailmoitus sairauslomaa oli myönnetty 75 kalenteripäivää). Sairauspoissaoloista ei voida esittää tarkempaa diagnoosiryhmäselvitystä yksilösuojien syistä.

Työntekijöiden työkykyä seurataan ja tuetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa vuosittain laadittavan työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti. Työpaikkaselvityksissä ja sitä edeltävissä vaarojen ja haittojen arviointiselvityksissä kartoitetaan työpaikkojen vaara-, ja riskitekijät ja arvioidaan ennaltaehkäisevästä näkökulmasta henkilöstöä kuormittavat tekijät. Työtapaturmista ei voida antaa selvitystä yksilösuoja syistä. Vaara- ja uhkatilanteet kirjataan toimipisteittäin. Eniten vaara- ja uhkatilanteita on tehostetun palveluasumisen toimipisteessä. Työpaikkaselvitys tehtiin vuonna 2015 kunnanvirastolla. Selvityksen johdosta mm. perustettiin Hailuodon kuntaan sisäilmatyöryhmä (Khall 21.9.2015 §177), joka on jatkanut toimintaansa vuoden 2016 aikana. Ratkaisua kunnanviraston sisäilmaongelmien korjaamiseksi on haettu johdonmukaisesti.

Henkilöstötoimikunta, joka toimii kunnan yhteistoimintaelimenä ja työsuojelutoimikuntana, kokoontui kertomusvuoden aikana 4 kertaa.

Työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyössä toteutettavilla toimenpiteillä vaikutetaan työntekijöiden jaksamiseen työuran kaikissa vaiheissa sekä tuetaan työssä jaksamista nykyistä pidempään. Työterveyshuollossa seurataan ja edistetään myös osatyökyntöisen työntekijän terveydentilaa ja työssä selviytymistä. Hailuodon kunnassa on otettu käyttöön vuoden 2015 aikana varhaisen tuen toimintamalli, jonka tavoitteena on havaita ja ottaa puheeksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mahdolliset työ- ja toimintakyvyn ja osaamisen ongelmat. Varhaisen tuen toimintamallin mukaisia puheeksiotto – keskusteluja on käyty yhteensä 26 kertaa vuoden 2016 aikana, tarkempaa tietoa henkilömäärästä ja toimenpiteistä ei voida esittää yksilösuoja syistä.

Kunnan henkilöstölle tehtiin huhtikuussa 2016 ”Elinvoimainen kunta- henkilöstökysely”, jonka avulla kartoitettiin henkilöstön kokemusta mm. työpaikan ilmapiiristä, työn organisoinnin toimivuudesta, esimiesten toiminnasta sekä omasta työkyvystä ja jaksamisesta. Kyselyn tulosten perusteella ainoastaan 34,1 % henkilöstöstä koki työpaikan ilmapiirin vapautuneeksi ja mukavaksi sekä kannustavaksi ja uusia ideoita tukevaksi. Johtamisen oikeudenmukaisuudessa oman lähiesimiehen osalta koettiin tyytymättömyyttä tai nähtiin kehitettävää 43,9 % vastauksissa. Vastaajista 87,8 % näki kunnan lisäpanostukset työhyvinvointiin merkittävänä kehitystarpeena. Näihin esille tulleisiin kehittämisen tarpeisiin pyrittiin vastaamaan lisäämällä määräaikaaisesti resursseja henkilöstöjohtamiseen mm. ohjeistuksien ja sitä kautta yhteisten pelisääntöjen luomiseksi seuraavan toimintavuoden aikana.

Vuoden 2016 lopulla ryhdyttiin valmistelemaan myös työterveyspalvelujen toimittajan vaihtumista (Khall 7.11.2016 § 172), kun Hailuodon kunta päätti lähteä osakkaaksi perustettavaan Oulun Työterveys Oy:öön.

Palkat ja palkkiot

Palkankorotukset toteutuivat KVTES:n mukaisina sopimuskorotuksina. Kunnan vakinaisen kokoaikaisen henkilöstön tehtäväkohtaisen palkan keskiarvo oli joulukuun 2016 tietojen perusteella miehillä 2741,29 euroa / kk ja naisilla 2224,64 euroa /kk. Sopimusalaakohtaisia tietoja ei voida esittää yksilösuoja syistä. Tehtäväkohtainen palkka on palkka ilman mitään lisiä ja se määräytyy työn vaativuuden perusteella. Kunnan vakinaisen kokoaikaisen henkilöstön kokonaiskuukausiansion keskiarvo oli joulukuun 2016 tietojen perusteella miehillä 3003,84 euroa /kk ja naisilla 2358,22 euroa /kk. Kokonaisansio tarkoittaa kuukaudessa maksettua säännöllisen työajan ansiota sekä mahdollisia sen lisäksi maksettavia kokemuslisä, ammattialalisia tai muita korvauksia. Työnvaativuuden arviointityötä ei ehditty aloittaa vuoden 2016 aikana, työ käynnistetään seuraavalla toimintakaudella.

Keskituntiansio, 2016		
Vakituinen - kokoaikainen	Keskiarvo: Tehtäväkoht.palkka €/kk	Keskiarvo: Kokonaisansio €/ kk
Mies	2 741,29	3 003,84
Nainen	2 224,64	2 358,22

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat vuonna 2016 79.100 € eli 841 €/ työntekijä, kun edellisenä vuonna kokonaiskustannus oli 58.300 € eli 555 €/ työntekijä. Kustannukset kasvoivat 35,7 %, mihin vaikuttaa myös poissaolojen lisääntymisen johdosta ostettujen työterveyshuollon asiantuntijapalvelujen kustannukset. Edellisenä vuonna kustannukset kasvoivat 21,1 %, jota selitti osittain ostetun työterveyshuollon palvelutason laajentaminen. Henkilöstön virkistystoimintaan käytettiin 56,44 €/ vakituinen työntekijä (2015: 61,89). Summa ei kuitenkaan sisällä mm. kaikkia matkakulujen kustannuksia.

Henkilöstöhallinnon tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstöhallinnon painopisteet 2016:

- Sairauspoissaolojen seuranta ja raportoinnin kehittäminen:
ESS – järjestelmän käyttöönotto on mahdollistanut sen, että esimiehillä ajantasainen tieto sairauspoissaoloista, mahdollisuus paremmin seurata tilanteen kehittymistä ja ottaa tarvittaessa käyttöön varhaisen puuttumisen toimintamalleja.
- Varhaisentuen mallin jalkauttaminen (työkyvyn tukeminen ja työkyvyttömyyden ehkäisy):
Toimintamalli on käytössä ja esim. varhaisentuen keskusteluja on käyty vuoden aikana 26 kpl.
- Sisäilmatyöryhmän aktiivinen toiminta:
Sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi on edetty johdonmukaisesti ja korjaustoimenpiteitä suunnitellaan.
- Työsuojelutoiminnan kehittäminen:
Seuraavalle toimintavuodelle on suunnitteilla toimenpiteitä toiminnan kehittämiseksi.
- Virkistyspäivätoiminnan kehittäminen, siihen käytettävän määrärahan leikkaukset huomioiden:
Toimintatapaa on muutettu, kunnan henkilöstölle on järjestetty keväällä 2016 kaikkien palvelualueiden yhteiset 2 samansisältöistä ulkoilutapahtumaa, jotta kaikilla on ollut mahdollisuus osallistua työvuorojensa puitteissa. Syksyllä puolestaan on pidetty yksi koko henkilöstön yhteinen jouluisen virkistysiltapäivä. Palaute järjestetyistä tapahtumista on ollut pääosin positiivista.
- Hailuodon kunta – työnantajana profiilin nosto:
Hailuodon vetovoimaisuus työnantajana on näkynyt mm. siten, että Kuntarekryn kautta on tullut hakemuksia avoimina oleviin tehtäviin tasaisesti, joihinkin tehtäviin suhteessa isojaakin määriä.

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Uusi peruspalveluiden valtionosuus perustuu laskennallisiin kustannuksiin joihin vaikuttaa mm. sairastavuus, ikärakenne. Myös saaristo-olosuhteet on yksi näistä tekijöistä. Laskennallisista kustannuksista vähennetään omarahoitusosuus, mikä vuonna 2016 on 3.640 €/ asukas. Saaristo-osuuden perushinta on laskennassa 383,37 €/ asukas. Saaristokunnat on jaettu laissa kahteen ryhmään, missä 1 -ryhmän kunnat, eli saaristo-osakunnat, saavat laskennallisiin peruspalveluiden valtionosuuksiin perushinnan asukasta kohti. Hailuoto kuuluu ainoana Suomen kuntana 2 -ryhmään jonka perushinta on kerrottu kolmella. Suunnittelukaudella peruspalveluiden valtionosuus pakosta määritellään uudelleen, koska palvelut, joihin peruspalveluiden valtionosuus kohdistuu, siirtyy järjestämisvastuun ja tuottamisvastuun osalta ulkopuoliselle tuottajalle. Valtionosuusjärjestelmä on tarkoitus uudistaa monessa osassa tulevien vuosien aikana. Siirtyvien tehtävien kustannukset ja tulot määritellään talousarviotietojen 2017 ja 2018 sekä tilinpäätöstietojen perusteella. Saaristovaltionosuus on osa tätä laskentaa. Sote-siirron muutosrajoitin ja siirtymätasauksenlaskenta osuudet sisältävät myös tämän valtionosuuden.

1.8 Ympäristötekijät

Hailuodon kunnan ympäristöviranomaisena toimii Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos. Hailuodon kunnan ympäristötekijöissä ei tapahtunut toimintavuoden aikana poikkeavaa. Vuoden 2014 aikana valmistui Oulun seudun ympäristötila 2014 raportti, johon on koottu tietoa alueen yleisestä kehityksestä ja luonnonoloista sekä ympäristökuormituksesta ja ympäristövaikutuksista (<http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/ympariston-tila>).

2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa ja kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista, jonka järjestämisestä vastaa Hailuodon kunnan hallintosäännön 36 §:n mukaan kunnanhallitus. Kunnanhallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hailuodon kunnassa kunnanvaltuusto on hyväksynyt Hailuodon kunnan sisäisen valvonnan ohjeen (14.11.2013 § 71). Sisäisen valvonnan ohje sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä ohjeistuksen koko kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskien.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti kunnan toiminnot on järjestettävä ja toimintaa johdettava niin, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikessa toiminnassa on riittävä sisäinen valvonta. Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kunnanhallituksella. Kunnanjohtajan vastuulla on varmistaa sen asianmukainen toimivuus. Toimielin ja sen alainen johtava viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta. Jokainen tilivelvollinen vastaa oman toimintansa sisäisen valvonnan toteutumisesta. Kunnan hallinto-organisaation vastualueen esimiehet vastaavat siitä, että sisäisen valvonnan menetelmät ovat käytössä ja sisältyvät päivittäisiin toimintarutiineihin.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdyksen ja virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteuttamiseen sekä varojen huolellisen hoidon turvaamiseen. Sisäinen valvonta on riskien hallintaa sekä operatiivista johtamista.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä on laadittu hallintopalveluiden toimesta. palvelualueiden esimiehet eivät ole raportoineet erikseen sisäisen valvonnan toteutumisesta palvelualueellaan.

Johtamis- ja hallintojärjestelmä

Kunnan toimintoja ohjataan hallintosäännöllä. Hallintosääntö on vuodelta 2009, jota on täydennetty läsnäolo toimielimen kokouksessa ja tilintarkastajan valinnan osalta, eikä se palvele sisäisen valvonnan tarpeita. Hallintosäännössä on esitetty kunnan organisaatorakenne sekä toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako ja tehtävät. Organisaatorakennetta on tarkistettu vuosittain talousarvion yhteydessä, eikä voimassa oleva hallintosääntö vastaa kaikilta osin käytäntöä mm. tehtäväjakoja osalta. Organisaatorakenne uusiutuu vuoden 2017 aikana niin, että uusi toimielinorganisaatio on käytössä 1.6.2017 alkaen. Hallintosääntö uudistetaan vastaamaan uutta organisaatiota, ja uusi hallintosääntö on päätöksenteossa keväällä 2017. Organisaation toiminnan kannalta on tärkeää, että hallintosääntöuudistus saadaan vietyä päätöksentekoon hyvässä uudistuksen hengessä. Hallintosäännön laadintaan on annettu Kuntaliiton ohje.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Asioiden valmistelu on perustunut hyvään hallintotapaan. Toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset tehdään asiakirjahallintaohjelmalla, josta saadaan päätösluettelot. Päätökset annetaan tiedoksi ao. toimielimelle.

Esimiestyön ja valvonnan osalta on havaittu puutteita lepotaukojen ja -aikojen noudattamisessa, ja palkkahallinnon asiantuntemuksen ansiosta on ilmennyt puutteita virka- ja työehtosopimuksen tai paikallisten sopimusten noudattamisessa. Näihin on jatkossa kiinnitettävä huomiota työntekijöiden tasavertaisen kohtelun takaamiseksi. Päätös Tita-nia työvuorosuunnittelun käyttöön otosta on tehty koko kunnan työntekijöitä koskien. Kiinteistöhoito on siirtynyt uutena käyttämään ohjelmaa helmikuussa 2017 ja sivistyksen ja hallinnon yleis- ja toimistotyöaikaan kuuluva

henkilöstö siirtyy ohjelman käyttöön kesään mennessä. Henkilöstöohjeita laaditaan parhaillaan, ja ne julkaistaan käyttöön otetussa intrassa. Intra on kaikkien kunnan työntekijöiden käytössä oleva sisäisen tiedottamisen sivusto.

Ottaen huomioon EU:n tietosuoja-asetuksen, on jatkossa syytä kiinnittää huomio yhä laajenevien sähköisten palveluiden käyttöönottoon ja tuotantokäyttöön liittyviin riskeihin mm. niiden tietosuojan ja tietoturvan osalta. Tietosuoja-asetuksen myötä kuntaan tulee laatia ohjeistus hyvän tiedonhallinnan tietoturvallisesta toimintatavasta. Asianhallintajärjestelmän päivityksessä on huomioitu tietosuojavaatimusten kohentaminen. Vastaavien tilivelvollisten on huolehdittava siitä, että omalle vastuualueelleen kuuluvat keskeiset ohjeet ja säännöt päivitetään ja saatetaan ajan tasalle. Seuraavalla tilikaudella olennaisin on hallintosääntö, mutta myös kunnan konserniohje sekä hankintaohje tulee pyrkiä saamaan hyväksytyiksi vuoden 2017 loppuun. Vuoden 2016 aikana keskeisistä ohjeista valmistelussa ja päätöksenteossa on valmiiksi saatu yhdistetty lahjoitusrahastojen sääntö.

Tavoitteiden toteutumisen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion tavoitteet tulosalueille johdetaan kuntastrategiasta. Tulossyksiköiden tavoitteet on määritelty käyttösuunnitelmissa. Työntekijöiden tavoitteet määritellään vuosittain käytävissä kehityskeskusteluissa, joiden yhteydessä käydään läpi myös asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Taloutta ja toimintaa seurataan kaikilla organisaation tasoilla käyttäen apuna taloushallinnon laskentajärjestelmää. Käytössä on web -pohjainen raportointi, johon vastuuhenkilöille toimitetaan ennalta määritellyt raportit päivittäin. Vastuuhenkilöillä on käytettävissä aina edellisen päivän tilanteen mukaiset raportit. Käytäntöjen uudistuksesta ja henkilöstömuutoksista johtuen raportointi ei ole edelleenkään onnistunut tavoitellusti, joskin tilanne on parantunut merkittävästi edellisvuosista. Raporttipohjien määrittelyä tarkistetaan huhtikuussa 2017, jotta käytettävissä olisi valmiiksi lähettävässä muodossa olevat raportit. Hallitukselle ja valtuustolle ei ole onnistuttu toimittamaan vaadittuja raportteja suunnitellusti. Tarkastuslautakunnalle on toimitettu ja kunnanhallitukselle on pyritty toimittamaan talousarviovertailu lautakuntatasolla kuukausittain. Tilanteesta 1.1. - 31.3.2016 on raportoitu erillisellä raportilla kunnanhallitusta. Tilanteesta 1.1. - 31.5.2016 (31.7.2016) on laadittu laaja ja kattava raportti, joka sisältää myös sitovien tavoitteiden toteuman. Raportin perusteella on tehty talousarviomuutokset. Raportissa käydään analyttisesti läpi tuloslaskelma, tase sekä talousarvion toteutumisvertailu ja investointien toteumavertailu.

Talousarvion ja tilinpäätöksen sisältöä on edelleen kehitetty numeroaineiston ja taustamateriaalin esittämisen osalta mm. henkilöstöosion sisältöä on pystytty laajentamaan henkilöstöhallinnon raportointityökalujen ansiosta. Hanke suunnittelua investointihakkeiden osalta on kehitetty talousarvion laadinnan yhteydessä. Talousarviossa 2017 investointiosan laadinnassa on huomioitu kuntaliiton ohjeiden asettamat muodot. Kustannusarviotietojen sisällyttäminen talousarvioon tulee edelleen kiinnittää huomiota. Toimintakertomuksen ja tilikertomuksen rakenne perustuu KILA:n suositukseen yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Riskien hallinnan järjestäminen

Jokaisen hallintokunnan on tiedostettava ja kartoitettava omaan toimintaansa liittyvät riskit mm. rahoitus-, henkilöstö-, omaisuus-, tietojärjestelmä- ja toimintariskit sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin niiden ehkäisemiseksi. Riskienarvioinnissa voidaan käyttää apuna konsultti ja meklaripalveluja tai muita erillisiä palveluita.

Riskien hallinta sisältyy sisäisen valvonnan ohjeisiin. Sisäisen valvonnan teknisenä järjestelmänä käytössä on mm. Dynasty-asianhallintajärjestelmä. Asianhallintajärjestelmä on kuitenkin käytössä lähinnä pöytäkirjojen laadintaan. Hallintopalveluissa ohjelmaa käytetään laajemmin asioiden hallintaan vähintään päätöksenteon kohteena olevien asioiden osalta. Keskeisiä valvonnan ja raportoinnin välineitä ovat lisäksi kirjanpidon ja henkilöstöhallinnon järjestelmät (Intime/Monetra, P2P/Monetra, Web-laskutus ja raportointi/Monetra, Personec ja ESS/Monetra, M2/Monetra Titania-työaikasuunnittelu).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen käynnistämiseksi riittävälle ja asianmukaiselle tasolle olisi asianhallinta saatettava nykyaikaiseen toimintatapaan. Asianhallintajärjestelmä tulisi ottaa käyttöön kaikessa asianhallinnassa ja kirjaamopalvelu käynnistää. Hailuodon kunnalle tulisi laatia asianhallintasuunnitelma (AMS) tai tiedonohjaussuunnitelma (TOS) pikimmiten, sillä asiasta on huomautettu jo 16.12.2010 Oulun maakunta-arkiston tarkastuskertomuksessa. Terveystieteiden osalta AMS on toteutettu. Asianhallinnon rutiinitehtävien toteutuminen edellyttää henkilöresursseja. Asianhallintajärjestelmä Dynasty päivitetään syyskuun 2017 alkuun mennessä uuteen versi-

oon ja samassa yhteydessä otetaan käyttöön sähköinen sopimushallinta sekä kuulutustaulusovellus. AMS/TOS laadinnassa on selvitetty ostopalvelun käytön mahdollisuutta, joka edellyttää toteutuakseen myös kunnalla henkilöstöpanosta.

Hallintopalveluiden tukipalvelun toiminnan kehittämiseksi ja organisaation haavoittuvuuden vähentämiseksi on talousarvioon 2017 sisällytetty hallintopalveluiden tukipalveluyksikön muodostaminen ja henkilöstömäärän muutokset laadukkaiden ja asiantuntevien palvelujen takaamiseksi. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa henkilöstölisäysten ehtona on prosessien kuvaaminen ja hyväksyminen. Vaikka talous- ja henkilöstöhallinnon rutiinitehtäviä on ulkoistettu, vastuu taloudesta ja henkilöstöhallinnosta on kunnalla. Näihin tehtäviin on oltava kunnassa riittävät resurssit ja osaaminen. Hallintopalveluissa henkilöstöriskin toteutuminen on erityisen suuri, koska tehtävät ovat muotoutuneet työntekijöille ja varahenkilöitä ei ole. Tehtäviä on myös kasautunut kohtuuttomat määrät yksille henkilöille hallinnon henkilöstön vähennyksen vuoksi (henkilöstövähennys 2013 – 2016; -4,1 hlö). Kesän 2016 aikana toteutui henkilöstöriski, joka aiheutti mm. laskutuksen osittaisen pysähtymisen. Henkilöstö- ja taloushallinnon tehtäviin on hankittu ostopalvelun lisäystä ja henkilöstövuokrausta, sekä palkattu henkilöstöä palkkatuella. Henkilöstön osalta työsuojelun riskienkartoitukset ovat ajantasaiset.

Hailuodon kunnan vakuutusten hoito on annettu vakuutusmeklarille. Vakuutusturvan kattavuus tarkistetaan vuosittain yhdessä meklarin kanssa. Vakuutusten osalta olisi myös syytä laatia riskien kartoitus, joihin vakuuttaminen perustuu. Sekä työsuojelun että vakuutusten riskienkartoitusten tulosten kulku päätöksentekoon riskien vähentämiseksi tulisi saada jouhevammaksi. Vuosina 2015 - 2016 on osallistuttu alueellisiin valmiusharjoituksiin. Varautumissuunnitelman päivittäminen on käynnistetty.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankintojen osalta ei kaikilta osin ole noudatettu sisäisen valvonnan ohjetta. Hankinnoissa on kiinnitettävä huomiota siihen, että julkisten hankintojen kynnysarvot ylittävät hankinnat kilpailutetaan olemassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja kynnysarvon alittavissa hankinnoissa noudatetaan Hailuodon kunnan pienhankintojen menettelytapaohjetta. Myös hankintapäätösten tekemiseen on syytä kiinnittää tarkkuutta ja huolehdittava siitä, että jokaisesta kilpailutetusta hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös. Hankintapäätösten sisältöön ja muotoon on myös syytä kiinnittää tarkempaa huomiota. Hankintojen kilpailutukseen ja tarjouspyyntöjen sisältöön on kiinnitetty aiempaa tarkempaa huomiota ja kynnysarvon (kansallinen) ylittäviä hankintoja on kilpailutettu Hilma-järjestelmässä.

Laki julkisista hankinnoista (hankintalaki) oli uudistuksen alla vuoden 2016 aikana EU-direktiivien implementoinnin (18.4. – 31.12.2016 oli siirtymäkausi) myötä ja kansallinen Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista tuli sovellettavaksi 1.1.2017 alkaen. Kunnan pienhankintaohjetta ei ole päivitetty vastaamaan uuden lain mukaisia vaatimuksia lisäksi pienhankintaohjetta ei ole ulotettu koskemaan kaikkia kunnan hankintoja. Sopimusneuvottelumenettelyä ja/tai sopimusprosessia ei kunnassa ole yhtenäisesti ohjeistettu, joten kunnassa on syytä laatia myös hankintaohjeen lisäksi myös erillinen sopimusohje tai hankintaohjeen sopimusliite.

Sopimustoiminta

Toiminta on perustunut valtuuston, hallituksen ja muiden toimielinten päätöksiin ja hallintosäännöllä delegoituun päätösvaltaan käyttöön. Koska käytössä ei ole sähköistä sopimushallinnan järjestelmää, on sopimusten voimassaolosta ja kilpailutusten käynnistämisestä ajallaan huolehtiminen haasteellista erityisesti henkilöstön vaihdostilanteessa. Myös Sote-uudistukseen liittyvä sopimusten listaaminen tulee olemaan haaste ja työllistää henkilöstöä. Sopimushallinnan sähköinen järjestelmä otetaan käyttöön syksyllä 2017.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa noussut edellistä vuotta paremmalle tasolle, mutta sisäisen valvonnan rutiinien osalta on edelleen paljon kehitettävää. Jotta jatkossa saadaan kohtuullinen varmuus toiminnan taloudellisuudesta, lain ja säädösten mukaisuudesta, resurssien oikeasta käytöstä sekä raportoinnin riittävyydestä ja oikeellisuudesta, on tilivelvollisten jo aloitettujen ja tehtyjen toimenpiteiden lisäksi ryhdyttävä toimenpiteisiin tässä selonteossa esitettyjen puutteellisuuden osalta. Uudessa toimielinorganisaatiossa sisäistä valvontaa ollaan kehittämässä kunnanhallituksen sisäisen valvonnanjaoston myötä.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuottoina kertynyt tilikauden tulo-rahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kunnan ulkopuolelta, ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kunnan ulkopuolelta.

TULOSLASKELMA			
Ulkoinen, €	TP2016	TP2015	TP2014
Toimintatuotot	1 595 405	1 467 567	1 415 992
Toimintakulut	-7 944 144	-7 813 821	-7 862 744
Toimintakate	-6 348 739	-6 346 254	-6 446 752
Verotulot	3 335 613	3 432 338	3 266 828
Valtionosuudet	3 345 568	3 397 358	3 094 974
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	14 215	3 889	17 572
Muut rahoitustuotot	1 505	57 088	1 391
Korkokulut	-19 047	-9 682	-7 025
Muut rahoituskulut	-890	-1 137	-1 224
Vuosikate	328 224	533 599	-74 236
Poistot ja arvonalentumiset	-403 118	-414 770	-532 254
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0
Tilikauden tulos	-74 894	118 829	-606 490
Poistoeron muutos	-470 811	123 452	121 285
Vapaaehtoisten varausten muutos	1 005 235		0
Rahastojen muutos			0
Tilikauden yli-/alijäämä	459 530	242 281	-485 205

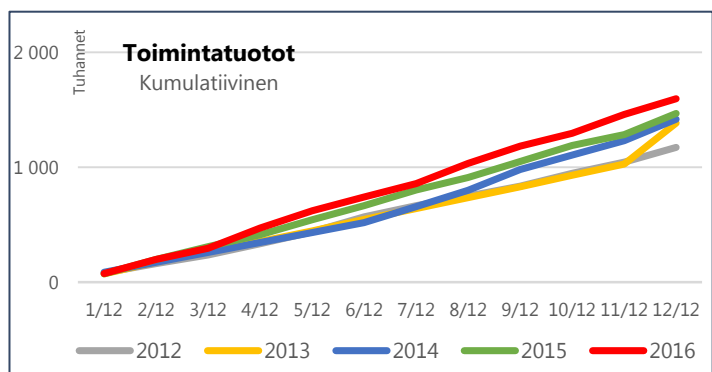

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2016	TP2015	TP2014
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,1	18,8	18,0
Vuosikate/Poistot, %	81,4	128,6	-13,9
Vuosikate, €/asukas	330	537	-75
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993	996

Toimintakate

Toimintatuotot

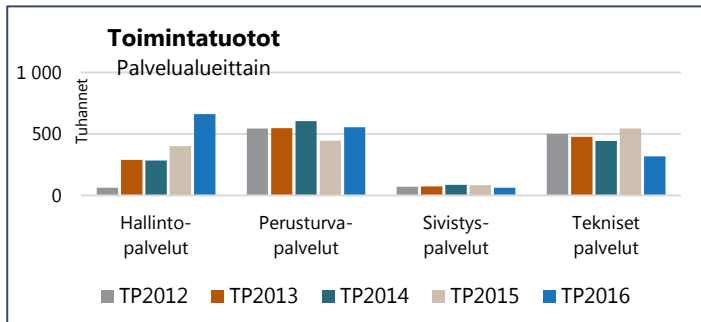
Ulkoiset toimintatuotot ovat yhteensä 1.595.405 €, mikä tarkoittaa 8,7 % eli 127.800 €:n kasvua vuodesta 2015. Toiminta tuottojen kasvun keskiarvo on viideltä vuodelta 6,6 %. Myyntituotot vähenivät -14.000 € eli -3,5 %, summa vastaa polttoaineen jakelun muutosta edelliseen vuoteen. Maksutuotot kasvoivat 43.900 € eli 10,0 %. Muut palvelumaksut kasvoivat 34.300 € eli 13,0 %, mikä johtuu pääosin ruokapalveluiden, omaishoidontukipalveluiden ja omaishoidontuen kasvaneista maksutuotoista. Saadut tuet ja avustukset alenivat -12.500 € eli -11,0 %, mikä johtuu lähinnä työllistämistuen pienemmästä kertymästä. Vuokratuotot pysyivät ennallaan muutoksen edellisvuoteen ollessa 1.400 € eli 0,3 %. Muut toimintatuotot kasvoivat 109.200

€. Tämä johtuu kertaluonteisista eristä käyttöomaisuuden myyntivoittoa, eli myydyistä kiinteistöistä ja rakennuksista saadusta tulosta (+38.600 €), ja muina tuottoina, joihin sisältyy rahastosääntöön kuulumattomien taseen lahjoitusrahastojen purku (+56.200 €) ja ympäristötoimen liिकासuoritusten palautus vuosilta 2014-2015 (+13.200 €).

Palvelualueittaisessa tarkastelussa merkittävin muutos edelliseen vuoteen on sisäiseen vuokraan siirtymisen yhteydessä muuttunut ulkoisten vuokratuottojen kohdistaminen. Saarenkartanon ulkoiset vuokrat on kohdistettu perusturvapalveluille (63.700 €), kuten tilinpäätöksissä 2012-2014. Elinkeinotoiminnassa olevien rakennusten ulkoiset vuokrat on kohdistettu hallintopalveluille (170.000 €). Vastaavat ulkoiset vuokratuotot alentavat teknisten palveluiden toteumaa verrattuna edelliseen vuoteen. Hallintopalveluiden toimintatuottojen lisäys on +261.000 € eli 65,3 %. Muutos sisältää vuokratuottojen lisäksi kertaluonteisia erä myydyistä kiinteistöistä, rahastosääntöön kuulumattomien taseen lahjoitusrahastojen purusta ja liिकासuoritusten palautuksista (+108.000 €). Perusturvapalveluiden toimintatuottojen

lisäys on +110.900 € eli 25,0 %. Muutos sisältää vuokratuottojen lisäksi maksutuottojen kasvun (+42.500 €). Sivistyspalvelujen toimintatuotot alenivat -19.200 € eli -23,3 %, mikä johtuu muiden tukien ja avustusten valtiolta vähenemisestä. Vuodelle 2015 kirjattua avustusta ei ole jaksotettu vuodelle 2016. Teknisten palveluiden toimintatuottojen väheneminen on -224.400 € eli -41,4 %. Muutos sisältää vuokratuottojen lisäksi myyntituottojen lisäystä (+10.700 €).

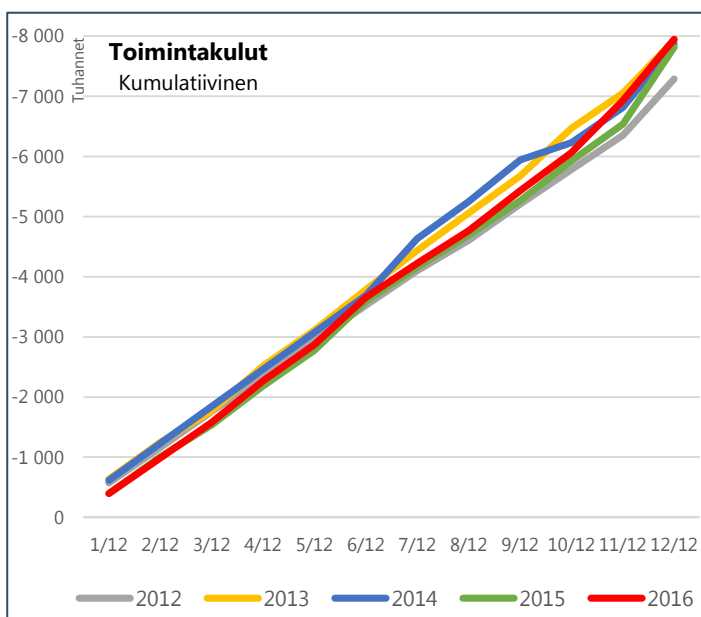

Toimintakulut

Ulkoisten toimintakulujen kokonaismäärä on yhteensä -7.944.144 €. Toimintakulujen kasvu on ollut -130.300 € eli 1,7 % verrattuna edelliseen vuoteen, kun toimintakulujen kasvun keskiarvo on viideltä vuodelta 5,3 %.

Toimintakuluissa henkilöstökulujen toteuma on -3.573.000 € ja kulujen kasvu on -14.900 € eli 0,4 % verrattuna edellisvuoteen. Talousarvioon 2016 sisältyy -27.200 € henkilöstökulujen lisäys. Henkilöstökuluissa palkkakulut kasvoivat -64.600 € eli 2,3 %. Työsopimussuhteisten palkkakulut kasvoivat -97.800 € eli 3,5 %. Sairausvakuutuskorvaukset kasvoivat +47.300 € eli 112,9 %, ja palveluiden ostoissa sosiaali ja terveystyöpalvelut eli työterveyshuollon kustannukset kasvoivat -40.300 € eli 60,1 %. Sairauspoissaolot ovat kasvaneet merkittävästi vuonna 2016. Investoinneille ei ole aktivoitu palkkakuluja vuonna 2016. Eläkekulujen lisäys on -3.000 € eli 0,5 %. Muut henkilöstösivukulut vähenivät +52.700 €, mikä johtuu tapaturmavakuutusmaksun virheellisen pidätysprosentin oikaisusta vuodelta 2015 +29.800 €. Vuoden 2016 tapaturmamaksun pidätysprosentin oikaisu on huomioitu tilinpäätöksessä kustannuspaikoittain.

Palvelujen ostojen toteuma on -3.223.500 € ja kulujen kasvu on -416.200 € eli 14,8 %. Asiakaspalvelujen ostojen osalta kustannukset ovat kasvaneet asiakaspalvelujen ostoissa kunnilta (-43.400 €) ja kuntayhtymiltä (-201.700 €) Asiakaspalvelujen ostot muilta ovat vähentyneet (43.900 €). Palvelut ovat pääosin terveydenhuollon kustannuksia.

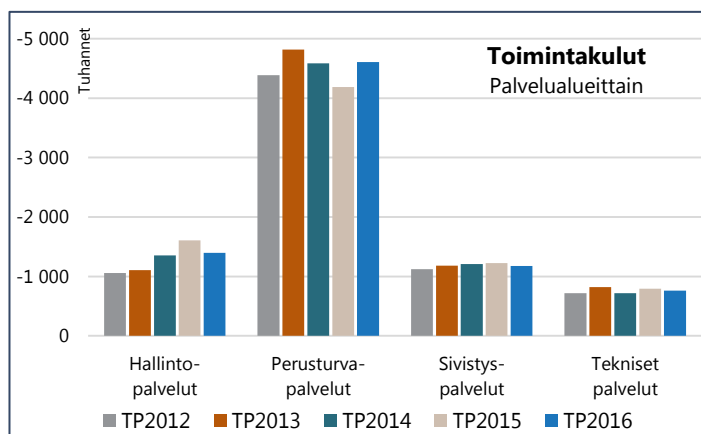

Asiakaspalveluiden oston kulujen kasvu on yhteensä 10,4 %. Kustannukset ovat kasvaneet myös asiantuntijapalveluissa (-100.200 €; 36,5 %), mikä johtuu pääosin kaavoituskustannuksista sekä asiantuntijapalvelun ostosta sisäisen vuokran määrittämiseen ja selvitykseen teknisten palveluiden henkilöstömitoituksesta. Koneiden kaluston ja rakennusten kunnossapidossa kustannukset ovat kasvaneet (-45.600 €), mikä johtuu pääosin kirjaustavan muutoksesta lämpölaitoksen lämmöntuotantokustannusten osalta (-30.100 €). Merkittäviä kulujen vähenemistä ei ole. Alueiden rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyen on tehty kirjausmuutoksia.

Aineiden tarvikkeiden ja tavaroiden kulut pysyivät ennallaan muutoksen edellisvuoteen ollessa 2.700 € eli -0,3%. Poltto- ja voiteluaine

kustannukset kasvoivat (-29.700 €), koska polttoainekustannusten (-52.100 €) kirjauksessa lämpölaitoksen osalta on muutoksia. Lämmityksen kustannukset alenivat (137.500 €), mikä johtuu kirjausmuutoksista. Kalustokustannukset kasvoivat (-22.000 €), mikä sisältää mm. Saarenkartanon keittiön palvelulinjaston ja siivouspalveluiden laitehankintoja sekä väistötilojen kalustekustannuksia. Muun materiaalin kustannukset kasvoivat kuntoutuksessa (-16.900 €) ja markkinointimateriaalin osalta (-5.800 €). Varastojen vähennys (-29.900 €) johtuu hakerankavaraston muutoksen, kun lämpölaitoksen hake on haketettu taseen hakevarastossa olevasta energiapuusta. Avustusten kulujen väheneminen edellisvuoteen on 290.500 € eli -53,6 %, mikä johtuu pääosin laajakaistahankkeen kuntarahoitusosuudesta vuonna 2015 (250.000 €). Muut avustukset yhteisöille ovat alentuneet (31.900 €) pienentyneen työmarkkinatuen maksuosuuden johdosta. Vuokrakulut pysyivät ennallaan muutoksen edellisvuoteen ollessa 2.900 € eli -11,9 %. Muut kulut ovat pysyneet edellisen vuoden tasossa alentuen 4.600 € eli -11,9 %.

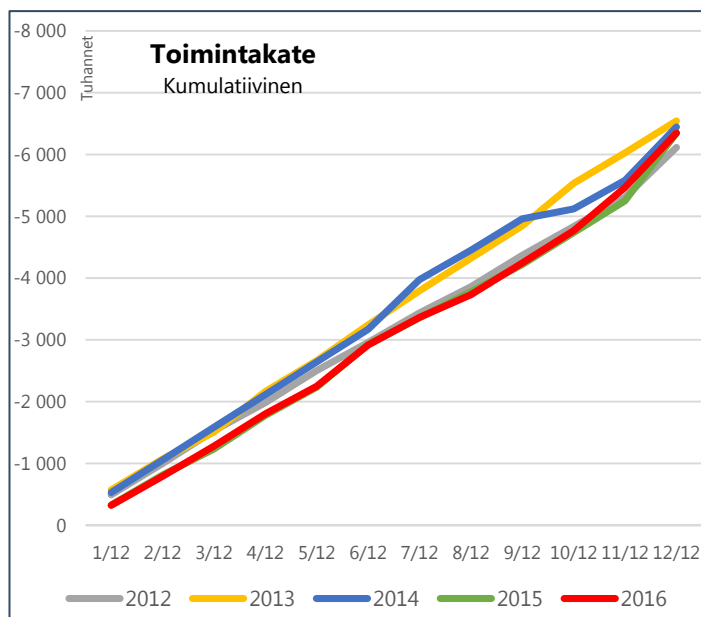
Palvelualueittaisessa tarkastelussa merkittävin muutos edelliseen vuoteen on siivous ja ruokahuollon tukipalveluiden keskittyminen perusturvapalveluille, mikä on muuttunut kustannusten kohdistamista palvelualueilla. Hallintopalveluiden toimintakulujen vähennys on 209.500 € eli -13,0 %, joka aiheutuu lähinnä kunnan rahoitusosuudesta laajakaistahankkeessa 2015. Myös henkilöstökulut ovat laskeneet (77.300 €) siivouksen tukipalveluiden muutoksesta ja hallinnon henkilöstön vähenemisestä. Palvelujen oston kustannukset ovat kasvaneet (-115.900 €), mikä johtuu mm. kaavoituskustannuksista, linjaliikenteen kuntaosuudesta ja työterveyshuollon kustannusten kasvusta. Perusturvapalveluissa toimintakulut ovat kasvaneet -416.500 € eli 9,9 %, mikä aiheutuu pääosin henkilöstökulujen (-131.100 €) ja asiakaspalvelujen oston kustannusten kasvusta (-251.900 € huomioituna kirjaustapa muutoksilla) sekä aineiden ja tarvikkeiden oston kasvusta (-79.100 €). Kustannukset ovat alentuneet mm. avustusten osalta. Sivistyspalveluiden toimintakulut ovat alentuneet 44.700 € eli 3,7 %, mikä aiheutuu pääosin siivous ja ruokahuollon tukipalveluiden muutoksista henkilöstökuluissa ja elintarvikekustannuksissa. Teknisten palveluiden toimintakulut ovat pienentyneet 33.188 € eli -4,2 %, mikä johtuu henkilöstökulujen (27.700 €) ja aineet tarvikkeet tavarat (57.900 €) kustannusten alenemisestä. Palveluiden oston kustannukset ovat kasvaneet (-50.600 €).

Toimintakate

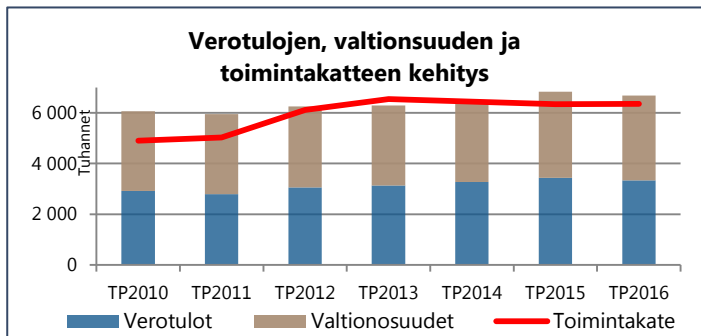
Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla *toimintatuotot prosenttia toimintakuluista*. Tunnusluku osoittaa, että noin 20,1 % toimintakuluista voidaan rahoittaa muilla tuloilla kuin veroilla ja valtionosuuksilla. Tunnusluku parani 1,3 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Tunnusluku on parantunut vuosittain yhteensä 4,0 yksikköä vuodesta 2012 ollen vuoden 2009 tasolla.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelutuotteiden myynti- ja maksutuloilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen. Hailuodon kunnan toimintakate on -6.348.739 €. Toimintakatteen alijäämä pysyi entisellään -2.500 € eli 0,0 % vuoteen 2015 verrattuna. Toimintakatteen alijäämän kasvu on ollut aikaisempina viitenä vuotena keskimäärin noin 5,1 %.

Vuosikate

Verotulot ja valtionosuudet

Hailuodon kunnan verorahoituksen eli verotulojen ja valtionosuuksien osuus on 6 681 181 €, joka on noin 72,1 % kokonaistuloista. Verotulojen ja valtionosuuksien määrä väheni -148.500 € eli -2,2 %. Kunnallisveronkertymä aleni edelliseen tilikauteen -131.900 € eli -4,3 %. Syy verokertymän alenemalle johtuu siitä, että Hailuodon kunnalle tilitettiin liian korkealla jako-osuudella vuonna 2015. Liikatilitys on oikaistu verotulotilityksissä vuonna 2016. Kiinteistöveron tuotto pa-

rani 35.900 € eli 12,4 %, mikä johtuu kiinteistöveron korotuksesta muiden asuinrakennusten osalta vuodelle 2016.

Verotulojen kertymän alenema oli -2,8 % edelliseen tilikauteen.

Valtionosuudet vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna -51.790 € eli -1,5 %. Kunnan peruspalveluiden valtionosuuden omarahoitus osuus on muuttunut vuoden 2015; 3.520,93 €/as vuoden 2016; 3.640,75 €/as.

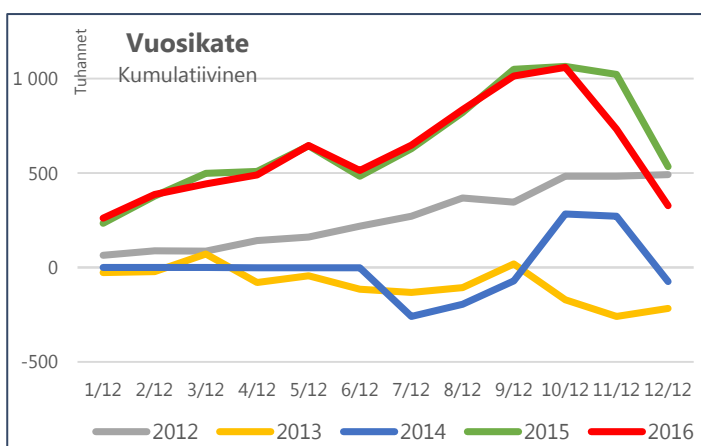
Verotulokertymä €	2011	2012	2013	TP2014	TP2015	TP2016
Kunnallisvero		2 769 152	2 814 674	2 898 302	3 047 624	2 915 758
Muutos, %			1,6	3,0	5,2	-4,3
Yhteisövero		60 716	70 909	82 704	94 057	93 265
Muutos, %			16,8	16,6	13,7	-0,8
Kiinteistövero		225 234	250 978	285 822	290 657	326 590
Muutos, %			11,4	13,9	1,7	12,4
Verotulot	2 787 290	3 055 102	3 136 561	3 266 828	3 432 338	3 335 613
Muutos, %	-4,6	9,6	2,7	4,2	5,1	-2,8

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot vähenivät edellisestä tilikaudesta -54.400 €, mikä johtuu tilikaudella 2015 myydyin joukkolainavelkakirjan tulokirjauksesta (42.000 €).

Vuosikate

Hailuodon kunnan vuosikate on 328.224 € heikentyen edellisvuodesta -193.700 €. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen eikä ns. käyttöomaisuuden piilevää korjausvelkaa kerry, kunnan tulorahoitus on riittävä. Negatiivinen vuosikate osoittaa kunnan heikkoa tulorahoitusta.

Vuosikate euroa asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Asukaskohtainen vuosikate toteutui 330 €, joka on heikentyen -207 € edelliseen kauteen.

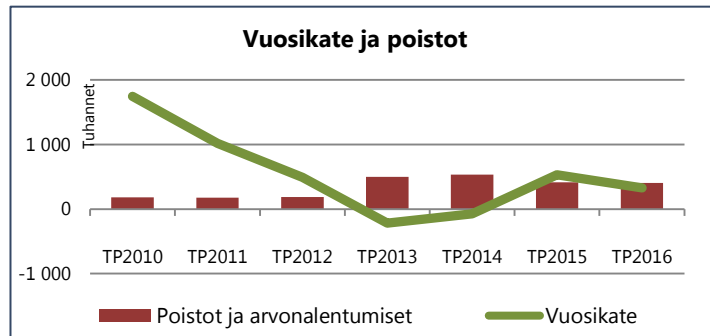
Vuosikatteen kehitys kuukausittain noudattaa edellistä tilikautta. Verotilityksen rytmihäiriön oikaisu on toteutunut kaudella 11/2016. Vuosikatteen heikkeneminen kaudella 12/2016 osoittaa jaksotusten tekemistä tilinpäätöksen yhteydessä. Jaksotuksia mm. eläkekulujen osalta on toteutettu kuukausittain 03/2017 alkaen.

Tilikauden tulos

Poistot

Hailuodon kunnan poistojen määrä on -403.118 €, mikä on -2,8 % eli 11.700 € vähemmän mitä edellisellä tilikaudella. Tunnusluku *vuosikate prosenttia poistoista* on tilikaudella 81,4 %. Tunnusluku on heikentynyt edellisvuodesta. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Vuosikate ei riitä kattamaan nettoinvestointeja, jotka ovat -928.900 €. Tulorahoitus ei riitä kattamaan poistoja.

Poistojen ja keskimääräisten korjausinvestointien vastaavuutta kuvaava *poikkeama-%* on kasvanut ollen 51 % (2015: 30 %, 2014: 34 %, 2013: 58 %). Poikkeama on olennainen kun prosentti on yli 10. Tunnusluvun arvo, joka vastaa laskennallisen vuosittaisen kulumisen määrää, on 17 %. Tarkastelujaksolle osuu useita uusinvestointeja, kuten päiväkodin laajennus, paloasemalaajennus, saarenkartanon perusparannus ja laajennus sekä kunnanviraston uusiminen jotka osaltaan nostavat tunnuslukua.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Hailuodon kunnan tilikauden tulos oli -74.894 €. Tulos on -193.700 € heikompi mitä edellisenä tilikautena.

Poistoero ja varaukset

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Poistoeron lisäys tilikaudelle on yhteensä -470.811 € ja varausten vähennys 1.005.235 €. Investointivarouksista muodostettua poistoeroa esitetään poistettavaksi rakennusinvestoinneista yhteensä 104.424 €, ja poistoeron lisäystä -575.235 € rakennusinvestointiin kohdistettavan investointivarausten osalta. Maanhankintaan kohdistettu investointivaraus 430.000 € on purettu kokonaisuudessaan hankintavuoden tilikaudelle. Kohdentamaton investointivaraus (512.900 €) on kokonaisuudessaan kohdistettu tilikauden aikana. Tilivuoden aikana kaikki kohdistamattomat varaukset sekä maanhankintaan kohdistetun investointivarausten käyttämätön osa on kohdistettu paloaseman laajennukseen. Investointivarausten vähennys on toteutettu kokonaisuudessaan tilikaudelle 2016 vaikka investointivarausten 492.300 € kohdistamisesta on tehty päätös 9.9.2015 § 46.

Tilikauden ylijäämä

Tilikauden tuloksen käsittelyerien jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 459.530 €, mikä on 217.249 € edellistä tilikautta parempi.

3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA			
€	TP2016	TP2015	TP2014
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	328 224	533 599	-74 236
Satunnaiset erät			0
Tulorahoituksen korjauserät	-30 083	7 558	0
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 234 270	-690 716	-689 802
Rahoitusosuudet investointimenoihin	245 903	89 604	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	59 421	204 600	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-630 805	144 645	-764 038
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0	7 500	0
Antolainasaamisten vähennykset	0		7 500
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	700 000	1 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-153 291	-88 160	-100 660
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-12 500	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 736	-6 677	-82
Vaihto-omaisuuden muutos	39 288	9 418	-122 560
Saamisten muutos	-362 878	-266 249	38 252
Korottomien velkojen muutos	-421 304	429 222	204 093
Rahoituksen rahavirta	-200 921	1 072 554	26 542
Rahavarojen muutos	-831 725	1 217 199	-737 496
Rahavarat 31.12.	2 244 341	3 076 066	1 858 868
Rahavarat 01.01.	3 076 066	1 858 868	2 596 363
	-831 725	1 217 199	-737 496

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2016	TP2015	TP2014
Toiminnan ja invest.rahavirran kertymä 5 v:lta, €	-808 847	-538 109	-213 479
Investointien tulorahoitus, %	33,2	88,8	-10,8
Lainanhoitokate	2,0	6,4	-0,6
Kassan riittävyys, pv	88	131	78
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993	996

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Hailuodon kunnan toiminnan ja rahoituksen rahavirta on 5 vuodelta negatiivinen -808.847euroa. Tunnusluvun heikkeneminen edellisestä vuodesta johtuu vuoden 2016 suurista investointikuluista kun vuoden 2011 toiminnan ja investointien rahavirta on 722.900 € positiivinen. Tunnusluvun vuosittainen heikkeneminen johtuu toiminnan ja investointien rahavirran vuosien 2010-2011 positiivisesta ja vuosien 2012-2014 negatiivisesta arvosta.

Investointien omahankintamenon rahoitusosuutta tulorahoituksella kuvataan *investointien tulorahoitusprosentilla*. Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Kun tunnusluku vähennetään sadasta, niin saadaan prosenttiosuus, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai muuten rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Hailuodon kunnan investointien tulorahoitusprosentti on tilikaudella 33,2 %.

Lainanhoito

Pääomamenojen tulorahoitusprosentti kertoo vuosikatteen prosenttiosuuden investointien, antolainojen sekä lainanlyhennysten yhteismäärästä. Hailuodon kunnan pääomamenojen tulorahoitusprosentti on tilikaudella 28,7 %.

Lainanhoitokate mittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Jos tunnusluvun arvo on pienempi kuin 1, joudutaan lainojen hoitoon ottamaan lisälainaa, vähentämään rahavaroja tai realisoimaan kunnan omaisuutta. Luotettavan kuvan saadakseen, on kunnan lainanhoitokykyä tarkasteltava useamman vuoden ajalta. Hailuodon kunnan lainanhoitokate tilinpäätöksessä 2016 on 2,0. Viiden vuoden keskiarvo tunnusluvulle on 2,1.

Kertomusvuonna nostettiin pitkäaikaista lainaa yhteensä 700.000 €. Pitkäaikaisen lainan lyhennyksiä maksettiin -153.291 euroa.

Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan *kassan riittävyytenä päivissä*. Tunnusluku ilmaisee, monenako päivänä kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä raha ja pankkisaamiset. Hailuodon kunnan kassavarat 31.12.2016 olivat 2.244.341 €, jolloin vähennystä vuoden alkuun oli -831.700 € eli 73,0 %. Kassan riittävyys oli 88 päivää, mikä on 43 päivää vuotta aikaisempaa heikompi. Kassan riittävyys on vuoden 2014 tasolla.

4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE €	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 803 100	9 214 056	9 295 372
Aineettomat hyödykkeet	84 937	47 110	56 946
Aineettomat oikeudet	75 468	30 604	38 683
Muut pitkävaikutteiset menot	9 469	16 505	18 263
Ennakkomaksut			0
Aineelliset hyödykkeet	8 865 878	8 349 534	8 330 723
Maa- ja vesialueet	954 244	524 244	519 294
Rakennukset	7 382 742	6 841 881	7 188 619
Kiinteät rakenteet ja laitteet	457 709	482 071	472 836
Koneet ja kalusto	47 395	55 055	72 554
Muut aineelliset hyödykkeet	4 560	4 560	4 560
Ennakko maksut ja keskeneräiset hankinnat	19 229	441 724	72 860
Sijoitukset	852 285	817 412	907 703
Osakkeet ja osuudet	847 285	812 412	895 203
Muut lainasaamiset	5 000	5 000	12 500
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	828 767	908 933	902 255
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	828 767	897 932	897 932
Muut toimeksiantojen varat	0	11 001	4 324
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 173 467	3 681 603	2 197 255
Vaihto-omaisuus	84 172	123 460	122 560
Aineet ja tarvikkeet	84 172	123 460	122 560
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	290 000	300 000	0
Lainasaamiset	290 000	300 000	0
Lyhytaikaiset saamiset	554 954	182 077	215 827
Myyntisaamiset	50 910	69 044	54 069
Lainasaamiset	10 000		
Muut saamiset	47 668	90 686	99 380
Siirtosaamiset	446 376	22 347	62 378
Rahoitusarvopaperit	1 271 179	1 500 000	500 000
Muut arvopaperit	1 271 179	1 500 000	500 000
Rahat ja pankkisaamiset	973 162	1 576 066	1 358 868
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 805 335	13 804 592	12 394 882
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	6 139 341	5 646 678	5 442 078
Peruspääoma	3 287 806	3 287 806	3 287 806
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 392 005	2 116 591	2 639 477
Tilikauden yli-/alijäämä	459 530	242 281	-485 205
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 244 068	3 778 492	3 901 944
Poistoero	3 244 068	2 773 257	2 896 709
Vapaaehtoiset varaukset	0	1 005 235	1 005 235
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	815 030	897 932	897 932
Lahjoitusrahastojen pääomat	828 767	897 932	897 932
Muut toimeksiantojen pääomat	-13 737		

TASE €	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
VIERAS PÄÄOMA	3 606 895	3 481 490	2 152 928
Pitkäaikainen	2 348 155	2 036 770	961 240
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	2 348 155	1 807 949	961 240
Liittymismaksut ja muut velat	0	228 821	0
Lyhytaikainen	1 258 740	1 444 720	1 191 688
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	159 794	153 291	100 660
Saadut ennakot	4 322	5 172	0
Ostovelat	293 792	482 461	412 695
Liittymismaksut ja muut velat	60 972	70 918	58 030
Siirtovelat	739 860	732 878	620 303
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 805 335	13 804 592	12 394 882
			0,00

TASEEN TUNNUSLUVUT	2016	2015	2014
Omavaraisuus-%	68,0	68,3	75,4
Suhteellinen velkaantuneisuus	43,5	41,9	27,7
Kertynyt ylijäämä, €	2 851 535	2 358 872	2 154 272
Kertynyt ylijäämä/asukas, €	2 869	2376	2163
Lainakanta 31.12, €	2 507 949	1 961 240	1 061 900
Lainakanta 31.12, €/asukas	2 523	1 975	1 066
Lainasaamiset	5 000	5 000	12 500
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993	996

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa huomattavaa velkarasitetta. Hailuodon omavaraisuusaste oli kertomusvuonna 68,0 %. Omavaraisuusastetta laskee vieraan pääoman lisäys.

Rahoitusvarallisuus €/ asukas tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun asukasta kohden. Hailuodon kohdalla tunnusluku on -516 €/ asukas. *Suhteellinen velkaantuneisuus* kertoo siitä, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä parempi mahdollisuus kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Hailuodon kunnan suhteellinen velkaantuneisuus –tunnusluku on 43,5 %. Suhteellinen velkaantuneisuus on kasvanut 1,6 yksiköllä tilivuoden aikana.

Hailuodon kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. *Kertynyt ylijäämä* osoittaa, että paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi. Kertynyt ylijäämä on kasvanut tilikauden aikana 493 €/ asukas ollen vuoden vaihteessa 2.869 €/ asukas.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kunnan lainakanta 31.12.2014 oli 2.507.949 €.

5 Kokonaistulo ja –meno

KOKONAISTULO JA –MENO			
€			
TULOT		MENOT	
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	1 595 405	Toimintakulut	7 944 144
		- Valmistus omaan käyttöön (-)	
Verotulot	3 335 613		
Valtionosuudet	3 345 568	Korkokulut	19 047
Korkotuotot	14 215	Muut rahoituskulut	890
Muut rahoitustuotot	1 505	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		- Pakollisten varausten muutos (+/-)	
- Pysyvien vast. hyödyk. luovutusvoitot (-)	-30 083	- Pysyvien vast. hyödyk. luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	245 903	Investointimenot	1 234 270
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	59 421		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	700 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	153 291
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäys		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulo yhteensä	9 267 547	Kokonaismeno yhteensä	9 351 642

Täsmäytys	
Kokonaistulot – Kokonaismenot	-84 095
Muut maksuvalm. muutokset – Rahavarojen muutos	-84 095
	0

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaiset toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Hailuodon kunnan kokonaistulot olivat tilikaudella 9.267.547 €, mikä on -392.400 € eli -4,1 % vähemmän mitä edellisellä tilikaudella. Suurimmat tuloerät muodostuvat verotuloista (36,0 %), valtionosuudesta (36,1 %) sekä pitkäaikaisten lainojen lisäyksestä (7,6 %). Kokonaismenot olivat tilikaudella 9.351.642 €, mikä on 743.200 € eli 8,6 % enemmän mitä edellisellä tilikaudella. Olennaisin menoerä koostuu toimintakuluista, joiden osuus kokonaismenoista oli 84,9 %. Kokonaismenot ylittivät kokonaistulot -84.095 €:lla.

6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvästä yhteisöstä

YHTEISÖT Nimi, kotipaikka; kpl	Yhdistetty	Ei yhdistetty	Kunnan omistusosuus - %
Tytäryhteisöt: Hailuodon Vesihuolto Oy, Hailuoto	1	-	100
Kuntayhtymät: Pohjois-Pohjanmaan Liitto, Oulu	1	-	0,27
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky, Oulu	1	-	0,47
Oulun seudun ammatillisen koulutuksen ky, Oulu (OSEKK)	1	-	0,40
Osakkuusyhteisöt: Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy	-	1	1,50
Yhteensä	4	1	

Konsernin toiminnan ohjaus

Hailuodon kunnan konserniohjeissa on määritelty kunnan toimivalta ja vastuu Hailuoto-konsernissa. Hailuodon kunta ei ole asettanut Hailuodon Vesihuolto Oy:lle erityisiä tätä talousarviovuotta koskevia tavoitteita.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hailuodon kunta on osakkaana Pohjois-Pohjanmaan liitossa ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä. Sote-uudistusta valmistelemaan käynnistettiin Maakunnan yhteinen projekti jossa Oulun kaupunki, Sairaanhoitopiiri sekä Maakuntaliitto olivat keskeisiä toimijoita. Tulevan palvelujärjestelmän rakennetta on valmisteltu yhteisprojektissa vuoden 2016 aikana. Loppuraportti palveluverkko suunnitelmiseen julkaistaan keväällä 2017. Projektin johto jatkaa osana väliaikaishallintoa kunnes uusi maakuntavaltuusto on valittu. Hailuodon kunnan osakkuus sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä päättyy ja poistuu kunnan taseesta sairaanhoitopiirin toiminnan siirtyessä varoineen tulevalle maakunnalle.

Oulun kaupunginhallituksen konsernijaosto on valmistellut ja uudelleen organisoinut ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen roolia tulevassa kuntaympäristössä. Oulun seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä ky:n perussopimus on uudistettu 2014. Hailuodon kunta on Oulun seudun koulutuskuntayhtymän (OSEKK) osakas. OSEKK:n koulutuspalvelut toteuttaa Oulunseudun ammattiopisto. OSEKK ja OAKK toimintojen yhdistämistä on selvitetty vuoden aikana. OAMK Oy:n osakepohjaa laajennettiin vuoden 2013 aikana siten, että osakkaiksi tulisivat mm. kaikki OSEKK:n jäsenkunnat, myös Hailuodon kunta. OAMK Oy:n toiminnot ovat siirtymässä yhteiskampukseen Linna-alueelle Oulun yliopiston yhteyteen.

Hailuodon Vesihuolto Oy:n tilikauden tulos oli tappiollinen -22.387 €. Tulos poikkeaa talousarvio tavoitteesta. Liiketoiminta 2016 oli 273.341 €, kun se edellisellä vuonna oli 263.133 €. Vapaa pääoma on 180.219 €. Suunniteltu lämpölaitostoiminnan yhtiöittäminen ja myynti/ fuusiointi ei ole toteutunut tilinpäätös vuonna.

Uudet osakkuusyhtiöt

Hailuodon kunta on merkinnyt Oulun Jätehuolto Oy:n osakkeita merkintähintaan 33.132 € joka oikeuttaa 3.633 osakkeen omistukseen. Kunnan omistusosuus yhtiöstä on 0,3 %. Suunnattu osakeanti on järjestetty yhtiön osakaspuhujan laajentamiseksi.

Hailuodon kunnan osakkuus Oulun työterveyshuolto Oy:n on valmisteltu vuoden 2016 aikana. Osakkuus oikeuttaa hankkimaan palvelut in-house hankintana.

Osakkuusyhtiöiden roolia joudutaan arvioimaan uudelle niiltä osin, kun sairaanhoitopiirin omistus siirtyy perustetavalle maakunnalle.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutusta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kunnanhallitukselle. Kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja tai kunnansihteeri on osallistunut Vesihuolto Oy:n hallituksen kokouksiin.

Hailuodon kunnan konserniohjeissa on määritelty kunnan toimivalta ja vastuu Hailuoto-konsernissa. Konserniohje sisältää konsernijohtamiseen, -ohjaukseen ja seurantaan liittyviä asioita sekä määrittelee minkälaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään, esim. konserniohjeen mukaan tilivuoden päätyttyä tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle vuosikertomus sekä konsernitaseen laatimisessa tarvittavat tiedot kunnan edellyttämässä määrääjässä. Kunta-konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee laatia kirjanpitoa yhtenäisesti siten, että kunnan konsernitaseen laatimista varten tarvittavat tiedot on vaikeuksitta saatavissa.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Hailuoto-konserni TULOSLASKELMA €	TP2016	*) TP2015	TP2014
Toimintatuotot	4 977 402	4 730 912	3 268 691
Toimintakulut	-11 338 371	-11 069 681	-9 484 487
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	224	3 460	6 188
Toimintakate	-6 360 745	-6 335 308	-6 209 607
Verotulot	3 335 530	3 432 338	3 266 828
Valtionosuudet	3 647 504	3 702 731	3 094 974
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	14 314	4 279	18 008
Muut rahoitustuotot	2 551	59 816	3 939
Korkokulut	-22 801	-13 479	-12 434
Muut rahoituskulut	-1 332	-3 916	-4 334
Vuosikate	615 020	846 460	157 374
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-685 011	-686 579	-808 207
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	1 023
Tilikauden tulos	-69 991	159 881	-650 834
Tilinpäätössiirrot	-1 114	2 117	128 235
Tilikauden verot	-822	-147	
Laskennalliset verot	-617	-28	
Vähemmistöosuudet	-579	-268	-261
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-73 123	161 555	-522 859

Hailuoto-konserni TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2015	2014
Toimintatuotot/toimintakulut %	43,9	42,7	34,5
Vuosikate/Poistot %	89,8	123,3	19,5
Vuosikate,€/asukas	619	852	158
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993	996

*)

TP2015 vertailutieto on muutettu toimintatuottojen ja -kulujen osalta:

Tilinpäätös tehty ennen Excelissä, ja FPM-ohjelman käyttöönnotossa uudestaan järjestelmällä. Erot johtuvat sisäisten erien käsittelyn muutoksesta sekä kuntayhtymien omistus- % tarkennuksesta. Myös Mäntyvilikki II myynnin käsittelyllä on vaikutus vertailutietoon. Kokonaisvaikutus toimintakatteeseen 4.981 €

Hailuoto-konserni			
RAHOITUSLASKELMA, €	TP2016	*) TP2015	TP2014
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	615 020	846 460	157 374
Satunnaiset erät	0	0	1 023
Tulorahoituksen korjauserät	8 677	-21 586	43 826
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 436 826	-1 116 822	-945 491
Rahoitusosuudet investointimenoihin	249 588	77 752	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	68 545	532 416	8 386
Toiminnan ja investointien rahavirta	-494 996	318 218	-734 883
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-1 205	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	816 049	1 004 245	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-247 376	-191 648	-100 660
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 943	-8 180	0
Oman pääoman muutokset		-112 360	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 757	-6 679	-84
Vaihto-omaisuuden muutos	32 596	-14 945	-120 192
Saamisten muutos	-370 176	-294 931	181 190
Korottomien velkojen muutos	-427 515	477 323	113 632
Rahoituksen rahavirta	-204 327	852 826	85 315
Rahavarojen muutos	-699 323	1 171 044	-649 568
Rahavarat 31.12.	2 660 873	3 360 196	2 189 152
Rahavarat 01.01.	3 360 196	2 189 152	2 838 720
	-699 323	1 171 044	-649 568

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2016	TP2015	TP2014
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 v:lta, €	-716 472	-498 650	-230 505
Investointien tulorahoitus, %	52	81	17
Lainanhoitokate	2,6	4,5	1,0
Kassan riittävyys, pv	74	99	75

*)

TP2015 vertailutieto on muutettu rahoituslaskelman osalta:

Tilinpäätös tehty ennen Excelissä, ja FPM-ohjelman käyttöönotossa uudestaan järjestelmällä. Erot johtuvat sisäisten erien käsitte-
lyn muutoksesta sekä kuntayhtymien omistus- % tarkennuksesta. Myös Mäntyvilikki II myynnin käsittelyllä on vaikutus vertailu-
tietoon.

Muutos hyväksyttyyn tilinpäätökseen 2015 on toiminnan rahavirrassa -7.853 €, investointien rahavirrassa +99.884 €, oman pää-
oman muutoksessa -112.392 € ja muissa maksuvalmiuden muutoksissa -28.752 €.

Hailuoto-konserni TASE, €	31.12.2016	*) 31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	12 775 943	12 277 304	12 448 738
Aineettomat hyödykkeet	126 362	91 084	100 048
Aineettomat oikeudet	100 658	55 176	60 395
Muut pitkävaikutteiset menot	17 751	28 052	32 744
Ennakkomaksut	7 953	7 856	6 909
Aineelliset hyödykkeet	12 470 240	12 044 484	12 205 103
Maa- ja vesialueet	941 646	511 646	509 493
Rakennukset	10 558 352	10 121 399	10 666 541
Kiinteät rakenteet ja laitteet	477 112	502 133	490 828
Koneet ja kalusto	340 062	363 141	379 444
Muut aineelliset hyödykkeet	7 631	7 526	8 616
Enn.maksut ja keskener. hankinnat	145 436	538 639	150 180
Sijoitukset	179 341	141 736	143 588
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuud.	14 881	13 811	10 314
Muut osakkeet ja osuudet	142 463	111 105	111 625
Joukkovelkakirjasaamiset	4 469		
Muut lainasaamiset	1 098	390	389
Muut saamiset	16 430	16 430	21 260
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	849 569	928 961	922 381
Valtion toimeksiannot	14 776	13 059	5 514
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	829 341	898 502	898 449
Muut toimeksiantojen varat	5 452	17 399	18 418
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 223 142	4 584 877	2 940 022
Vaihto-omaisuus	177 423	210 020	194 864
Aineet ja tarvikkeet	113 430	151 060	148 884
Keskeneräiset tuotteet	293	143	129
Valmiit tuotteet	12 512	9 925	11 777
Muu vaihto-omaisuus	51 189	48 891	34 074
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	290 311	322 589	22 341
Lainasaamiset	290 000	300 000	0
Muut saamiset	35	22 445	22 235
Siirtosaamiset	276	145	106
Lyhytaikaiset saamiset	1 094 535	692 072	533 664
Myyntisaamiset	450 917	459 083	301 888
Lainasaamiset	70 640	47 294	20 815
Muut saamiset	89 007	133 130	138 888
Siirtosaamiset	483 970	52 573	72 074
Rahoitusarvopaperit	1 300 882	1 527 538	529 762
Osakkeet ja osuudet	49	49	49
Sij. rahamarkkinainstrumentteihin	29 653	27 489	29 713
Muut arvopaperit	1 271 179	1 500 000	500 000
Rahat ja pankkisaamiset	1 359 991	1 832 658	1 659 390
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 848 654	17 791 142	16 311 141

Hailuoto-konserni TASE, €	31.12.2016	*) 31.12.2015	31.12.2014
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	9 972 513	10 011 389	9 891 978
peruspääoma	3 287 806	3 287 806	3 287 806
yhd. ja säänt. peruspääoma	793	793	790
muu omat rahastot	63 274	66 394	67 473
edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 693 762	6 499 821	6 926 622
Tilikauden yli-/alijäämä	-73 123	156 574	-390 714
VÄHEMMISTÖSUUDET	7 125	6 546	88 435
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET			
poistoero			
vapaaehtoiset varaukset			
PAKOLLISET VARAUKSET	158 646	118 528	126 356
Muut pakolliset varaukset	158 646	118 528	126 356
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	835 997	918 146	918 245
valtion toimeksiannot	14 776	13 059	5 514
lahjoitusrahastojen pääomat	829 386	898 569	898 516
muut toimeksiantojen pääomat	-8 165	6 518	14 216
VIERAS PÄÄOMA	6 874 373	6 736 533	5 286 127
Pitkäaikainen	4 961 116	4 599 556	3 599 931
lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	3 009 367	2 413 907	1 673 543
Lainat julkisyhteisöiltä	156 846	166 649	175 828
liittymismaksut ja muut velat	1 794 903	2 019 001	1 750 560
Lyhytaikainen	1 913 257	2 136 977	1 686 196
lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	216 116	237 044	160 446
lainat julkisyhteisöiltä	9 803	9 803	9 768
saadut ennakot	8 807	9 748	4 796
ostovelat	425 761	609 988	527 485
liittymismaksut ja muut velat	118 556	128 010	110 302
Siirtovelat	1 132 307	1 141 096	872 143
Laskennalliset verovelat	1 906	1 289	1256
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 848 654	17 791 142	16 311 141

Hailuoto-konserni TASEEN TUNNUSLUVUT		2015	2014
Omavaraisuus-%	56	56	61
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		-	-
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	6 621	6 656	6 536
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	6 661	6 703	6 562
Konsernin lainat €/asukas	3 415	2 849	2 029
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	3 394	2 829	2 021
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	5 567	390	389
Kunnan as.määrä vuoden lopussa	994	993	996

*)

TP2015 vertailutieto on muutettu taseen osalta:

Tilinpäätös tehty ennen Excelissä, ja FPM-ohjelman käyttöönotossa uudestaan järjestelmällä. Erot johtuvat sisäisten erien käsittelyn muutoksesta sekä kuntayhtymien omistus- % tarkennuksesta. Myös Mäntyvilikki II myynnin käsittelyllä on vaikutus vertailutietoon.

Muutos hyväksyttyyn tilinpäätökseen 2015 on vastaava osalta lyhytaikaisissa saamisissa +8 € ja vastattavaa osalta muissa omissa rahastoissa -4.234 €, ed.kausien yli-/alijäämässä -746 €, tilikauden yli-/alijäämässä 4.981 € (vaikutus omaa pääomaan yhteensä 1 €) ja ostovelloissa +8 €

7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tarvittaessa talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Hailuodon kunnan tilikauden tulos ennen varausten ja rahaston muutosta on -74.893,85 euroa alijäämäinen. Edellisten kausien ylijäämä ennen tilikauden tuloksen käsittelyä on 2.392.004,78 euroa. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 1 Puretaan tehtyjä investointivaroja valtuuston päätösten mukaisesti 1.005.235,00 euroa.
- 2 Muodostetaan poistoeron lisäystä investointivaroilla toteutettavista rakennusinvestoinneista -575.235 euroa.
- 3 Investointeja varten tehdyistä investointivaroisista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan suunnitelman mukaisesti 104.424,18 euroa
- 4 Tilikauden ylijäämä 459.530,33 euroa siirretään taseen edellisen tilikauden yli-/alijäämättilille.

Talousarvion toteutuminen

---

8 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava kuntalain mukaisesti talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle. Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Toteutumisvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteuman välillä. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa. Selvityksen laadinnassa on noudatettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (TEM, 2013).

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuustolle valmisteltu talousarvio esitys on sitovuustason mukaisesti tulosalue- tai -tasotaso.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Talousarvion yleiset lähtökohdat ovat informaatiota, joita eivät ole sitovia eriä. Prosesseihin on lisätty suoritetaulukkoja, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Talousarvioon kirjatut strategiset tavoitteet (tavoitetaso 2016) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitus-tarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Kunnan tuloarviot ovat paitsi tavoitteellisia myös velvoittavia. Tuloarvio on valtuuston asettama tulotavoite, jonka olennainen alittuminen todennäköisesti vaikuttaa rahoituksen perusteisiin talousarviossa.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan toimielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan.

Hailuodon kunnan talousarvio noudattaa seuraavalla sivulla esitettyä hierarkiaa. Valtuustoon nähden sitova hierarkiataso on tulosalue. Hierarkiarakenteeseen on tehty muutoksia, joilla parannetaan palvelukokonaisuuksien kustannusten ja tulokellisuuden mittaamista sekä yhdenmukaistetaan hallintokustannusten esittämistapaa. Palvelualueet (lautakunnat) laativat tulosityksikkötasoiset käyttösuunnitelmat tulosalueiden asettamassa raamissa talousarviovuoden alussa.

Lautakunta	VALTUUSTOSITOVUUS Tulosalue	LAUTAKUNTASITOVUUS Tulosyksikkö	VIRANHALTIJAPÄÄTÖS Kustannuspaikka
Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi
Keskusvaalilautakunta	Vaalit	Vaalit	Presidentin vaalit, Eduskuntavaalit, Kunnallisvaalit, Eu-vaalit
Kunnanhallitus	Kunnanhallitus	Kunnanhallitus	Kunnanhallitus, Johtamispalvelut, Vaikuttamistoimielimet
	Hallintopalvelut	Johtamis-, hallinto- ja henkilöstöpalvelut	Asiahallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut, Taloushallintopalvelut, Tietoverkkopalvelut
		Työllisyyspalvelut	Työllisyys, Nuorten kesätyö
		Kuntien yhteistoiminta	Palo- ja pelastustoimi+vss., Ympäristöterveydenhuolto, Ympäristönsuojelu, Hankintapalvelut, Kuntien yhteistoimintaprojektit
	Kaavoituspalvelut	Kaavoituspalvelut	Asemakaavoitus, Yleiskaavoitus
	Elinkeinopalvelut	Elinkeinopalvelut	Elinkeinopalvelut
		Maatalouspalvelut	Maatalouspalvelut
		Maa ja metsätilat	Maa ja metsätilat
		Elinkeinotoiminta	Majoitus- ja vierasvenesatamapalvelut, Polttoaineenjakelu
Perusturvalautakunta	Perusturvahallinto	Perusturvahallinto-palvelut	Perusturvalautakunta, Perusturvahallinto
	Sosiaalipalvelut	Sosiaalityö	Yleinen sosiaalityö, Elätusturva, Kasvatus- ja perheneuvola, Kuntouttava työtoiminta
		Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelu/Avopalvelut , Lastensuojelu/Laitospalvelut
		Vammaispalvelut	Vammaispalv/Avopalvelut, Vammaispalv/Ostopalvelut
		Kehitysvammopalvelut	Kehitysvammalv/Ostopalvelut
	Vanhuspalvelut	Kotihoito	Omaishoidontuki, Kotihoidon tukipalvelut, Kotihoito, Päivätoiminta
		Vanhusten asumispalvelut	Palvelukoti Saarenkartano, Vanhusten laitoshoito/Ostopalv. Vanhusten asumipalv./Ostopalv..
	Terveyspalvelut	Perusterveydenhuolto	Suun terveydenhuolto, Perusterveydenhuollon ostopalv. Vastaanotto, Neuvola- ja kouluterveydenhuolto, Kuntoutus, Veteraanikuntoutus
		Erikoissairaanhoido	Erikoissairaanhoidon ostopalvelut
Sivistyslautakunta	Tukipalvelut	Puhdistus- ja ruokahuoltopalvelut	Puhdistus, Ruokahuolto
	Sivistyspalvelut	Sivistyksen hallintopalvelut	Sivistyslautakunta, Sivistyshallinto
	Perusopetus	Perusopetus	Hailuodon peruskoulu, Perusopetuksen projektit
	Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut	Nuoriso	Nuorisotyö
		Kulttuuri	Yleinen kulttuuritoimi, Kirjasto, Museo
		Liikunta	Liikuntatoimi
		Muu opetus	Kansalaisopisto, Musiikkioppilaitokset
	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus	Perhepäiväkoti Tuomikka, Perhepäivähoito, Päiväkoti OnnenSaari, Kotihoidontuki
Tekninen lautakunta	Teknisten palveluiden hallinto	Teknisten palveluiden hallintopalvelu	Tekninen lautakunta, Teknisten palveluiden hallinto
	Yhdyskuntapalvelut	Yhdyskuntapalvelut	Liikenneväylät, Satamat, Reitistöt/Kuntopolut
	Rakennusvalvontapalvelut	Rakennusvalvontapalvelut	Rakennusvalvonta
	Kiinteistöpalvelut	Hallintopalvelut	Hallintorakennukset
		Perusturvapalvelut	Perusturvarakennukset
		Sivistyspalvelut	Sivistysrakennukset
		Tekniset palvelut	Muut rak., Marjaniemen rakennukset, Vuokra-asunnot, Teollisuushallit, Keskitetysti hoidetut jaettavat
	Lämmöntuotantopalvelut	Kaukolämpö	Lämpölaitos, Kaukolämpölinjasto

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintakulut omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuu.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanvaltuuston, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja kunnanhallituksen alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan bruttoperiaatteen mukaan. Perusturvajohtajaa sitoo perusturvalautakunnan alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan. Rehtori-sivistysjohtajaa sitoo sivistyslautakunnan alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan. Teknistä johtajaa sitoo teknisen lautakunnan alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan.

Lautakunnat päättävät talousarviomuutoksista tulosalueen sisällä tulosityksikkötasolla. Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanvaltuuston, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja kunnanhallituksen alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Perusturvajohtaja päättää talousarviomuutoksista perusturvalautakunnan alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Rehtori-sivistysjohtaja päättää talousarviomuutoksista sivistyslautakunnan alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista teknisen lautakunnan alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin. Tuloslaskelmaosaan kootaan yhteen käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sekä esitetään määrärahat ja tuloarviot koko kunnan tasolla budjetoitaville erille. Valtuustoon nähden sitovia erä ovat: verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot

Investointiosa

Investointiosassa osoitetaan hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot investointihankkeille tai hankeryhmille, joiden kulut kirjanpidossa aktivoidaan tasetileille. Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankekohtaisesti. Investointikohteittain valtuustoon nähden sitovaa on myös hankkeen koko kustannusarvio, talousarviovuodelle varattava määräraha sekä hankkeelle asetetut tavoitteet.

Talousarviossa 2016 ei ole hyväksytty erikseen investoinninkustannusarvioita, mikäli investoinnille on olemassa toimielimen hyväksymä talousarvio, niin on se esitetty investointiosassa. Investointiosassa on esitetty investointitulot, -menot ja –netto. Hankkeet on ryhmitelty talousarviosta poiketen ainoastaan hyödykeryhmittäin.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan. Valtuusto on tehnyt erillisen päätöksen tilivuonna otetusta talousarviolainasta.

Taloussuunnitelman sitovuus

Talousarvion 2016 sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman 2017-2018. Taloussuunnitelma on kuitenkin toiminnallisesti velvoittava asiakirja. Voimassa oleva taloussuunnitelma ohjaa talousarviovalmistelua, ja siitä saa poiketa vain perustellusta syystä.

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Talousarvion toteumasta raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kokousaikataulun mukaisesti valtuustolle. Talousarvioraportoinnissa noudatetaan hierarkiaa. Raportti talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta annetaan valtuustolle puolivuositilanteista 31.5., (30.9. laajennettu raportti eli välitilinpäätös/ tammuutosesitykset) ja 31.12. ja kunnanhallitukselle vähintään neljännesvuositilanteista. Raportoinnin toteutumisesta on se-
lostettu Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä –kappaleessa.

9 Tavoitteiden toteutuminen

Strategiakartta, Hailuoto 2025

Visio	Hailuoto – luokseen kutsuva loistokunta			
Arvot	Asukaslähtöisyys	Avoimuus	Ketteryy	
Strategiset päämäärät	Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaat palvelut	Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö	Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö	Luova ja positiivinen yrittäjyyssilmästo
Kriittiset menestystekijät	Ikäihmisten palvelurakenteen uudistaminen Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen Työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy Lasten ja nuorten palveluissa monialainen yhteistyö Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä	Hailuoto ei ole kriisikunta Organisaation jatkuva kehittäminen Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja	Asukasmäärä kasvaa hallitusti Löydetään keinot asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi Riittävä tonttitarjonta (Asuminen, yritykset) Ympäristö säilytetään ainutlaatuisena ja vetovoimaisena Keskustaajama kehittyy Vetovoimainen luonto- ja kulttuurimatkailukohde	Elinkeinorakenne on monipuolinen Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden lisääntymiseen Yritysten toimintaedellytysten mahdollistamien Ennakkoluuloton toiminta uusien elinkeinojen (elinkeinoelämän) verkostojen syntymiseksi

Tavoitteet 2025

Ikäihmisten palvelurakenteen uudistaminen:
Kotihoito toteutuu ympärivuorokautisesti kotona asumisen tukemiseksi   Omaishoidon, kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen kriteerit tarkistetaan joka toinen vuosi   Päivätoiminta on säännöllistä ja monipuolista   Yhteistyö on sujuvaa seurakunnan ja järjestöjen kanssa
Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen:
Laaja hyvinvointikertomus laaditaan valtuustokausittain   Palvelut edistävät asukkaiden oma-ehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan   Tuotetaan kuntalaisia innostavia liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja   Edistetään turvallisuutta ja esteettömyyttä palvelutuotannossa ja infra-struktuurissa   Edistetään valinnan vapautta ottamalla käyttöön asteittain palveluseteli   Perheitä ja kotona asumista tuetaan ennaltaehkäisevästi, varhaisesta vuorovaikutuksesta huolehtien   Kansansairaudet vähenevät   Päihde- ja mielenterveysongelmat vähenevät   Lastensuojelutoimien tarve vähenee
Työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy:
Työllisyys on parantunut, työttömyysprosentti alle 8 %   Kunta kannustaa asukkaiden kouluttautumista ja työllistymistä

Lasten ja nuorten palveluissa monialainen yhteistyö:
Tuotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut lapsen ja nuoren edun ja perheiden hyvinvoinnin näkökulmasta (elämäntapaohjaus, ehkäisevä työ) Lapset Puheeksi toimintamalli on vakiintunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitysympäristöjä Yhteistyö on sujuvaa seurakunnan ja järjestöjen kanssa.
Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä:
Tietoverkkopohjainen haku ja ilmoittautuminen palveluihin toteutuu Ikäihmisille on erilaisia mobiiliratkaisuja ja tunnistimia Valokuitukaapeli Ajanmukaiset tietojärjestelmät
Hailuoto ei ole kriisikunta:
Tuloperustan ja palvelumaksujen tarkistaminen vuosittain kuntakonsernissa Konsernin positiivinen vuosikate ja vahva tase Hailuoto -konsernin velkaantuminen on hallittua Investoinneille riittävä oman pääoman rahoitusosuus Omistajapolitiikka toteutuu kuntakonsernissa Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset lähestyvät maakunnan keskiarvoa
Organisaation jatkuva kehittäminen:
Kunnassa toteutuu nopea reagointi ja laadukas päätöksenteko sekä yhteistyö naapurikuntien kanssa Kunnan palveluissa, johdossa ja luottamushenkilöjohdossa on käytössä hallinnon rajoja ylittävä tehokas toimintatapa
Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja:
Ketterä, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua
Asukasmäärä kasvaa hallitusti:
Väkiluku 1150
Löydetään keinot asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi:
Asukastilaisuudet ovat vakiintuneet Sähköinen palautejärjestelmä käytössä Kuntalaisaloitteet voidaan jättää sähköisesti ja niiden etenemistä voidaan seurata
Riittävä tonttitarjonta (Asuminen, yritykset):
Kunnan maareservin tehokas hyödyntäminen tonteiksi Raakamaan hankinta on suunniteltua
Ympäristö säilytetään ainutlaatuisena ja vetovoimaisena:
Maankäyttö on määritelty kaavoituksella yksityiskohtaisesti Kansallismaisema statuksen ja vanhan rakennuskannan säilyminen Liikenneturvallisuus on parantunut
Keskustaajama kehittyy:
Taajamarakennetta on tiivistetty keskustaajaman osalta. Viihtyvyys ja siisteys ovat parantuneet Keskustaajama on selkeä kunnan keskus "kuntalaisten olohuone"
Vetovoimainen luonto- ja kulttuurimatkaileukohde:
Monipuoliset luontoreitit ja kulttuuritapahtumat
Elinkeinorakenne on monipuolinen:
Työpaikkojen määrän kasvu on lisääntynyt nettolisäys 20
Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden lisääntymiseen:
Työpaikkaomavaraisuus 80 % Edullinen vuokra-asuminen Ajantasainen markkinointiaineisto
Yritysten toiminta-edellytysten mahdollistaminen:
Vapaita yritystontteja/toimitiloja on tarjolla vähintään viisi Päätöksenteossa käytetään ennakko-vaikutusten arviointia
Ennakkoluuloton toiminta uusien elinkeinojen (elinkeinoelämän) verkostojen syntymiseksi
Elinkeinopalveluiden, hanketoiminnan ja markkinoinnin vakiintunut resursointi on toteutunut

10 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

ml.sisäiset erät, €	TP2015	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama %
HALLINTOPALVELUT						
Kunnanvaltuusto						
Tulot	139					
Menot	-12 295	-15 819	-733	-16 552	-13 507	3 045
Netto	-12 156	-15 819	-733	-16 552	-13 507	3 045
Tarkastustoimi						
Tulot						
Menot	-7 316	-10 000	-2 870	-12 870	-12 870	0
Netto	-7 316	-10 000	-2 870	-12 870	-12 870	0
Vaalit						
Tulot	2 400					
Menot	-4 292	0	0	0	0	0
Netto	-1 892	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus						
Tulot	131 654		1 043 852	1 043 852	1 065 032	21 180
Menot	-317 493	-319 562	-154 867	-474 429	-812 511	-338 082
Netto	-185 839	-319 562	888 985	569 423	252 521	-316 902
Hallintopalvelut						
Tulot	46 503	56 880	-6 000	50 880	58 885	8 005
Menot	-895 323	-724 631	-29 257	-753 888	-676 731	77 157
Netto	-848 820	-667 751	-35 257	-703 008	-617 846	85 162
Kaavoituspalvelut						
Tulot						
Menot	0	-50 000	-49 000	-99 000	-76 032	22 968
Netto	0	-50 000	-50 000	-99 000	-76 032	22 968
Elinkeinopalvelut						
Tulot	232 220	61 650	426 000	487 650	502 582	14 932
Menot	-408 759	-104 411	-686 766	-791 177	-394 878	396 299
Netto	-176 538	-42 761	-260 766	-303 527	107 704	411 231
PERUSTURVAPALVELUT						
Perusturvahallinto						
Tulot					860	860
Menot		-75 991	-11 947	-87 938	-82 814	5 124
Netto		-75 991	-11 947	-87 938	-81 954	5 984
Sosiaalipalvelut						
Tulot	381 867	46 871	-36	46 835	49 975	3 140
Menot	-2 167 063	-511 035	-32 939	-543 974	-491 068	52 906
Netto	-1 785 196	-464 164	-32 975	-497 139	-441 093	56 046
Vanhuspalvelut						
Tulot		168 704	76 750	245 454	208 209	-37 245
Menot		-1 439 796	-129 847	-1 569 643	-1 474 293	95 350
Netto		-1 271 092	-53 097	-1 324 189	-1 266 085	58 104
Terveyspalvelut						
Tulot	69 701	118 200	-21 000	97 200	89 848	-7 352
Menot	-2 213 805	-2 643 746	72 497	-2 571 249	-2 523 969	47 280
Netto	-2 144 104	-2 525 546	51 497	-2 474 049	-2 434 121	39 928
Tukipalvelut						
Tulot		375 502	-1 817	373 685	400 616	26 931
Menot		-449 142	-2 437	-451 579	-409 960	41 619
Netto		-73 640	-4 254	-77 894	-9 344	68 550

ml.sisäiset erät, €	TP2015	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama %
SIVISTYSPALVELUT						
Sivistyspalvelut						
Tulot						
Menot	-34 233	-25 784	258	-25 526	-24 212	1 314
Netto	-34 233	-25 784	258	-25 526	-24 212	1 314
Perusopetus						
Tulot	27 147	4 500	17 632	22 132	20 323	-1 809
Menot	-770 302	-821 606	-167 684	-989 290	-1 053 803	-64 513
Netto	-743 155	-817 106	-150 052	-967 158	-1 033 480	-66 322
Nuoriso-, kulttuuri ja liikuntapalvelut						
Tulot	30 841	4 600	15 445	20 045	14 009	-6 036
Menot	-284 032	-279 588	-52 312	-331 900	-280 734	51 166
Netto	-253 191	-274 988	-36 867	-311 855	-266 725	45 130
Varhaiskasvatus						
Tulot	38 770	43 000	0	43 000	43 270	270
Menot	-392 007	-421 144	-32 955	-454 099	-411 359	42 740
Netto	-353 237	-378 144	-32 955	-411 099	-368 089	43 010
TEKNISET PALVELUT						
Teknisten palveluiden hallinto						
Tulot						
Menot		-97 344	-20 835	-118 179	-119 415	-1 236
Netto		-97 344	-20 835	-118 179	-119 415	-1 236
Yhdyskuntapalvelut						
Tulot	3 124	3 000	0	3 000	4 664	1 664
Menot	-114 457	-126 100	1 261	-124 839	-87 264	37 575
Netto	-111 334	-123 100	1 261	-121 839	-82 600	39 239
Rakennusvalvontapalvelut						
Tulot	15 816	22 200	-7 000	15 200	10 485	-4 715
Menot	-53 548	-58 156	-4 368	-62 524	-36 686	25 838
Netto	-37 732	-35 956	-11 368	-47 324	-26 201	21 123
Kiinteistöpalvelut						
Tulot	1 027 866	899 542	671 356	1 570 898	1 652 979	82 081
Menot	-679 378	-507 152	-900 379	-1 407 531	-1 438 024	-30 493
Netto	348 488	392 390	-229 023	163 367	214 955	51 588
Lämmöntuotantopalvelut						
Tulot		122 500	-1 075	121 425	107 589	-13 836
Menot		-141 665	2 117	-139 548	-155 132	-15 584
Netto		-19 165	1 042	-18 123	-47 544	-29 421
KÄYTTÖTALOUSYHTEENSÄ						
Tulot	2 008 048	1 927 149	2 214 107	4141256	4 229 326	88 070
Menot	-8 354 302	-8 822 672	-2 203 063	-11025735	-10575262	450 473
Netto	-6 346 254	-6 895 523	10 044	-6884479	-6 345 936	538 543

Sisäiset erät

Käyttötaloulosaans sisältyy sisäisiä sisäisinä erinä laskutettavia hallintokuntien välisiä palvelu- ja tilakustannuksia. Sisäiset erät on käsitelty erillisillä sisäisillä tulo- ja kululajeilla. Kaikkien sisäisten erien yhteenlaskettu summa on nolla, joten erillä ei ole tulosvaikutusta koko kunnan tuloslaskelmassa. Sisäiset erät ovat merkittävä osa tulosalueiden, tulosyksiköiden ja kustannuspaikkojen kuluista tai tuloista ja niillä osoitetaan palveluprosessin todellista kustannusta. Kirjanpitoon ei sisälly vyörytyseriä, joita voitaisiin tehdä mm. keskitetysti järjestetyistä hallintopalveluiden tehtävistä.

Sisäiset palvelut

Siivous- ja ruokahuollon palvelut tuotetaan keskitetysti tukipalveluina perusturvapalveluissa. Palvelutuotannon kustannukset on laskutettu suoriteperusteiseen laskentaan perustuen vuonna 2016, koska vertailuaineistoa tuotteen määrittämiseksi ei ole ollut käytettävissä. Ruokahuollon kustannuksiin sisältyy myös sisäinen vuokra tuotantotiloista.

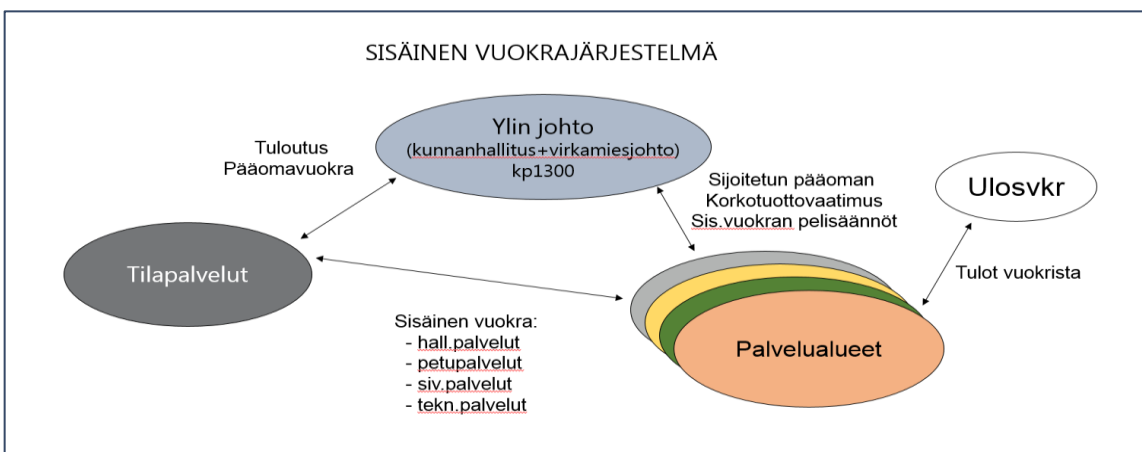
Sivistyspalvelut hankii sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita mm. oppilashuollon tarpeisiin perusturvapalveluilta, mitkä kustannukset käsitellään sisäisenä eränä.

Sisäiset aineet tarvikkeet ja tavarat

Lämpölaitostoiminnan osalta kunnan omistamille kiinteistöille tuotettu lämpö käsitellään sisäisenä eränä. Myös lämpölaitoksen käyttämä hakepuu, joka on hankittu kunnan omistamista metsistä, käsitellään sisäisenä eränä.

Sisäiset vuokrat

Hailuodon kunnan omistamille ja käyttämille rakennuksille on määritelty sisäiset vuokrat Trellum Consulting Oy:n toimesta. Sisäisten vuokrien perimmäisenä ajatuksena on taata palvelutoiminnan tilojen tarvisijoille asianmukaiset ja toimivat tilaresurssit varsinaiseen ydintoimintaan sekä kannustaa palvelutoimintaa tehokkaaseen ja taloudelliseen tilankäyttöön. Aidot tilakustannukset edesauttavat palvelutuotantokustannusten yhdenmukaista vertailua, käsittelyä ja johtopäätösten tekoa kuntaorganisaatiossa. Kun tilalla on selkeä hinta eli vuokra samoin kuin muillakin palvelutuotannon tuotantontekijöillä (esimerkiksi työvoimalla palkkakustannukset), voidaan tämän resurssin vaikutus palvelutoiminnan kokonaiskustannuksiin arvioida.

Sisäinen vuokra muodostuu pääomavuokrasta ja ylläpitovuokrasta. Pääomavuokra koostuu korkotuottovaatimuksesta 3 % tekniselle arvolla ja korjausvastikkeesta 2 % jälleenhankinta-arvolle. Ylläpitovuokra muodostuu hallinnosta ja palkkakuluista, kunnossapidosta, kiinteistönhoidosta sekä käyttökuluista (sähkö-, vesi-, jätevesi-, jätehuolto-, lämpö-, vakuutus- ym. kustannuksista). Ylläpitovuokrat on muodostettu rakennusten vuoden 2014 toteutuneiden ylläpitokustannusten pohjalta huomioiden arvioitu kustannusmuutos vuodelle 2016.

Sisäiset vuokrat palvelualueittain	TP2016
Hallintopalvelut	573 259
Perusturvapalvelut	316 605
Sivistyspalvelut	479 701
Tekniset palvelut	19 149
Yhteensä	1 388 714
Pääomavuokra (kiint.palv -> khall)	964 530

11 Käyttötalousosan toteutuminen tulosalueittain

11.1 Hallintopalvelut

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hallintopalvelut vastaa hallinnon palveluprosesseista. Hallintopalvelut tuottaa johtamis-, hallinto-, talous-, henkilöstö-, tietoverkko-, työllisyys-, elinkeino- ja kaavoituspalveluita. Hallintopalvelut vastaa myös kuntien yhteistoiminnan hallinnasta ja kunnan maa- ja metsätiloista sekä vastaa päätösten mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoi kunnan sidosryhmiä. Kaavoituspalvelut huolehtii strategisen päämäärän saaristolaisen asumisen ja ainutlaatuisen ympäristön mukaisesti asuntotuotantoa ja tavoitellun asukasluvun kasvua tukevan kaavallisen valmiuden. Elinkeinopalvelut vastaa kuntamarkkinoinnin tuottamisesta ja elinkeinopalveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä kunnassa.

Hallintopalveluiden tarkoituksena on tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia keskitettyjä palveluita palvelualueille sekä huolehtia kuntien yhteistoiminnassa tuotettujen palveluiden riittävydestä kunnassa. Kaavoituksen tarkoituksena on luoda konkreettiset edellytykset yhdyskuntarakenteen tarkoituksenmukaiselle kehittämiselle eritasoisten kaavojen avulla. Kaavoitus on tärkeä ja tehokas kunnan tavoitteiden toteuttamisen konkreettinen työkalu oleellisena osana muuta kunnan strategian, toiminnan ja talouden suunnittelua. Elinkeinopalveluiden tarkoituksena on tuottaa tavoitettavaa ja kiinnostavaa markkinointiaineistoa kunnasta sekä huolehtia ja kehittää elinkeinojen vaatimien palveluiden saatavuudesta kunnassa.

Talouden toteutuminen

Hallintopalveluiden (LT10-LT40) toimintatuottojen toteuma on 1.626.499 € eli 102,8 %. Toimintatuottojen arvioitua parempi kertymä johtuu sisäisen vuokran pääomatulojen talousarviota suuremmasta kertymästä (34.900). Myyntituotot eivät toteutuneet suunnitellusti (-31.400 €), koska metsän puunmyynti ei toteutunut. Rakennusten ja kiinteistöjen myyntivoitot toteutuivat arvioitua suurempina (30.400 €).

Toimintakulujen toteuma on -1.989.329 € eli 92,6 %. Toimintakulut alittavat talousarvion 158.587 €, mikä aiheutuu henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen arvioitua pienemmästä käytöstä. Henkilöstökulujen osalta tapaturmavakuutusmaksun kirjausvirhe (29.800 €) vuodelta 2015 kohdistuu koko kunnan osalta hallintopalveluiden henkilöstökuja pienentävänä. Tapaturmavakuutusmaksun pidätysprosentin korjaus vuodelta 2016 pienentää hallinnon henkilöstökuja noin 4.100 € talousarviosta. Sairausvakuutuskorvauksia tilitettiin hallintopalveluille 6.800 € ja hallintopalveluiden lomapalkkavelka oli 11.500 €, joiden arviontiin talousarviomuutoksessa ei onnistunut. Työntekijäjärjestöjen ja työsuojelun luottamushenkilöiden luottamushenkilökorvaukset (5.600 €) kohdistettiin talousarviosta poiketen ko. henkilöiden palkan mukaiselle kustannuspaikalle, mikä johtuu ohjelmateknisistä syistä. Muutos on huomioitu talousarviossa 2017. Asianhallintopalveluissa oli varauduttu toimistosihteerin palkkaukseen työntekijän eläköitymisen yhteydessä (13.900 €), mutta tehtävää ei ole täytetty, lisäksi sijaishenkilöstön rekrytoinnissa ei onnituttu toivotusti. Edellä mainitut seikat huomioiden hallintopalveluiden ylibudjetointi palkkakulujen osalta oli noin 15.000 €. Palkkamäärärahojen tarkkuuteen on kiinnitetty huomiota talousarviossa 2017.

Palvelujen ostoissa kustannukset toteutuivat arvioitua pienempinä asiantuntijapalveluissa (35.800 €), mikä johtuu mm. kaavoituskustannusten (23.000 €) ja Sumpun alueen sopimusten selvittämiseen liittyvien kustannusten (13.800 €) arvioitua pienemmästä jaksottumisesta vuodelle 2016. Myös kuntien yhteistoiminnan kustannukset toteutuivat arvioitua pienempinä (21.400 €), mikä johtuu ympäristötoimen pienempänä toteutuneista maksuosuuksista ja yhteistointiprojektien vähäisemmästä laskutuksesta vuodelle 2016. Tilinpäätökseen ei sisälly merkittäviä kustannusten ylityksiä vuodelle 2016.

Toimintakatteen toteuma on -362.830 € eli 64,2 %.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	118 530	1 463 852	1 582 382	1 626 499	44 117	102,8
Myyntituotot	58 850	290 000	348 850	319 937	-28 913	91,7
Maksutuotot	0	0	0	20	20	
Tuet ja avustukset	54 430	-6 000	48 430	54 198	5 768	111,9
Vuokratuotot	5 000	1 094 662	1 099 662	1 141 923	42 261	103,8
Muut toimintatuotot	250	85 190	85 440	110 420	24 980	129,2
Toimintakulut	-1 224 423	-923 493	-2 147 916	-1 989 329	158 587	92,6
Henkilöstökulut yht.	-474 229	7 314	-466 915	-380 168	86 747	81,4
Palvelujen ostot	-630 523	-98 139	-728 662	-646 887	81 775	88,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 710	-267 032	-293 742	-324 075	-30 333	110,3
Avustukset	-20 500	7 135	-13 365	-23 705	-10 340	177,4
Vuokrat	-50 491	-544 083	-594 574	-593 201	1 373	99,8
Muut toimintakulut	-21 970	-28 688	-50 658	-21 291	29 367	42,0
Toimintakate	-1 105 893	540 359	-565 534	-362 830	202 704	64,2
Muut rahoituskulut	0	0	0	-11	-11	
Suunn. mukaiset poistot	-18 900	0	-18 900	-10 322	8 579	54,6
Tilikauden tulos	-1 124 793	540 359	-584 434	-373 163	211 271	63,9

Kunnanvaltuusto

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-15 819	-733	-16 552	-13 507	3 045	81,6
Toimintakate	-15 819	-733	-16 552	-13 507	3 045	81,6
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-15 819	-733	-16 552	-13 507	3 045	81,6

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hailuoto ei ole kriisikunta		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Tuloperustan ja palvelumaksujen tarkistaminen vuosittain kuntakonsernissa	0 €/asukas (vuosikate) Veroprosentti on maakunnan keskitasoa.	Vuosikate TP2016 330 €/as Veroprosentti on 20,00 (2016). Pohjois-Pohjanmaan keskim. tulovero -% on 20,43. Oulun seudun kuntien keskim. tulovero -% on 20,50.
Konsernin positiivinen vuosikate ja vahva tase	Talouden tasapainottamisohjelma on laadittu	Talouden tasapainottamistyö on toteutettu remonttiryhmätyöskentelynä. Remonttiryhmä on antanut väliraportin työstään.
Hailuoto -konsernin velkaantuminen on hallittua	Talouden tasapainottamisohjelma on laadittu	
Investoinneille riittävä oman pääoman rahoitusosuus	Talouden tasapainottamisohjelma on laadittu	
Omistajapolitiikka toteutuu kuntakonsernissa	Kunnan edustajat osallistuvat konserniyhtiöiden kokouksiin 100 %:sti	
Sosiaali- ja terveystoimen netto kustannukset lähestyvät maakunnan keskiarvoa	Määritellään vertailukelpoisesti sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset	Tiliöinnit on tarkistettu Tilastokeskuksen talous- ja toimintatilaston ohjeistuksen mukaisiksi.

Asukasmäärä kasvaa hallitusti		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Väkiluku 1150	1000 asukasta	07/2016 asukasluku 1016 12/2016 asukasluku 994

Toiminta-ajatus

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa, ja sillä on kokonaisvastuu kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto kokoontui kertomusvuonna kahdeksan kertaa ja teki päätökset kaikkiaan 45 asiassa.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Valtuusto on asettanut remonttiryhmän talouden tasapainottamistoimenpiteiden selvittämiseksi. Tavoitteena tasapainotukselle on konsernin positiivinen vuosikate, konsernin hallittu velkaantuminen ja investointien riittävä tulorahoitus. Remonttiryhmä on työssään tarkastellut kunnan palveluprosessien ja luottamushenkilöhallinnon organisaation uudistamista keinona talouden tasapainottamiseksi. Työssään remonttiryhmä on käynnistänyt palveluprosessien tunnistamisen koko kuntaorganisaatiossa, minkä perusteella on valmisteltu valiokuntamalliin perustuvan toimielinorganisaation käyttöönottoa seuraavan valtuustokauden alussa. Valtuusto on päättänyt valtuutettujen lukumääräksi 17 jäsentä 1.6.2017 alkaen (15.11.2016 § 65). Toimielinorganisaation valmistelua on jatkettu remonttiryhmän työn pojalta ja valtuusto on päättänyt ottaa käyttöön toimielinorganisaation kahden valiokunnan toimintamallin sekä määrittänyt toimielinten jäsenmäärät (15.2.2017 § 5). Keskeiset toimenpiteet vuodelle ovat näin ollen toteutuneet pääosin. Kunnanvaltuusto on myös asettanut tavoitteita tytäryhteisölleen talousarviossaan 2017. Valmistelu hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan päivittämiseksi kuntastrategian mukaiseksi on käynnistetty, mutta työ on edennyt hitaasti valmistele- van henkilöstön työmäärästä johtuen.

Kertomusvuoden aikana valtuusto on antanut lausunnon hallituksen linjauksesta itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi (8.2.2016 § 4). Kunnanvaltuusto on hyväksynyt valtion ja Oulun kaupunkiseudun kuntien välisen MALPE-sopimuksen 2016-2019 (8.6.2016 § 33) ja Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen toimintaa koskevan yhteistoimintasopimuksen vuosille 2017-2020 (15.11.2016 § 71). Tilikauden aikana on hyväksynyt yhdistetyn kulttuuri- ja hyvinvointirahaston sääntö (8.9.2016 § 47). Valtuusto on päättänyt myös sitoutumisesta laaja-kaistahankkeen kuntarahoitusosuuteen (4.5.2016 § 27) ja kohdentamattoman investointivarauksen kohdentamisesta (15.11.2016 § 70). Kunnanvaltuusto on tehnyt päätökset osakkuusyhtiöihin liittymisestä Oulun Jätehuolto Oy:n (6.4.2016 § 20), Oulun Työterveys Oy:n (15.11.2016 § 68) ja Koha-Suomi Oy:n (OUTI-kirjastot) (15.11.2016 § 69) osalta.

Tarkastustoimi

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-10 000	-2 870	-12 870	-15 670	-2 800	121,8
Toimintakate	-10 000	-2 870	-12 870	-15 670	-2 800	121,8
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-10 000	-2 870	-12 870	-15 670	-2 800	121,8

Toiminta-ajatus

Kunnan hallinnon ja talouden ulkoisesta tarkastuksesta vastaa tarkastuslautakunta ja tilintarkastusyhteisö. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lautakunta valvoo, että talouden tarkastus suoritetaan tehokkaasti ja luotettavasti sekä varmistetaan, että kunnan hallinto ja taloudenpito on laillista ja tuloksellista. Valtuuston valitsema tilintarkastusyhteisö vuosille 2013-2016 on KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

Vaalit

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Toimintakulut	0			0	0	
Toimintakate	0			0	0	
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	0			0	0	

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia vaalien järjestämisestä.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Kertomusvuonna ei vaaleja.

Kunnanhallitus

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot		1 043 852	1 043 852	1 065 032	21 180	102,0
Toimintakulut	-319 562	-154 867	-474 429	-812 511	-338 082	171,3
Toimintakate	-319 562	888 985	569 423	252 521	-316 902	44,3
Muut rahoituskulut	0	0	0	-8	-8	
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-319 562	888 985	569 423	252 521	-316 902	44,3

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Laaja hyvinvointikertomus laaditaan valtuustokausittain.	Laaditaan hyvinvointikertomus	Hyvinvointikertomuksen laadinta on käynnistetty. Laadintaan osallistuu laajennettu hyvinvointiryhmä ja puheenjohtajisto

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Tietoverkkopohjainen haku ja ilmoittautuminen palveluihin toteutuu	Kotisivujen uudistaminen siten, että tietoverkkopohjaisten järjestelmien käyttöönotto ja saavutettavuus on hyvä.	Kunnan verkkosivut uudistettiin kevään 2016 aikana. Uusi sivusto on rakenteeltaan käyttäjäystävällinen, sisällöltään monipuolinen ja tekniikaltaan erilaisille päätelaitteille optimoitu. Sivuston kävijämäärä on kasvanut verrattuna vuoden takaiseen ja kävijäpalaute on ollut erittäin positiivista.
Valokuitukaapeli	Tuetaan Halako Osk:aa valokuituverkon rakentumisessa	Hailuodon kunnan kaikkiin rakennuksiin ja verkon vaikutuspiirissä oleville kiinteistöille on otettu valokuituliittymä tai liittymävaraus. Kunta on tarjonnut kiinteistöjään verkon vaatimien jakamoiden sijoittamiseen maastoon
Ajanmukaiset tietojärjestelmät	Palvelin alustan uudistaminen	Uudistettu.

Organisaation jatkuva kehittäminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kunnassa toteutuu nopea reagointi ja laadukas päätöksenteko sekä yhteistyö naapurikuntien kanssa	Kokouksiin osallistumisen osallistumisprosentti paranee, sekä luottamushenkilöiden että viranhaltijoiden osalta Toimeenpantavien päätösten määrä suhteessa tehtyihin päätöksiin kasvaa Tehdään luottamushenkilöarviointi vuoden 2016 loppupuoliskolla Järjestetään yksi luottamushenkilökoulutus	Valtuusto 94 %; TP2015 94 % (palvelualuejohtajat 70 %; TP2015 86 %) Tarkastuslautakunta 93 %; TP2015 94 % Kunnanhallitus 97 %; TP2015 90 % (puheenjohtajisto 69 %) Perusturvaltk 91 %; TP2015 88 % Sivistysltk 92 %; TP2015 79 % Tekninen ltk 83 %; TP2015 86 % 50 % Luottamushenkilöarvion toteuttaminen on siirtynyt vuodelle 2017 (valtuustonitsearviointi) Luottamushenkilökoulutusta ei ole järjestetty. Luottamushenkilökoulutuksiin on varauduttu vuodelle 2017 uuden valtuustokauden alkaessa.
Kunnan palveluissa, johdossa ja luottamushenkilöjohdossa on käytössä hallinnon rajoja ylittävä tehokas toimintapa	Johtoryhmä kokoontuu vähintään joka toinen viikko	Johtoryhmä on kokoontunut harvemmin 1-2 krt/kk.

Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Ajantasainen markkinointiaineisto	Kotisivut on uusittu asiakkaan näkökulmasta osaksi kunnan markkinointiaineistoa. Lehtimainoksissa on huomioitu koko kunnan näkyvyys.	Kunnan uusien verkkosivujen ulkoasu on suunniteltu helmikuussa hyväksytyn graafisen ohjeiston mukaisesti. Täten sivusto noudattaa yhtenäistä linjaa kunnan muun markkinoinnin ja viestinnän kanssa. Yhtenäinen ilme parantaa kunnan tunnettuutta sekä mielikuvaa laadusta. Kunnan uudet verkkosivut on laadittu asiakasnäkökulmasta palveluprosessien näkökulmasta Kunta on mainostanut lehdissä näyttävästi riittävän kokoisilla lehtimainoksilla vuoden 2016 aikana.

Yritysten toimintaedellytysten mahdollistaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Päätöksenteossa käytetään ennakkoai- kutusten arviointia	Käytetään ennakkoai- kutusten arviointia tarvittaessa	Ennakkoai- kutusten arviointia ei ole käytetty.

Ympäristö säilytetään ainutlaatuisena ja vetovoimaisena		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kansallismaisema statuksen ja vanhan rakennuskannan säilyminen	Kansallismaiseman määrittäminen (strateginen yleiskaava)	Määritellään yleiskaavatyössä kaava- selostukseen.

Toiminta-ajatus

Kunnanhallituksen tulosalue vastaa kunnan ylimmän johdon palveluista, joihin sisältyy kunnanhallituksen toiminta. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta. Kunnanhallitus vastaa myös valtuuston päätösten valmistelusta, laillisuus valvonnasta ja täytäntöönpanosta sekä valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallitus kokoontui kertomusvuonna neljätoista kertaa ja teki päätökset kaikkiaan 176 asiassa. Vanhuseu-
neuvosto kokoontui kolme kertaa tehden päätöksen 11 asiassa.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Toimintakauden aikana Hailuodon kunnalle on hyväksytty graafinen ohjeisto, jolla on määritetty Hailuodon kunnan yleistä ilmettä ja tunnistettavuutta. Käyttöön on otettu aito sisäisen vuokran tilojen hinnan määrittämiseksi. Kunnan hallitus on tehnyt myös päätöksen ottaa käyttöön työllistämisen kuntalisän.

Hailuodon kunta on tehnyt päätöksen hankkia valokuituyhteydet omistamiinsa rakennuksiin sekä liittymävarauksen myytävälle rakennuspaikoille. Lisäksi on varauduttu varauksin, mahdollisesti tulevaisuudessa kaavoitettaville tonteille saadaan liittymät. Liittymät ja liittymävaraukset rakentuvat valokuidun rakentamisen aikataulun mukaan. Kunnan hallitus on määrittänyt mahdollisia uusia rakennuspaikkoja, joita olisi mahdollista asettaa myyntiin ennen tarkemman kaavoituksen valmistumista. Rakennuspaikkojen myyntikuntoon laittamisessa ei ole onnistuttu henkilöstön työkiireiden vuoksi. Kunnanhallitus on järjestänyt väliaikaiset saniteetitilat erikseen määriteltyjen ranta-alueiden läheisyyteen.

Käyttöönotetuista tietojärjestelmistä on järjestetty henkilöstölle koulutusta (M2) ja tarjottu mahdollisuutta lähikoulutuksille. Hailuoto on ollut aktiivinen toimija talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien päivitysten käyttöönotossa ja uusien sähköisten palveluiden testaamisessa. Hallinnon sääntöjen uudistaminen hallintosäännön ja palkkiosäännön osalta siirtyy vuodelle 2017. Kuntastrategian tarkistaminen siirtyy myös uudelle valtuustolle. UNESCO:n maailmanperintökohteen valmistelu ei ole edennyt Hailuodon kunnan osalta. Hailuodon kunta on osallistunut resurssiensa puitteissa aktiivisesti Oulun seudun yhteisiin kehittämishankkeisiin mm. Sote-uudistukseen liittyen.

Kunnanhallituksen toimintatuotot ovat 1.065.032 € ja toteuma 102,0 %. Toimintatuottojen talousarviota parempi tuotto johtuu sisäisen vuokran pääomatuottojen arvioitu korkeammasta kertymästä (34.900 €). Toimintakulut ovat -812.511 € toteuma 171,3 %. Toimintakulujen ylitys -338.100 € aiheutuu sisäisen vuokran kirjauksen virheestä, jolla elinkeinotoiminnan rakennusten sisäiset vuokrat (-381.700) on kirjattu kunnanhallitukselle. Muiden toimintakulujen arvioitu pienempi käyttö johtuu pääosin tapaturmavakuutusmaksun virhekirjauksen korjauksesta vuodelta 2015 ja Sumpun alueen sopimusten selvittämiseen liittyvien kustannusten arvioitua pienemmästä jaksottumisesta vuodelle 2016. Tulosalue käsittää 2016 alkaen paitsi kunnanhallituksen kustannukset myös johtamispalveluiden kustannukset.

Hallintopalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	56 880	-6 000	50 880	58 885	8 005	115,7
Toimintakulut	-724 631	-29 257	-753 888	-676 731	77 157	89,8
Toimintakate	-667 751	-759 888	-703 008	-617 846	85 162	87,9
Suunn. mukaiset poistot	-18 900	0	-18 900	-10 322	8 579	54,6
Tilikauden tulos	-686 651	-35 257	-721 908	-628 168	93 740	87,0

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Organisaation kehittäminen asukkaiden omaehtoista toimintaa ja aktiiviseen elämäntapaan kannustavasta lähtökohdasta	Organisaation uudistaminen on käynnistetty remonttiryhmän työn pohjalta. Organisaation rakentamisessa ja kehittämisessä pidetään lähtökohtana prosesseja ja asiakaslähtöisyyttä.

Työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Työllisyys on parantunut, työttömyysprosentti alle 8 % Kunta kannustaa asukkaiden kouluttumista ja työllistymistä	Työllistämiprojektin selvittäminen Työllistämissetelin käyttöönotto Myönnetään toisen asteen matka-avustuksia Hailuodossa asuville nuorille. Työllistetään nuoria kahden viikon kesätyöhön kuntaan, tai vaihtoehtoisesti tarjotaan kesätyöseteli hailuotolaiseen (kotipaikka) yritykseen työllistymiseen	Kunnan keskustaajamaan kunnan omistamalle maa-alueelle on suunnitteilla uusi esteetön virkistyspolku, joka toisi etenkin vanhusten palvelutalon asukkaille uusia mahdollisuuksia päivätoimintaa ajatellen. Keskustaajaman viihtyisyyden kehittäminen on nostettu tavoitteeksi kuntastrategiassa ja projektilla on tarkoitus vähentää myös pitkäaikaistyöttömyyttä parantamalla työllistymismahdollisuuksia. (Projekti on saanut kielteisen rahoituspäätöksen 2017.) Työllistämisseteli on otettu käyttöön, mutta sen myöntämisestä ei ole tehty päätöksiä vuonna 2016. Matka-avustuksia myönnettiin seitsemälle nuorelle. Kunnan kesätyöihin työllistettiin 20 nuorta ja kesätyösetelillä työllistyi 7 nuorta.

Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Ketterä, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua	Kehityskeskustelut käydään 100 %:sti. Sairauspoissaolot ovat alle 15 kalenteripäivää/ vakituinen työntekijä. Henkilöstö osallistuu koulutuksiin koulutussuunnitelma mukaisesti. Työnmitoitusten jatkaminen tulosityksissä	Kehityskeskusteluja on käyty aikaisempaa aktiivisemmin ja ne on pyritty käymään koko henkilöstön osalta. 49 pv/vak.tt (2015: 24,8 pv/vak.tt) Vuodelle 2016 toteutuu useita pitkiä sairauspoissaolija. Toteutuu. Palvelualuejohtajista kunnan sihteeri, rehtori-sivistysjohtaja ja tekninen johtaja käyvät johtamisen erikoisammattitutkintoa. Teknisille palveluille on valmistunut konsultin laatima selvitys henkilömitoituksesta.

Löydetään keinot asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdoll. lisäämiseksi		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Asukastilaisuudet ovat vakiintuneet	Pidetään kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkailla asukastilaisuus	Kuntalaisille ja vapaa-ajanasukaille on pidetty tilaisuus 19.6.2016, joka sisälsi mm. strategisen yleiskaavan kuulemistilaisuuden, info poikkeamispäätösten siirtymisestä kuntaan, liikenneturvallisuus-kyselyn esittelyn, sivistyspalveluiden ja sote-palveluiden ajankohtaiskatsaukset.
Sähköinen palautejärjestelmä käytössä	Toteutetaan palautejärjestelmä asiakaspalauteille paperisena jokaiseen palvelu tarjoavaan kunnan toimipisteeseen. Palautteet käsitellään syksyllä 2016.	Ei ole toteutunut. Kuntalaisille, yrityksille ja kunnan työntekijöille on teetetty sähköinen kysely, jonka tuloksia hyödynnetään suunnittelussa.
Kuntalaisaloitteet voidaan jättää sähköisesti ja niiden etenemistä voidaan seurata	Kuntalaisaloite.fi kanavaa käyttäen jätetään yksi aloite, joka johtaa positiiviseen päätökseen	Sähköisen kanavan kautta ei ole jätetty aloitteita.

Riittävä tonttitarjonta (asuminen, yritykset)		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Raakamaan hankinta on suunniteltua	Alueet, joilta kunta ostaa maata raakamaaksi tai vaihtomaaksi, on määritelty. Raakamaalle on määritelty ennakko hinta	Ei ole toteutunut henkilöstön työkiireiden vuoksi. Kunnan omistamat maa-alueet on merkitty karttasovellukseen havainnolliseen muotoon helpottamaan paitsi maaomaisuuskirjanpidon päivittämistä myös linjaamaan maanhankinnan linjauksia yhdessä valmistuvan strategisen yleiskaavan kanssa. Ei ole toteutunut henkilöstön työkiireiden vuoksi. Raakamaan ennakko hinnan määrittäminen edellyttää kaavoituskustannusten tarkempaa selvittämistä.

Yritysten toimintaedellytysten mahdollistaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Vapaita yritystontteja/toimitiloja on tarjolla vähintään viisi	Määritellään yritystontit ja kehitetään niiden markkinointia	Ei ole toteutunut henkilöstön työkiireiden vuoksi. Yritystonttien markkinointia ei voida tehdä, koska tontteja ei ole määritetty kaavalla.

Toiminta-ajatus

Hallintopalveluiden tehtävänä on vastata kunnan johtamispalveluista sekä järjestää tukipalveluita koko kuntaorganisaatiolle mm. asiahallinnan, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja tietoverkkopalveluiden osalta. Hallintopalvelut vastaa työllisyyspalveluista ja kuntien yhteistoiminnasta.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Hallintopalveluiden kehittämiseksi on määritetty yhdessä työntekijöiden kanssa keskitetyn hallintopalveluiden tehtävien ydinprosessit. Nykyisissä tehtävissä ja prosesseissa havaittiin puutteellisuksia, päällekkäistä työtä ja tarvetta palvelualueiden palvelusihteereille. Hallinnon henkilöstö ja palvelualueiden johtajat ovat olleet aktiivisesti mukana määrittämässä ja kehittämässä hallinnontukipalveluita, jolla tuetaan kuntastrategian toteuttamista ja johtamista. Tukipalveluhenkilöstö ja heidän tärkeimmät tehtävät on määritetty. Hallintopalvelut on keskitetty tukipalvelukokonaisuudeksi talousarviossa 2017 ja sille on laadittu talousarviomäärärahat ja tavoitteet henkilöstölisäys huomioiden.

Henkilöstöhallintoon on ostettu työpanosta henkilöstöpäällikön tehtävien valmisteluun. Taloushallinnon prosessien tehostamista varten on ostettu kirjanpitiäjän palvelua aikaisemmin laajemmin. Vuosittain laadittava talouden toteuman laajaraaportti on otettu osaksi vuosittaista käytäntöä. Taloushallinnon Web-raaporttien sisältöjä on tarkasteltu ja raporttitarpeita kartoitettu. Raporttien määrittämisestä pidetään yhteispalaveria pääkäyttäjien kanssa huhtikuussa 2017, jossa tarkoituksena määrittää paremmin myös luottamushenkilöitä palvelevia talousraportteja. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu, ja kunta on saanut koulutuskorvausta (TVR). Sähköinen matkahallinta ja -laskuohjelma M2 on otettu käyttöön. Kaikki matkalaskut tehdään ja hyväksytään ohjelmalla. Työnvaativuuden arviointien laatiminen ja ajantasaistaminen on käynnistetty 2017.

Arkistonmuodostussuunnitelman (AMS) laadintaa varten on selvitetty ostopalvelun mahdollisuutta koska kunnalla ei ole henkilöstöresurssia suunnitelman laatimiseksi. AMS:n laadinta on syytä kytkeä osaksi laajempaa palveluprosessien määrittämistyötä, joka käynnistyy 2017.

Työllisyyden edistämiseksi elinkeinoja aktivoimalla työnsuunnittelija on järjestänyt yrityskohtaisia yrittäjätapaamisia. Kunta on myös palkannut palkkatuella henkilöstöä lähinnä erilaisiin tukipalvelutehtäviin.

Hallintopalveluiden toimintatuotot ovat 58.885 € ja toteuma 115,7 %. Toimintatuottojen talousarviota parempi tuotto johtuu arvioitua suuremmasta Kelan työterveyshuollon korvauksesta kasvaneista työterveyshuollon kustannuksista johtuen. Toimintakulut ovat -676.731 € toteuma 89,8 %. Toiminkulujen 77.200 € arvioita pienempi käyttö aiheuttaa henkilöstökulujen pienemmästä käytöstä sekä ympäristötoimen pienempänä toteutuneista maksuosuuksista ja yhteistoimintaprojektien vähäisemmästä laskutuksesta vuodelle 2016

Kaavoituspalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-50 000	-49 000	-99 000	-76 032	22 968	76,8
Toimintakate	-50 000	-49 000	-99 000	-76 032	22 968	76,8
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-50 000	-49 000	-99 000	-76 032	22 968	76,8

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Asukkaiden hyvinvointi ja palvelujen saatavuus huomioidaan kaavoituksessa mm. palvelujen, asutuksen ja virkistysalueiden sijainnin määrittämisessä. Palvelut ovat lähellä uusia asuin alueita.	Huomioitu ja huomioidaan lupapäätöksissä ja yleiskaavatyössä.

Riittävä tonttitarjonta (asuminen, yritykset)		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kunnan maareservin tehokas hyödyntäminen tonteiksi	Kaikki myytäväksi asetettavat tontit ja rakennuspaikat ovat myytävänä. Myyntitiedot on helposti saatavissa. Myytyjä tontteja tai rakennuspaikkoja on kaksi kappaletta.	Pohjatyö on tehty ja selvitys potentiaalista rakennuspaikoista on toimitettu kunnanhallitukselle. Rakennuspaikkoja oli myynnissä 15 kpl. Rakennuspaikkoja ei myyty vuoden 2016 aikana.

Ympäristö säilytetään ainutlaatuisena ja vetovoimaisena		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Maankäyttö on määritelty kaavoituksella yksityiskohtaisesti	Strateginen yleiskaava on edennyt kaavoittajan aikataulun mukaan	Strateginen yleiskaavaluonnos tulee nähtäville keväällä 2017. Hankkeen aikataulu on viivästynyt noin 2 kuukautta. Osayleiskaavatyt Lahdenperän ja Pöllän osalta on keskeytetty.
Kansallismaisema statuksen ja vanhan rakennuskannan säilyminen	Kansallismaisemasta pidetään yleisötilaisuus, jonka yhteenveto huomioidaan strategisessa yleiskaavassa.	Kansallismaisema ja arvokas rakennusperintö määritellään ja huomioidaan yleiskaavatyössä. Yleisötilaisuus pidetään yleiskaavan yleisötilaisuuksien yhteydessä v. 2017 osana vuorovaikutusprosessia.

Keskustaajama kehittyy		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Taajamarakennetta on tiivistetty keskustaajaman osalta.	Strategisessa yleiskaavassa ratkaistaan kunnan keskustaajaman laajuus.	Huomioitu ja huomioidaan lupapäätöksissä ja yleiskaavatyössä olemassa olevaa rakennuskannan tiivistäminen eritasoisten kaavahankkeiden avulla sekä rakennuspaikkojen sijainnin merkityksen korostaminen palveluiden sijaintiin nähden.
Keskustaajama on selkeä kunnan keskus "kuntalaisten olohuone"		Huomioitu ja huomioidaan lupapäätöksissä ja yleiskaavatyössä.

Toiminta-ajatus

Kaavoituspalveluiden strategisena päämääränä on tavoitella saaristolaisen asumisen ja ainutlaatuisen ympäristön mukaisen asuntotuotannon ja tavoitellun asukasluvun kasvun tukevaa kaavallista valmiutta. Kaavoituksen tarkoituksena on luoda konkreettiset edellytykset maankäytölle ja yhdyskuntarakenteen tarkoituksenmukaiselle kehittämiselle eritasoisten kaavojen avulla. Oikeusvaikutteisilla yleis- ja osayleiskaavoilla mahdollistetaan Hailuodon kunnan suunnitelmallinen ja kaukonäköinen kehittäminen ja luodaan laillinen pysyvä oikeus päättää rakentamisen sijoittumisesta kunnan alueella.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Maankäytön strategisesti tärkein suunnitteluprojekti on koko Hailuodon kunnan kattava yleiskaava, jonka laatimisesta kunnanhallitus on tehnyt päätöksen 19.5.2013 § 100. Kaavaluonnos on tulossa nähtäville keväällä 2017. Kunnanhallitus on päätöksellään keskeyttänyt Lahdenperän ja Pöllän osayleiskaavojen laatimisen. Yhdyskuntarakentamisen kannalta merkittävää on myös Hailuoto – Oulunsalo merialueen osayleiskaava, joka on laadittu samanaikaisesti Oulun kaupungin kanssa. Kaava on hyväksytty Hailuodon kunnan Hailuodon kunnanvaltuustossa ja Oulun kaupungin valtuustossa joulukuussa 2014. Kaavoista tehtiin valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen 2.3.2017 antamallaan päätöksellä.

Elinkeinopalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	61 650	426 000	487 650	502 582	14 932	103,1
Toimintakulut	-104 411	-686 766	-791 177	-394 878	396 299	49,9
Toimintakate	-42 761	-260 766	-303 527	107 704	411 231	-35,5
Muut rahoituskulut	0	0	0	-3	-3	
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-42 761	-260 766	-303 527	107 704	411 231	-35,5

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Huomioidaan viestinnässä mielikuva-markkinointi, joka kannustaa aktiiviseen toimintaan ja luonnossa liikkumiseen	Kuntatiedotteessa on toteutettu koko vuoden kestävä kuukausittainen juttusarja, Hyvinvoiva hailuotolainen. Keväällä järjestettiin Hyvinvointia keväeseen -tapahtumaviikko, johon osallistuminen oli ilmaista. Tapahtumat painoutuivat liikuntaan ja yhdessä tekemiseen. Viikon tapahtumista viestittiin kuntatiedotteessa ja kunnan verkkosivuilla.

Keskustaajama kehittyy		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Keskustaajama on selkeä kunnan keskus "kuntalaisten olohuone"	Yrittäjätapaamiset ovat vakiintuneet	Työnsuunnittelija on kontaktoinut Hailuodossa toimivat yritykset ja kerännyt heiltä yrittäjäpalautetta huomiotavaksi valmistelussa.

Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Keskustaajama on selkeä kunnan keskus "kuntalaisten olohuone"	Yrittäjien aktivointi (yrittäjien kuuleminen merkittävässä valmistelun asioissa)	Kalatalouden kehittämishankkeen kunta-palaverin yhteydessä keskustellut kalahallin kunnossapidon ja kehittämisen toimenpiteet on huomioitu talousarviossa 2017. Siikamarkkinat pidettiin 8.-9.10.2016, jossa huomioitiin paikalliset yrittäjät mm. edullisena paikkahinnotteluna ja tapahtumamarkkinoinnissa. Yrittäjille ja yhdistyksille järjestettiin Facebook-koulutusta markkinoinnin näkökulmasta.

Elinkeinorakenne on monipuolinen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Työpaikkojen määrän kasvu on lisääntynyt nettolisäys 20	+ 1	Ajalla 1.1.-31.12.2016; perustetut 4, lopetetut 2 (tilastotieto sisältää asunto- ja kiinteistö-osakeyhtiöt). Perustettujen yritysten arvioitu työllistämisaikutus on 4 työntekijää. (Oulun seudun Uusyrityskeskus)

Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Työpaikkaomavaraisuus 80 %	58 %	67,0 % 2014 tiedoilla laskettuna (Tilastotieto vuodelta 2013 68,7 %)
Ajantasainen markkinointiaineisto	Kunnan verkkosivut on uusittu Facebookissa (FB) ja verkkosivuilla ajankohtaista sisältöä ja oikein kohdennettuja mainoksia Twitter ja Instagram aktiivisesti käytössä Ajankohtaisia julkaisuja FB:ssä tai kotisivulla viikoittain.	Kunnan uudet verkkosivut otettiin käyttöön toukokuussa 2016. Kunta viestii sosiaalisen median kanavista Facebookissa, Twitterissä, Instagramissa, Youtubessa ja LinkedInissä. Aktiivisimpia kanavista ovat Facebook ja Instagram. Julkaistut sisällöt ovat suunniteltu kanavan käyttäjät ja käyttötarkoitus huomioon ottaen. Julkaisujen aihealueet ovat vaihtelevia ja monipuolisia, mikä on tuonut kunnalle kiitettävästi uusia seuraajia vuoden 2016 aikana. Kunnan verkkosivuille tehdään uutisia ajankohtaisista aiheista. Uutisvirta on vuoden 2016 aikana ollut vaihteleva sekä uutisaiheiden määrän että työajallisten resurssien vuoksi.

Ennakkoluulon toiminta uusien elinkeinojen ja (elinkeinoelämän) verkostojen syntymiseksi		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Elinkeinopalveluiden, hanketoiminnan ja markkinoinnin vakiintunut resursointi on toteutunut	Resursointi on määritelty	Talousarviossa 2017 on määritetty markkinointisuunnittelijan määräaikainen toimi 31.12.2018 saakka.

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalvelut vastaa kuntamarkkinoinnista sekä Hailuodon matkailupalvelluiden neuvonnasta, tuottaa Hailuodon Siikamarkkinat –tapahtuma sekä elinkeinopalveluiden kehittämisestä ja vastata kunnan kiinteistöomaisuudesta (maa- ja metsätilat). Elinkeinopalveluiden tarkoituksena on tuottaa tavoitettavaa ja kiinnostavaa markkinointiaineistoa kunnasta sekä huolehtia ja kehittää elinkeinojen vaatimien palveluiden saavutettavuudesta kunnassa.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Hailuodon kunnalle on hyväksytty graafinen ohjeisto, jolla on määritetty Hailuodon kunnan yleistä ilmettä ja tunnistettavuutta. Ohjeiston myötä käyttöön on otettu Loistokunta-logo ja ohjeistettu yhtenäiseen ulkoasuun mm. sähköpostien osalta. Hailuodon kunnan verkkosivut on uusittu kokonaisuudessaan. Sivusto on laadittu asiakkaan näkökulmasta palveluprosesseittain ja sivusto tarjoaa uusia työkaluja myös yritystoiminnan markkinoinnille mm. tapahtumakalenterin avulla, jonne tapahtumia voi ilmoittaa kalenteriin sivuston linkiltä. Kuntamarkkinointia on toteutettu ja kehitetty sähköisessä ympäristössä.

Maatalouspalveluiden järjestäminen on toteutettu siten, että maaseutuasiamies on tavattavissa Hailuodossa maanantaisin. Elinkeinopalveluiden henkilöstötarve on selvitetty hallinnontukipalveluiden määrittämisen yhteydessä. Määräaikainen markkinointisihteeri aloittaa tehtävässä huhtikuussa 2017.

25. Siikamarkkinat järjestettiin 8.-9.10.2016 Marjaniemessä. Markkinatapahtumalle laadittiin logokilpailun myötä uusi logo, joka noudattaa kunnan graafista ohjeistoa.

Metsänhoitotöitä on suunniteltu vuosille 2017-2019 yhdessä Metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Metsänhoitotöitä ei toteutunut vuodelle 2016.

Elinkeinopalveluiden tehtäväaluetta laajennettiin sisäiseen vuokraan siirtymisen myötä. Elinkeinotoimintaan vuokrattujen rakennusten vuokraaminen siirtyi hallintoon samoin rakennusten sisäiset vuokrat (-381.727 €). Hailuodon kunta myi kiinteistöjä ja rakennuksia elinkeino- ja yksityiskäyttöön. Vanhan päiväkodin pihapiiri myytiin kulttuuriyhdistykselle elinkeinotoimintaan, vanhan Arinan varasto myytiin elinkeinotoimintaan ja Rantatöyrän vanha kiinteistö myytiin kunnostettavaksi.

Elinkeinopalveluiden toimintatuotot ovat 502.582 € ja toteuma 103,1 %. Toimintatuottojen talousarviota parempi tuotto johtuu elinkeinorakennuksiin liittyvien asuntojen vuokratuotoista (15.000 €), joita ei ollut huomioitu talousarviomuutoksella. Toimintakulut ovat -394.878 € toteuma 49,9 %. Toimintakulujen 396.300 € alitus johtuu lähinnä elinkeinotoiminnassa olevien rakennusten sisäisen vuokraus kirjautumisesta kunnanhallituksen kustannuksiin. Myös rakennusten myynneistä aiheutui arvioitua pienempi pysyvien vastaavien myyntitappio (poistamattoman poiston jälkeinen negatiivinen myyntivoitto), ja maatalouspalvelun kustannus toteutui arviota pienempänä.

11.2 Perusturvapalvelut

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Perusturvapalvelut on tarjonnut kuntalaisille lainsäädännön mukaiset sosiaali- ja terveysterveyspalvelut. Sosiaali- ja terveysterveyspalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia, sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämän hallintaa elämän eri vaiheissa. Toiminnan suuntaamiseen ovat vaikuttaneet palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö ja valtakunnalliset linjaukset. Palveluissa on painotettu avohuollon palveluja, ennaltaehkäiseviä, hyvinvointia ja osallisuutta edistäviä palveluja. Vuoden 2015 alusta voimaan tulleen sosiaalihuolto-lain mukaisia velvoitteita on viety eteenpäin.

Terveys-, sosiaali- ja vanhuspalvelujen tarve pysyi samankaltaisena kuin vuonna 2015. Painopiste on ollut kustannusten kasvun hillitsemisessä kuitenkin siten, että kuntalaiset ovat saaneet lainsäädännön mukaiset palvelut. Koko perusturvapalveluiden toimintaa on kehitetty ja uudistettu siten, että haittoja saavat mahdollisimman paljon palvelua lähipalveluna. Rakenneuudistuksilla pyritään varmistamaan laadukas palvelu ja taloudellisuus. Ruoka- ja puhdistuspalveluja on toiminnallisesti kehitetty koko kunnan palveluna.

Palvelualueen yleistavoite

Perusturvapalvelujen tavoitteena on terve ja hyvinvoiva kuntalainen.

Talouden toteutuminen

Perusturvapalveluiden menoista toteutui 95,4 %. Menosäästöjä syntyi -242.782 €. Henkilöstömenoissa on merkittävimmät ennakoitua pienemmät kulut vanhuspalveluissa, terveyskeskuksessa vastaanotolla ja tukipalveluissa ruokapalveluissa. Palvelujen ostoissa on ennakoitua pienemmät menot perusterveydenhuollon ostopalveluissa, tukipalveluissa, yleisessä sosiaalipalvelussa ja vanhusten asumispalveluissa. Sisäisen vuokratulon lisäys on suurin ruokapalveluissa kohdistuen kahteen valmistuskeittiöön -41.040 €.

Perusturvapalveluiden tuotoista toteutui 98,2 %. Vuokratuotot palvelukoti Saarenkartanosta tulivat sisäiseen vuokraan siirtymisen yhteydessä perusturvapalvelujen tuloksi. Vuokratulo alittuu, koska huoneistoja on ollut tilapäisesti tyhjänä.

Toimintakate on odotettua parempi -228.611 €.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	709 277	53 897	763 174	749 507	-13 667	98,2
Myyntituotot	202 905	-1 853	201 052	206 827	5 775	102,9
Maksutuotot	439 971	-23 250	416 721	422 219	5 498	101,3
Tuet ja avustukset	51 151	0	51 151	46 230	-4 921	90,4
Vuokratuotot		79 000	79 000	63 724	-15 276	80,7
Muut toimintatuotot	15 250	0	15 250	10 507	-4 743	68,9
Toimintakulut	-5 119 710	-104 673	-5 224 383	-4 982 105	242 278	95,4
Henkilöstökulut yht.	-2 160 576	-24 317	-2 184 893	-2 022 767	162 126	92,6
Palvelujen ostot	-2 374 693	91 893	-2 282 800	-2 225 384	57 416	97,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-223 920	9 664	-214 256	-214 963	-707	100,3
Avustukset	-218 818	-2 762	-221 580	-182 356	39 224	82,3
Vuokrat	-139 803	-177 489	-317 292	-331 349	-14 057	104,4
Muut toimintakulut	-1 900	-1 662	-3 562	-5 286	-1 724	148,4
Toimintakate	-4 410 433	-50 776	-4 461 209	-4 232 597	228 611	94,9
Muut rahoituskulut	0	0	0	-14	-14	
Suunn. mukaiset poistot	-14 674	0	-14 674	-23 796	-9 122	162,2
Tilikauden tulos	-4 425 107	-50 776	-4 475 883	-4 256 407	219 476	95,1

Perusturvahallinto

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot			0	860	860	
Toimintakulut	-75 991	-11 947	-87 938	-82 814	5 124	94,2
Toimintakate	-75 991	-11 947	-87 938	-81 954	5 984	93,2
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-75 991	-11 947	-87 938	-81 954	5 984	93,2

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Organisaation jatkuva kehittäminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kunnassa toteutuu nopea reagointi ja laadukas päätöksenteko sekä yhteistyö naapurikuntien kanssa	Luottamushenkilöarvioinnin tulos on hyvä ja sisältää kehittämis ehdotuksia. Päätöksenteko on säädösten mukaista. Luottamushenkilöille järjestetään sisäistä/ulkoista koulutusta uudistuneesta lainsäädännöstä.	Arviointia ei ole toteutettu Kyllä
Kunnan palveluissa, johdossa ja luottamushenkilöjohdossa on käytössä hallinnon rajoja ylittävä tehokas toimintapa	Johdon ja esimiesten yhteisiä verkostoitumis- ja koulutustilaisuuksia 4 vuodessa. Ruoka- ja puhdistuspalvelut toimivat kunnan tukipalveluna	Toteutunut kaksi Toteutuu

Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta vastaa luottamustoimielimenä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Se kokoontui 10 kertaa. Lautakunnan ja perusturvan hallinnon kuluja ei ole jaettu muille palvelualueille. Palvelutuotanto toteutettiin pääsääntöisesti omalla palvelutuotannolla ja palvelut säilyivät tavoitteen mukaisesti omassa kunnassa. Hallintopalveluihin kuului perusturvalautakunta ja henkilöstöstä perusturvajohtaja. Perusturvajohtajan työhön kuuluu perusturvapalveluiden johtamisen ja vanhustyönjohtajan tehtävien lisäksi kunnan vanhusneuvoston valmistelijan ja sihteerin tehtävät (vanhusneuvosto on kunnanhallituksen alainen vaikuttamistoimielin) sekä kunnan hyvinvointikoordinaattorin tehtävät. Kuntalain uudistus vahvisti vanhusneuvoston asemaa ja vanhusneuvoston kanssa yhteistyötä tehdään suunnitelmallisesti. Perusturvalautakunnasta on kaksi edustajaa vanhusneuvostossa.

SAS – työryhmä (=selvitä, arvioi, sijoita) jatkoi vanhustalouden palveluissa säännöllistä toimintaa, kokouksia oli 10. Siihen kuuluvat perusturvajohtaja, vastaava sairaanhoitaja, sosiaalityöntekijä, vastaava lääkäri ja kotihoidon sairaanhoitaja. Ikäihmisten palveluopas toteutettiin vanhusneuvoston aloitteesta ja jaettiin jokaiseen talouteen helmikuussa 2016.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Perusturvahallinnon toimintakate oli 93,2 %, toimintakuluja oli -5.124 € ennakoitua vähemmän. Osa luottamushenkilöpalkkioista siirtyi maksuun vuodelle 2017. Tuotto 860 € johtuu edellisen vuoden 2015 koulukuraattoripalvelun sisäisestä myyntitulosta, joka oli kirjautunut vuodelle 2016. Todellista vertailutietoa ei ole käytettävissä vuosien 2015 ja 2016 välillä, koska sosiaalitoimen palkkoja ja kuluja ei ole enää mukana kuten aikaisempina vuosina.

Perusturvalautakunta on seurannut oikaisuvaatimusten, muistutusten, kantelujen ja valitusten määriä. Tukipalvelujen osalta resursseja on pyritty kohdentamaan mitoitusten mukaisiksi, etenkin puhdistuspalveluissa. Ruokapalveluissa tuottavuuden lisääminen on osoittautunut haasteelliseksi pienten tuotettujen ateriamäärien vuoksi kahdessa valmistuskeittiössä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jokapäiväistä johtamiseen liittyvää työtä. Organisaatio-uudistuksen valmistelussa on pyritty edistämään poikkitoiminnallisen hyvinvointityön toteuttamisen mahdollisuuksia.

Perusturvajohtaja on osallistunut sote- uudistuksen valmisteluun PoPSTER -hankkeen kautta. Henkilöstölle on järjestetty tiedotustilaisuuksia sote -uudistuksesta kaksi kertaa. Toinen sisäinen ja toinen ulkopuolisen PoPSTER -hankkeen henkilöstön toimesta. Lisäksi Popster -hanke järjesti kuntalaistilaisuuden marraskuussa 2016.

Sosiaalipalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	46 871	-36	46 835	49 975	3 140	106,7
Toimintakulut	-511 035	-32 939	-543 974	-491 068	52 906	90,3
Toimintakate	-464 164	-32 975	-497 139	-441 093	56 046	88,7
Suunn. mukaiset poistot	-1 500	0	0	0	1 500	0,0
Tilikauden tulos	-465 664	-32 975	-498 639	-441 093	57 546	88,5

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Työllisyyttä edistävä monialainen palvelutoiminta tukee työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksia sekä työkykyarvioin- teja Kuntouttavan työtoiminta on vakiintunut toimintamalli	Toteutuu Toteutuu
Perheitä ja kotona asumista tuetaan ennaltaehkäisevästi, varhaisesta vuorovai- kutuksesta huolehtien	Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu to- teutuu	Valtuustoaloite käsitelty.
Lastensuojelutoimien tarve vähenee	Lapsiperhetyöryhmä toimii säännöllisesti Lapset puheeksi työmenetelmää käyte- tään	Osittain toteutuu Sosiaalipalveluissa ei ole toteutuneita Lapset puheeksi -keskusteluja käyty, mutta työmenetelmää sovelletaan asia- kas- ja perhetyössä.

Työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Työllisyys on parantunut, työttömyyspro- sentti alle 8 %	Uusien palvelumuotojen kehittäminen toteutuu osana seudullista työllisyyspal- velujen kehittämishanketta, johon Hai- luoto kuuluu	Toteutuu
Kunta kannustaa asukkaiden kouluttau- tumista ja työllistymistä	Aktivointisuunnitelmat tehdään moniam- matillisessa yhteistyössä	Toteutuu

Lasten ja nuorten palveluissa toteutuu monialainen yhteistyö		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Lapset Puheeksi toimintamalli on vakiin- tunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitys- ympäristöjä	Lapsityöryhmä toimii suunnitelmallisesti. Lapset puheeksi toiminnan seuranta to- teutuu Perhetyö on suunnitelmallista.	Toteutuu osittain Toteutuu Toteutuu

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Sosiaalipalvelujen toteumaprosentti on 88,7 %. Sosiaalipalveluista on vuoden 2016 alusta otettu omaksi tulosalu-
eeksi vanhuspalvelut. Sosiaalipalvelujen työntekijät sosiaalityöntekijä ja perhetyöntekijä ovat tilapäistiloissa palvelu-
koti Saarenkartanossa kunnanviraston sisäilmaongelman vuoksi. Työtiloissa on ääni- ja meluongelmia. Sisäinen
vuokra on näistä kahdesta huonetilasta, josta toinen on tehty käytävätilaan.

Sosiaalityössä on tuettu ennaltaehkäisevästi neuvonnalla ja ohjauksella yksilöitä ja perheitä oman elämänsä
hallintaan. Kuntouttavan työtoiminnan kokonaisuus on ensimmäistä kertaa toteumassa mukana, siten että työsuunnit-
telijan 80 %:sta työpanoksesta on 50 % kuntouttavassa työtoiminnassa. Sosiaalitoimen yksilöohjelman hankintaa
valmisteltiin syksyn 2016 ajan. Koulutukset toteutettiin joulukuussa 2016 siten, että sosiaalityön yksilö-ohjelma saatiin

käyttöön 1.1.2017 alkaen. Sosiaalitoimessa käytettiin määräaikaista lisäsosiaalityöntekijä koulutus- ja käyttöön ottamiseen liittyen. Määräaikainen työntekijä on ollut myös sijaistamassa vakinaisen työntekijän poissaolojen aikana. Sosiaalitoimen henkilöstöä työllisti vuoden lopussa perustoimeentulotuen siirtoon Kelalle liittyvät koulutukset sekä asiakasinformaatiot. Tämä on osoittautunutkin vievän aikaisempaa enemmän resursseja kuin oli arvioitu. Merkittävää työnlisäystä on ollut erityisesti helmi-maaliskuulla 2017.

Vuoden aikana on varauduttu ja seurattu kansallista sosiaalihuollon asiakastietovarannon (KANSA) käyttöön-oton etenemistä. Uuden sosiaalihuollon asiakaskirjalain mukaisia kirjaamisia otetaan vähitellen käyttöön. Määrä-muotoiseen kirjaamiseen koulutukset tulevat vuonna 2017 ja sähköinen Efficia -asiakas yksilöohjelma mahdollistaa jatkoon määrämutoisen kirjaamisen.

Vuoden 2015 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain uusien säädäntöjen toimeenpano on osoittautunut haasteelliseksi. Työntekijät ovatkin saaneet mahdollisuuden käydä lisäkoulutuksissa. Tarve sosiaalityöntekijän kelpoisuuden täyttävien työntekijöiden osalta on kasvava, kun noudatettavaksi tulee lastensuojeluun liittyvää lainsäädäntö palvelutoiminnassa ja päätöksenteossa. Määräaikaista sijaistustyöntekijää on käytetty myös tällä perusteella vuoden loppuun ja alkuvuonna 2017.

Asiakaspalvelujen ostoja on saatu katettua kustannuspaikan sisällä yleisessä sosiaalityössä. Menosäästöjä on työmarkkinatuen ns. sakkomaksuissa Kelalle, toteuma -26.416 €, mikä johtuu aktiivisista työllistämistoimenpiteistä sekä oman kunnan toimesta että yhteistyössä TE -keskuksen ja työllisyyspalveluhankkeen kanssa. Toimeentulotukimenojen kustannuksia on saatu hillittyä, ja perustoimeentulotuessa kuluja oli ennakoitua vähemmän, yhteensä -48.022 €. Vammaispalveluissa oli kustannuskehitys nousussa avustajien määrän lisääntyessä. Ns. sakkomaksun ja perustoimeentulotuen säästöt ovat yhteensä noin 26.500 € yleisessä sosiaalityössä.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta ns. TYP -laki tuli voimaan vuoden 2015 alussa. Paikallisesti organisoitiin niin, että lain mukainen yhteispalvelu käynnistyy vuoden 2016 alusta alkaen. Työllistämistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa edistetään työttömien työllistymistä tarjoamalla heille julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja heidän palvelutarpeensa mukaisesti. TYP -verkosto vastaa lainsäädännön mukaisten palvelujen koordinoinnista ja kehittämisestä sekä toimii osapuolten keskinäisenä asiantuntijaverkostona kunnassa ja toimialueellaan. Kunnasta keskeisinä toimijoina ovat sosiaali-työntekijä ja työsuunnittelija.

Kuntouttavan työtoiminnan toteuttamismuodot ovat kehittyneet. Työpajatoiminta käynnistyi 20.5.2015 alkaen ja sen toiminta siirrettiin kesäkuussa 2016 koulun teknisiin tiloihin. Synergiahyötyjä on ollut monia, koska tiloissa on hyvä laitteisto, työturvallisuus toteutuu ja tiloille tuli päiväkäyttöä silloin kun sitä oppilaat eivät käytä. Kuntouttavan työtoiminnan avulla tuetaan ja ylläpidetään henkilöiden työkykyä ja parannetaan elämänhallintaa vähentämällä työttömyyden aiheuttamia haasteita ja/tai ongelmia. Työllisyyden edistämisessä on tehty myös aktiivista viestintää kuntalaisille ja yrittäjille. Loppuvuodesta otettiin uutena toimintana käyttöön avoimien ovien -iltapäivä Ojavilikin ryhmätilassa torstaisin, jota vetää kuntouttavan työtoiminnan henkilöstö ja työtoiminnassa olevat osallistuvat siihen. Palaute on ollut hyvää.

Hailuoto osallistuu työllisyyspalvelut -hankkeeseen, Oulun kaupunkiseutu, yhdessä Oulun ja lähikuntien kanssa. Hanke toteutetaan ajalla 1.8.2015 – 31.7.2018. Hankkeen päätavoite on uusien toimintamallien kehittäminen työnhaakija- ja työnantaja-asiakkaille sekä työllisyyspalveluiden yhteistyön kehittäminen uudet lakivelvoitteet, toimintaympäristön muutokset ja rakennemuutos huomioon ottaen. Hankkeen ohjausryhmän edustaja on perus-turvajohtaja ja varalla kunnansihteeri. Operatiivisessa toiminnassa on keskeisesti mukana sosiaalityöntekijä ja työsuunnittelija.

Kasvatus- ja perheneuvolapalveluja ei ollut tarjolla ostopalveluna vaan vastaavanlaista työtä toteutettiin sosiaalityöntekijän ja ostopalvelu psykologin toimesta. Erikoislääkäripalvelua ei tähän ollut saatavissa. Sosiaalityöntekijä toimii koulukuraattorin tehtävässä ja palvelu myydään sisäisesti sivistyspalveluille. Lapset puheeksi -koulutuksiin ja toimintaan osallistuivat sosiaalityöntekijä ja perhetyöntekijä.

Päihdepalvelujen kysyntä oli vähäistä vaikka päihdeasiakkuuksia oli sosiaalitoimessa. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaille suunnattu ryhmätoiminta yhdessä seurakunnan kanssa lähti toteutukseen vuoden 2016 alusta alkuun Luukun tiloissa ja kesän jälkeen Ojavilikin ryhmätiloissa. Tästä on tullut erittäin hyvää palautetta. Ryhmä on kokoonnut maanantaisin kaksi kertaa kuukaudessa.

Lastensuojelun selvityspyynnöt ja lastensuojeluilmoitukset käsiteltiin määräajassa. Vuoden 2016 aikana oli lastensuojelun avohuollossa 16 asiakkuutta, kun niitä vuonna 2015 oli 20 (LsL 26 §). Kaikille on tehty avohuollon asiakassuunnitelma.

Vammaispalveluissa on kustannukset kasvaneet avustajien määrän lisääntyessä ja kuljetuspalvelukustannuksien kasvusta johtuen, yht, -56.866 €, ylitys on 18.256 €. Henkilökohtaisen avun saajia oli neljä, ja kuljetuspalvelua myönnettiin 11.

Kehitysvammaisissa on arvioitua suurempi vuorokausihinta laitospalvelujen ostopalvelussa. Menot ylittivät noin -15.750 eurolla.

Todellista vertailutietoa ei ole käytettävissä vuosien 2015 ja 2016 välillä sosiaalipalveluista, koska vastaavaa henkilöstöä ja palvelua ei ollut ko. tulosalueella.

Vanhuspalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	168 704	76 750	245 454	208 209	-37 245	84,8
Toimintakulut	-1 439 796	-129 847	-1 569 643	-1 474 293	95 350	93,9
Toimintakate	-1 271 092	-53 097	-1 324 189	-1 266 085	58 104	95,6
Suunn. mukaiset poistot	-49	0	-49	-6 080	-6 031	999
Tilikauden tulos	-1 271 043	-53 195	-1 324 238	-1 272 165	52 073	96,1

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Vanhuspalvelut tukevat kotona asumista. Kuntatiedotteessa on kohdennettuja terveysinfoja kolme vuoden aikana. Järjestetään kaksi ravitsemus- ja liikunta-painotteista hyvinvointitapahtumaa.	Toteutunut Toteutunut Toteutunut yksi
Edistetään valinnanvapautta ottamalla käyttöön asteittain palveluseteli	Selvitys palvelusetelin tarpeesta ja käytöstä omaishoidon vapaapäiviin sekä tehostettuun palveluasumiseen toteutuu.	Valtuustoaloite käsitelty.

Ikäihmisten palvelurakenteen uudistaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kotihoito toteutuu ympärivuorokautisesti kotona asumisen tukemiseksi.	Tilapäistä ympärivuorokautista kotihoitoa tarjotaan tarpeen ja resurssien mukaisesti.	Ei ole ollut kysyntää tällaiseen toimintaan toimintavuonna
Omaishoidon, kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen kriteerit tarkistetaan joka toinen vuosi.	Kotihoidon kriteerit päivitetään.	Toteutunut
Kotona asumista tukeva päivä- ja virike-toiminta on säännöllistä ja monipuolista.	Päivä- ja viriketoiminta toteutuu kaksi kertaa viikossa.	Toteutunut
Yhteistyö on sujuvaa seurakunnan ja järjestöjen kanssa.	Palaute on positiivinen	Toteutunut

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Ikäihmisille on erilaisia mobiiliratkaisuja ja tunnistimia	Turvapuhelin- ja hälytínjärjestelmät	Toteutuvat

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Omaishoidon tuen saajien määrä vaihtelee vuoden aikana, yhteensä heitä oli 10 kpl. Tilanteessa 31.12.2016 oli omaishoidon tuki maksussa kuudelle. Kaikki omaishoidon tuen kriteerit täyttäneet saivat tuen. Määräaikaisia omaishoidon tuen palkkionmaksun katkaisuja oli kaksi tilanteessa 31.12.2016.

Kotihoidon tukipalveluiden maksutuotot toteutuivat hyvin. Talousarvioon varattu käyttöomaisuuden myyntivoitto kotihoidon autosta ei toteutunut vuodelle 2016, vaan näkyy vuoden 2017 myyntivoittona. Kotihoidossa alitettiin budjetti henkilöstökuluissa useista sairauslomista huolimatta. Kotihoidon sairaanhoitajan virka oli osan vuotta täyttämättä ja ko. työtä tehtiin palvelukodin resurssista. Ko. viran täyttäminen tapahtui loppuvuoden aikana ja vakityöntekijä aloitti 1.2.2017. Kotihoitoa ja tukipalveluita oli tavoite selkeyttää työnjaolla hoitajien, sairaanhoitajan ja tukipalvelutyöntekijän/ hoitoapulaisen kesken. Tämä työ siirtyi vuodelle 2017. Kotihoidon asiakkuuden kriteerit hyväksyttiin lautakunnassa. Seniorineuvolatoiminta aktivoitui vuoden aikana. Määräaikaisen tukipalvelutyöntekijän ja hoitoapulaisen kesken toteutui työnkierto reilun puolen vuoden ajan kotihoidon ja palvelukodin kesken. Päivätoimintaa lisättiin kahteen päivään ja resurssina toteuttamiseen käytettiin hoitajaa varahenkilöstöstä. Sairaanhoitaja toimii ikäihmisten kotihoidon koordinaattorina ja SAS -työryhmän sihteerinä. Tätä työtä hoiti suurelta osin vt. perusturvajohtaja ja vastaava sairaanhoitaja vuoden 2016 ajan. Ikäihmisten kohdennetut terveystarkastukset jäivät osin toteuttamatta henkilöstövaihdoksien vuoksi.

Kodinhoitoapua sai 16 vanhuskotitaloutta, noin 9.800 käyntiä vuodessa. Muissa kotitalouksissa toteutettiin noin 730 käyntiä tilapäisasiakaskäynteinä. Käyntien määrään vaikuttaa asiakkaiden toimintakyky. Painopiste on kotona asumisen tukeminen, joka pystytään toteuttamaan nykyisellä resurssilla. Yhä useampi asiakas on voinut kotiutua sairaalasta tai vuodeosastolta suoraan kotiin tai lyhytaikaisen asumispaikan kautta Saarenkartanosta kotiin. Yöpartionin tarvetta ei ole ilmennyt.

Palvelukoti Saarenkartano on tarjonnut tehostetun palveluasumisen paikan pääsääntöisesti 15 asukkaalle, jotka täyttävät perusturvalautakunnan asettamat kriteerit. Jonotusaika tehostetun palveluasumisen paikalle oli keskimäärin 3 kuukautta, mutta välillä ei ollut jonossa yhtään. Tilapäisasumisen ja -hoidon käyttö on vähentynyt tilapäisen asumisen paikoilla, joka taas kertoo että kotihoito on toimiva ja yhteistyö sujuvaa palvelukodin, kotihoidon ja terveydenhuollon kanssa. Tilapäisasumisen paikkoja ohjeistetaan käyttämään omaishoitajien vapaapäivien antamiseen, käyttö on tähän ollut vähäistä viimeisen puolen vuoden aikana. Toimintatuotot alittuivat johtuen tilapäispaikkojen käytön vähenemisestä. Asumispalveluissa pysyttiin budjetissa henkilöstökuluissa useista sairauslomista huolimatta. Tehostettua palveluasumista ei ole ostettu vuoden aikana.

Vanhuspalveluissa otettiin käyttöön v. 2015 kotihoidon ja vanhustyön ohjelma, joka merkittävästi auttaa hoito- ja palvelusuunnitelmien laadinnassa, kirjauksissa, raportoinneissa sekä laskutuksessa. Mediatri ohjelman käyttämiseen ja laskutukseen on ilmennyt lisäkouluttamistarve, joka toteutetaan vuonna 2017.

Kotihoidon ja palvelukoti Saarenkartanon kesken on toteutettu työkiertoa, silloin kun on ollut sijaistamisen tarvetta. Vanhuspalveluissa henkilöstökulut ovat n -75.330 € pienemmät kuin on arvioitu. Sairasvakuutuskorvauksia on tullut n. 22.000 €. Vanhuspalveluhenkilöstössä on hoidettu yhtä avointa sairaanhoitajan virkaa tilapäisjärjestelyin. Virka on täytetty vuoden lopulla. Määräaikaisessa varahenkilöstössä on ollut osin vaihdoksia ja oppisopimuskoulutuksessa olleiden työharjoittelujaksot ovat olleet palkattomia, niiltä osin kuin harjoittelu on tehty muualla kuin Hailuodon perusturvapalveluiden yksiköissä.

Henkilöstöä on osallistunut vanhustyön suunnitelman laatimiseen yhdessä vanhusneuvoston kanssa. Suunnitelma valmistui alustavasti vuoden 2016, luottamushenkilökäsittely on vuoden 2017 alussa.

Kotihoidon tukipalvelujen auton hankintapäätös tehtiin joulukuussa 2016. Uuden auton hankinta toteutetaan Kuntarahoituksen kautta. Vanha auto myytiin. Hankinnassa toteutettiin kilpailutus. Vanhan auton myyntituotto on vuoden 2017 tuloissa.

Terveyspalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	118 200	-21 000	97 200	89 848	-7 352	92,4
Toimintakulut	-2 643 746	72 497	-2 571 249	-2 523 969	47 280	98,2
Toimintakate	-2 525 546	51 497	-2 474 049	-2 434 121	39 928	98,4
Muut rahoituskulut	0	0	0	-14	-14	0,0
Suunn. mukaiset poistot	-8 950	0	-8 950	-17 715	-8 765	197,9
Tilikauden tulos	-2 534 496	51 497	-2 482 999	-2 451 851	31 148	98,7

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Perusterveydenhuollon TEA-viisarin pistemäärä nousee valtakunnan keskiarvoon. Terveysinfoja toteutuu neljä kuntatiedotteessa. Ravinto- ja liikuntapainotteisiin hyvinvointitapahtumiin osallistuminen.	
Edistetään valinnanvapautta ottamalla käyttöön asteittain palveluseteli		
Kansansairaudet vähenevät	Hoitotakuu toteutuu vastaanotolla ja suun terveydenhuollossa. Laajojen terveystarkastusten toteutuminen neuvola- ja kouluterveydenhuollossa. Työttömien terveystarkastukset toteutuvat. Kuntoutus tarjoaa kuntoneuvontaa.	Toteutuu Toteutuu Toteutuu osittain Toteutuu
Päihde- ja mielenterveysongelmat vähenevät	Psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut toteutuvat. Käytetään varhaisen puuttumisen menetelmiä.	Toteutuu Toteutuu

Lasten ja nuorten palveluissa toteutuu monialainen yhteistyö		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Tuotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut lapsen ja nuoren edun ja perheiden hyvinvoinnin näkökulmasta (elämäntapaajattelu, ehkäisevä työ)	Lapsiperhetyöryhmä toimii säännöllisesti	Toteutuu osittain
Lapset Puheeksi toimintamalli on vakiintunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitysympäristöjä	Lapset puheeksi työmenetelmää käytetään	Ko. työmenetelmään liittyviä keskusteluja ei ole raportoinnin mukaan käyty, mutta työmenetelmän mukaista toimintaa toteutetaan.

Toiminta-ajatus

Terveyspalvelujen tarkoituksena on tuottaa ja tarjota kuntalaisten terveyttä sekä hyvinvointia edistäviä terveyden- ja sairaanhoidon peruspalveluita omassa kunnassa (lääkärin vastaanotto, hammaslääkärin ja suuhygienistin vastaanotto, sairaanhoitajan/ terveydenhoitajan vastaanotto, neuvola- ja kouluterveydenhuollon palvelut, laboratorionäytteidenotto, mielenterveystyö sekä muu ennalta ehkäisevä työ ja kuntoutus) täydennettynä tarvittavilla osto-palveluilla.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Terveyspalvelujen menoista toteutui 98,2 %, Suun terveyshuollossa palvelujen ostot toteuma 61,7 % , kuluja -17.334 € arvioitua vähemmän. Perusterveydenhuollon palvelujen ostojen toteuma 97,5 %, kuluja -9.026 € arvioitua vähemmän. Vastaanoton henkilöstö kulut ovat ennakoitua pienemmät -45.010 €. Ko. kustannuspaikalla on ollut poissaoloja, joissa ei ole ollut koko aikaa sijaista. Erikoissairaanhoidon toimintakulut toteutuivat 104,8 %. Palvelujen ostot ylittivät -69.577 €, mitä voidaan pitää kuitenkin maltillisena. Myös erikoissairaanhoidon TA:n kohdistettiin valtuuston määrittelemä 1,0 % vähennys. Tuloyksikkötasolla ei muita ylityksiä ole. Terveyspalveluiden tuotot toteutuivat 92,4 %.

Terveydenhuollossa on keskitytty kuluneen vuoden 2016 aikana erityisesti ennaltaehkäisevän toiminnan kehittämiseen, avohoitopainotteisuuteen, vanhusten palveluiden kehittämiseen ja kustannustehokkaisiin rakennatkeisiin. Vuotta 2016 voi luonnehtia laajuudeltaan mittavien ja haasteellisten muutosten vuodeksi, kuten myös sitä edeltäviä kolmea vuotta. Terveydenhuollon ammattilaisille vuosi on ollut haastava, mutta jatkuvalla koulutuksella ja rakentavalla yhteistyöllä on palvelutoiminta pystynyt vastaamaan jatkuviin muutoksiin.

Suun terveydenhuolto on tarjonnut koko kunnan väestölle suun ja hampaiston ennalta ehkäisevää hoitoa sekä perushoitoa. Lisäksi suun terveydenhuolto tarjoaa alle 18-vuotiaille oikomishoitoa. Oikomishoidossa suunnittelun tekee oikomishoidon erikoishammaslääkäri ostopalveluna ja hoidon toteuttaa terveyskeskuksessa oma hammaslääkäri. Muu suun terveydenhuollon erikoissairaanhoito toteutettiin ostopalveluna Oulunsalon Hammaslääkäri Oy:ltä. Edellisenä vuonna aloitettu hampaan/suun ilta- ja yöpäivystys Oys:n yhteispäivystyksen tiloissa seutukunnallisena toimintana ja näin ollen Hailuodon oma hammaslääkäri kävi vuorollaan siellä päivystämässä.

Fysioterapeuttipalvelussa kannustetaan ja autetaan asiakkaita omatoimisuuteen ja itsenäiseen selviytymiseen. Fysioterapeutin vastaanotto- ja kotikäynneillä fysioterapiaa on toteutettu sekä yksilö että ryhmäterapiana. Kuntoutuksessa ns. lääkinnällinen kuntoutus käsittää neurologiset sairaudet, pre- ja postoperatiivisen kuntoutuksen sekä lasten ja nuorten kuntoutuksen. Lääkinnällisestä kuntoutuksesta päättää lääkäri. TULES (tuki- ja liikuntaelinten) -kuntoutusta toteutetaan rajoitetusti. Kuntoneuvola on kaikille kuntalaisille maksutonta sisältäen ohjausta, ennaltaehkäisevää toimintaa ja fysioterapeutin auttamista asiakkaiden akuuteissa ongelmissa. Fysioterapeutti kuntouttaa myös palvelukodin asukkaita lääkärin suosituksen mukaisesti. Rintamaveteraanien avokuntoutus hoidetaan terveyskeskuksen fysioterapeutin toimesta.

Omana toimintana tuotettu perusterveydenhuolto on kuin vankka kallio, kunnan oma peruspilari, jota tarvittaessa tuetaan tarkoin rajatuin ostopalveluin ja varmennetaan palveluihin liittyvin sopimuksin. *Perusterveydenhuollon ostopalveluina* hankittiin vuodeosastopalveluita Kempeleen ja Limingan vuodeosastoilta, vähäisissä määrin Utajärveltä ja Vaalasta. Hailuotolaisia hoidettiin vuodeosastoilla tehokkaasti ja ns. kotiuttamisajankohta takaisin mantereelta saareen omien terveyspalveluiden piiriin tapahtui hyvässä yhteisymmärryksessä. Vastaava lääkäri tuki kuluneen vuoden aikana kuten kahtena edeltävänä vuotena ajatusta ettei muita vuodeosastopaikkoja ns. yksityisiltä sairaalan vuodepaikkoja tuottavilta organisaatioilta/yrityksiltä tarvittu. Tehostetut hoitokäytännöt/ järjestelyt sekä rakenteelliset ratkaisut että oman organisaation antaman hoidon maximointi ovat alentaneet käytettyjen vuodeosastopaikkojen kustannuksia reippaasti kuluneina vuosina.

Terveystalo Oy: ltä ostettiin ostopalveluna oman lääkärin virka-ajan vastaanoton täytyessä tarveharkintaisesti ko. lääkäritalon yleispäivystyksestä päivystävän lääkärin vastaanottoaikoja. Kustannussäästöjä on saatu neljän viime vuoden aikana aikaiseksi juuri sillä, että omalla terveysasemalla on toteutettu hoitaja-lääkäri parityöskentelymallia ja työn joustavuudella on hoidettu mahdollisuuksien mukaan kaikki kiireelliset tautitapaukset, ettei mantereen puolelle kuntalaisen ole tarvinnut hakeutua äkillisissä tautitapauksissa kuin virka-ajan ulkopuolisella ajalla.

Suomen Terveystalo Oy:ltä ostettiin vuonna 2016 gastroenterologiset tutkimukset, ENMG- tutkimukset, spirometriatutkimukset ja sikiöseulontatutkimukset sekä mammografiatutkimukset. Laboratorio- ja radiologiset kuvantamispalvelut ostettiin sairaanhoitopiiriltä/myöhemmin laboratoriopalvelut NordLab:lta. Ostopalveluna kardiologiset tutkimukset tuotti Oulun Sydänkeskus Oy. Ostopalveluna ostettiin myös psykologin palveluja yhdessä sivistyspalvelujen kanssa. Psykologi osallistui koululla palavereihin, oppilashuoltoryhmään ja seurantalavereihin. Psykiatri-sen sairaanhoitajan palvelut aikaisemmasta vuodesta poiketen toteutettiin kunnan omana toimintana. Työterveyshuolto ostettiin koko vuoden Attendo MedOne Oy:ltä. Puheterapiapalvelut toteutettiin ostopalveluna.

Perusterveydenhuolto on vuoden aikana toiminut tehokkaasti ja vastannut lainsäädännön/asetuksien uusiin vaateisiin. Samalla koko terveydenhuollon kustannukset, mukaan lukien erikoissairaanhoidon kustannukset, ovat pysyneet kurissa, vaikka hoidollisesti erikoissairaanhoidossa on hoidettu erittäin vakavia/vaikeita sairauksia ja määrällisesti merkittävästi enemmän kuin vuosiin (esim. syöpäsairaudet). Asiakkaiden tarpeet, arvioitujen hoitojen ajankohdat, vaivojen/oireiden sisällöllinen kirjavuus muuttuvat päivittäin. Mikään arjen päivä ei ole toiminnallisesti eikä sisällöllisesti edellisen kaltainen. Tilastointi, uudet sähköisen e-arkistoinnin vaateet, sähköisen tiedonsiirron toimintatapojen muutokset ym. vaativat toistetusti ammattihenkilöiltä tuota viisasta joustoa, että asiat "juoksisivat maaliin" oikeassa järjestyksessä.

Hyvinvointia edistäviä toimintoja kuntalaisille toteutettiin, erityisesti ikäihmisille kotona asumisen tueksi, lääkärihoitaja sekä hammaslääkäri-suuhygienisti työparityöskentelyä toteutettiin tuloksellisesti ja kuntalaisten itsehoitoa kehitettiin sekä tuettiin. Hoitotakuu toteutui sekä terveyskeskuksen vastaanoton että suun/hampaan terveydenhuollon puolella.

Tukipalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	375 502	-1 817	373 685	400 616	26 931	107,2
Toimintakulut	-449 142	-2 437	-451 579	-409 960	41 619	90,8
Toimintakate	-73 640	-4 254	-77 894	-9 344	68 549	12,0
Suunn. mukaiset poistot	-4 175	0	-4 175	0	4 175	0,0
Tilikauden tulos	-77 815	-4 254	-82 069	-9 344	72 724	11,4

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kansansairaudet vähenevät	Ruokahuollossa ateriapalvelut toteutetaan ravitsemussuositusten mukaisesti	Toteutunut

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Tukipalvelujen toimintakate on 12,0 %, -9.344 € ja on ennakoitua parempi. Toimintatuottojen toteuma on 107,2 %. Ennakoitua parempi 26.930 €:lla. Toimintakulujen toteuma 90,8 %. Ennakoitua pienempi -41.619 €:lla. Puhdistuspalvelujen toimintakate on 41,1 %, joka on hyvä. Puhdistuspalveluissa on Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen maksama siivoustyön tulo noin 7.466 €, jota ei talousarvion laadintavaiheessa ollut tiedossa. Puhdistuspalveluissa sisäiset myyntituotot toteutuivat 101,8 %:sti. Ruokahuollon toimintakate on 10,7 %, joka on hyvä. Henkilöstökuluissa on ennakoitua vähemmän menoja -47.660 €. Tämä tulee selvitykseen, onko kaikki palkkakulut kohdistuneet oikein. Sisäiset myyntituotot toteutuivat 106,4 %:sti ja laskutus toteutettiin todellisten kulujen mukaisesti.

Ruokapalvelut: Saarenkartanon keittiössä on valmistettu aterioita palvelukotiin, kotona asuville vanhuksille, henkilökunnalle ja koulun lomien aikoina Tuomikkaan ja päiväkotin Onnen Saareen. Koulun keittiössä on valmistettu aterioita koululaisille, henkilöstölle, Tuomikkaan ja Onnen Saareen koulupäivien aikana. Keittiöiden henkilöstö toimi si- jaistamisen tarpeissa yhteistyössä siten, että ulkopuolisten sijaisten käyttö jäi vähäiseksi. Henkilöstö on ollut joustavaa ja osaavaa toimiessaan nopeastikin muuttuvissa tilanteissa. Palvelutuotantoa on onnistettu hoitamaan taloudellisesti vaikka tuotettujen aterioiden määrä on laskenut. Tuottavuuden lisääminen on haasteellista pienten ateriamäärien ja kahden valmistuskeittökulujen vuoksi. Vastuuhenkilönä on toiminut emäntä-keittäjä, varalla keittolanhoitaja. Laskutus kunnan sisällä on tapahtunut ennakkolaskutuksena ja tasaus tehtiin tilinpäätöksen ennakotietojen perusteella.

Ruokapalveluissa toteutettiin asiakastyytyväisyyskyselyt: 1) Sähköisenä Webropol kouluruokakyselynä 3-9 luokkalaisille ja 2) paperiversiolla Saarenkartanon keittiön henkilöstöruokailijoille ja koulun sekä päiväkodin henkilöstöruokailijoille loppuvuodesta 2016. Tulokset on esitelty sivistystoimen henkilöstölle rehtorin toimesta ja ruokapalvelujen henkilöstölle tammikuussa 2017. Koululaisista vastasi 53 kyselyyn ja heistä ruokaili aina koulupäivinä 87 %. Kouluruokaa erittäin maukaana heistä piti 64 % ja tyydyttävänä 21 %. Tarjottaviin lämpimiin ruokiin oltiin erittäin tyytyväisiä (72 %). Perunan laatu sai eniten vastauksissa kirjontaa, 45 % vastaajista olivat erittäin tyytyväisiä perunaan ja 28 % vastaajista oli sitä mieltä, että peruna ei ollut hyvää. Salaatteihin olivat erittäin tyytyväisiä 80 % vastaajista. Yli puolet oli sitä mieltä, että ruokalistat vaihtuvat riittävän usein. Koululaiset saivat esittää max. 3 kappaletta lempiruokia. Suurimmat suosiot saivat puuropäivä, lasagne ja liha-makaronilaatikko. Koulun ruokailuympäristöä pidettiin viihtyisänä (70 %). Avoimissa vastauksissa kiinnittää huomion liika meluisuus. Henkilöstöstä vastauksen antoi yhteensä 22 vastaajaa. Heistä kaksi vastaajaa antoi kiitettävän arvion ruuan maukkaudesta, kahdeksan antoi kiitettävän, kaksi hyvän ja kaksi tyydyttävän arvion yleisesti ruuasta työpaikalla. Taukopaikkaa vanhuspalveluissa pidettiin rauhallisena työpaikkaruokailuun. Ruokapalveluhenkilöstö ottaa jatkossa huomioon asiakaspalautteet.

Ruokapalveluissa on uusittu Saarenkartanon keittiön palvelulinjasto. Sen hinta alitti reilusti investointiin varatun määrärahan, ja kirjattiin näin käyttömenoihin.

Puhdistuspalvelut: Puhdistuspalveluissa on tehty siivoustyön mitoitukset vuonna 2015. Lisämitoitus teetettiin kunnanviraston lisärakennuksen valmistuttua kesällä 2016. Siivoustyön mitoitusten ja muiden henkilöstölle kuuluvien

tehtävien hoitamiseen kuluvan ajan osalta ollaan tilanteessa, jossa vakihenkilöstöä on 2,7. Palo- ja pelastustoimen kanssa saatiin sopimus siivoustyöstä, jonka he hankkivat kunnalta.

Kirjanpidossa otettiin alkuvuonna käyttöön kustannuspaikkojen lisäksi toimintonumerot, joilla tulojen ja menojen seurantaa ja kohdentamista eri palvelualueille, tuloyksiköille ja osin kustannuspaikoille on toteutettu. Tämä onnistui kokonaisuudessaan 80 %:sti. Vuodelle 2017 on tehty useita uudistuksia seurantaan. Henkilöstö on ollut joustavaa ja osaavaa toimiessaan nopeastikin muuttuvissa tilanteissa. Vastuuhenkilönä on toiminut laitoshuoltaja. Laitteistoa on hankittu lisää ja osa pienlaitteista on uusittu.

Puhdistuspalveluissa asiakastytyväisyyskysely siirtyi vuodelle 2017. Laskutus kunnan sisällä on tapahtunut ennakkolaskutuksena ja tasaus tehtiin tilinpäätös ennakotietojen perusteella.

11.3 Sivistyspalvelut

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hailuodon kunnan kuntastrategian 2025 mukaan Hailuoto tarjoaa laadukkaat julkiset ja yksityiset palvelut. Sivistyspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto, museo sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Palvelujen tarkoituksena on edistää kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, elämänhallintaa sekä tietojen ja taitojen karttumista. Varhaiskasvatuspalvelut ja perusopetus järjestetään voimassaolevan lainsäädännön perusteella ja huomioiden uudet opetussuunnitelmien perusteet. Oppilashuollossa tehtävää yhteistyötä kehitetään edelleen perusturvanpalvelujen kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut järjestetään pääosin kunnan omana palveluna.

Talouden toteutuminen

Sivistyspalvelujen talous toteutui hyvin. Arvioitu toimintakate alittui 23.131,40 euroa, mikä tarkoittaa 98,7 %:n toteumaa 2016 talousarviosta.

Tulosalueista sivistyshallinto, nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut ja varhaiskasvatus alittivat talousarvion, kun taas perusopetuksen tulosalue ylitti talousarvion.

Kokonaisuutena tarkastellen sisäisten vuokrien määrittämisprosessi työllisti sivistyshallintoa huomattavasti koko toimintavuoden ajan, ja prosessin lopputuloksella oli huomattavaa vaikutusta talouden toteutumiseen sekä tuloissa että menoissa. Talouteen vaikuttivat myös lukuisat henkilöstömuutokset johtuen sijaistarpeista, joita ei ollut mahdollista ennakoita riittävässä laajuudessa. Yksittäinen huomioitava henkilöstömuutos oli vs. vapaa-aikasihteerin elokuussa 2016 tapahtunut rekrytointi vetämään nuoriso-, vapaa-aika- ja liikuntatoimintaa.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	52 100	33 077	85 177	77 602	-7 575	91,1
Myyntituotot	4 500	0	4 500	7 724	3 224	171,6
Maksutuotot	47 600	4 800	52 400	50 711	-1 689	96,8
Tuet ja avustukset		3 245	3 245	1 404	-1 841	43,3
Vuokratuotot		25 032	25 032	17 410	-7 622	69,5
Muut toimintatuotot		0	0	353	353	0,0
Toimintakulut	-1 548 122	-252 693	-1 800 815	-1 770 108	30 707	98,3
Henkilöstökulut yht.	-992 730	-5 916	-998 646	-953 449	45 197	95,5
Palvelujen ostot	-260 859	-9 096	-269 955	-247 463	22 492	91,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 410	-3 831	-56 241	-54 888	1 353	97,6
Avustukset	-46 500	465	-46 035	-45 151	884	98,1
Vuokrat	-192 223	-234 349	-426 572	-465 790	-39 218	109,2
Muut toimintakulut	-3 400	34	-3 366	-3 367	-1	100,0
Toimintakate	-1 496 022	-219 616	-1 715 638	-1 692 507	23 131	98,7
Muut rahoituskulut						
Suunn. mukaiset poistot	-2 699	0	-2 699	-4 633	-1 934	171,7
Tilikauden tulos	-1 498 721	-219 616	-1 718 337	-1 697 140	21 197	98,8

Sivistyshallinto

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-25 784	258	-25 526	-24 212	1 314	94,9
Toimintakate	-25 784	258	-25 526	-24 212	1 314	94,9
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-25 784	258	-25 526	-24 212	1 314	94,9

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Organisaation jatkuva kehittäminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kunnassa toteutuu nopea reagointi ja laadukas päätöksenteko sekä yhteistyö naapurikuntien kanssa	Verkostoidutaan ympäristökuntien sivistysjohtajien kanssa ja hyödynnetään ympäristökuntien tietotaitoa sekä jaetaan omaa.	Yhteydenottoja naapurikuntien toimijoihin tehtiin tarpeen vaatiessa ja erilaisten koulutustapahtumien yhteydessä. Uuden rahastosäännön valmistuttua syksyllä 2016 sivistyslautakunnassa käsiteltiin kulttuuritoimintaan haetut rahastanomukset, edelleen kunnanhallitukselle päätettäväksi.
Kunnan palveluissa, johdossa ja luottamushenkilöjohdossa on käytössä hallinnon rajoja ylittävä tehokas toimintatapa	Yhteistyötä yli hallintokuntarajojen kehitetään.	Sivistyspalvelujen koulutussuunnitelma vuodelle 2016 laadittiin ja seuranta aloitettiin ESS -henkilöstöhallintajärjestelmällä. Henkilöstö osallistui täydennyskoulutuksiin (Hailuodossa, mantereella ja internetissä tapahtuvat koulutukset), jotka tehtiin mahdollisiksi sijaisrekrytoinneilla. Sivistyspalveluissa käytiin henkilöstön kanssa kehityskeskustelut keväällä 2016, toteutuivat 100 %:sti. Sivistyslautakunta antoi lausuntonsa perusturvapalvelujen vanhustyön suunnitelmasta, osana eri hallintokuntien yhteistyötä.

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta kokoontui kertomusvuonna seitsemän kertaa ja teki päätökset kaikkiaan 58 asiassa.

Toiminta-ajatus

Sivistyshallinto vastaa palvelualueensa hallintoasioiden hoitamisesta sekä johto-, suunnittelu- ja kehittämistehtävistä. Tavoitteena on opetus- ja kasvatustalvelujen kehittäminen sekä nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen toimintaedellytysten turvaaminen oikein kohdennetulla resursoinnilla, yhteistyöllä eri toimijoiden kanssa sekä tilojen ylläpidolla yhteistyössä teknisten palvelujen kanssa. Sivistyshallinnon palkattuun henkilöstöön kuuluu rehtorisivistysjohtaja ja osa-aikainen koulusihteeri, jotka tekevät sivistyshallinnon operatiivisen tason työt. Sivistyshallinto on osa sivistyspalveluita, joiden päättävä elin on sivistyslautakunta, joka vastaa kunnan opetus-, kasvatustalvelu-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista luottamushenkilötasolla. Lautakunnassa on seitsemän jäsentä ja se kokoontuu viidestä seitsemään kertaa vuodessa.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Sivistyspalveluille oli asetettu toiminnalliseksi tavoitteeksi säilyttää peruspalvelut omassa kunnassa ja tuottaa palveluja pääosin omana tuotantona, sekä lisäksi kehittää kasvatustalvelu- ja opetuspalveluja ja nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluja. Taloudellisina tavoitteina olivat kohdistaa käytettävissä olevat resurssit oikein, tehdä yhteistyötä eri toimijoiden välillä sekä ylläpitää tiloja. Molemmat tavoitteet saavutettiin.

Perusopetus

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	4 500	17 632	22 132	20 323	-1 809	91,8
Toimintakulut	-821 606	-167 684	-989 290	-1 053 803	-64 513	106,5
Toimintakate	-817 106	-150 052	-967 158	-1 033 480	-66 322	106,9
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	-1 935	-1 935	0
Tilikauden tulos	-817 106	-150 052	-967 158	-1 035 415	-68 257	107,1

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Järjestetään koulun arjessa liikunta- ja virkistytymismahdollisuuksia (liikunnalliset välitunnit, erilaiset juhlat ja tilaisudet)	Liikunnallisia välitunteja lisättiin syyslukaudella 2016. Yrityskylään osallistuttiin kevättalvella 2016.

Lasten ja nuorten palveluissa toteutuu monialainen yhteistyö		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Tuotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut lapsen ja nuoren edun ja perheiden hyvinvoinnin näkökulmasta (elämäntapaajattelu, ehkäisevä työ)	Tiivistetään yhteistyötä perusturvapalvelujen kanssa (kuraattori- ja koulupsykologipalvelujen jakaminen)	Koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut järjestettiin perusturvapalveluihin tukeutuen. Kouluterveydenhuollossa tehtiin laajaa yhteistyötä.
Lapset Puheeksi (LP) -toimintamalli on vakiintunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitysympäristöjä	Kehitetään yhteistyötä kotien ja koulun välillä vanhempaintoimikunnan toiminnalla	Perusopetuksen henkilökunnalle järjestettiin kunnan sisäisesti LP -menetelmän perus- ja kertauskoulutusta syksyllä 2016. LP -menetelmän käyttöä jatkettiin. Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma (LNPO) valmistui alkuvuonna 2016.

Toiminta-ajatus

Hailuodon peruskoulu toimii yhtenäisperuskouluna, jossa on vuosiluokat 1-9. Esiopetus järjestetään varhaiskasvatuksen osana päiväkodissa. Peruskoulu tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetus edistää tasa-arvoisuutta, oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja valmiuksia itsenäiseen elämään nuorten siirtyessä jatko-opintoihin mantereelle.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Toiminnallisena tavoitteena oli laadukas perusopetus ja oppilashuolto, joilla tarjotaan oppilaille mahdollisuus monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen. Lisäksi pyrkimys oli antaa nuorille monipuolisia valmiuksia ja mahdollistaa jokaiselle peruskoulunsa päättävälle päättötodistus ja turvallinen siirtyminen jatko-opintoihin mantereen puolelle. Tavoitteet saavutettiin, ja koulun antama opetus ja kasvatustoimet toteutuivat suunnitellusti. Oppituntien lisäksi koulussa toteutettiin erilaisia yhteistapahtumia, kuten uuden opetussuunnitelman mukainen monialainen oppimiskokonaisuus (teemana hyvinvointi), koko koulun liikumislauantai (samaa aikaan osa oppilasta oli Siikamarkkinoilla vanhempainiltoihin kanssa retkitoimintaan liittyvässä varainhankintatyössä) ja ystävyysjuhla osana kyläjuhlaohjelmaa. Oppilasaineksen sekä uudistuvan opetussuunnitelman edellyttämään resursointiin panostettiin oppimateriaali- ja IT-laittehankinnoilla, palkkaamalla osa-aikainen koulunkäynnin ohjaaja koko lukuvuodeksi 2016-2017 ja lisäksi yhden sivutoimisen määräaikaisen opettajan virkasuhde muutettiin päätoimiseksi. Peruskoulusta valmistui kahdeksan yhdeksäsluokkalaista.

Taloudellisten tavoitteiden osalta perusopetuksen toimintakatteessa tapahtui 66.322,40 euron ylitys ja toteumaksi tuli 106,9 %. Tulopuolella ylitys selittyy sisäisten vuokrien määrittämisessä tapahtuneesta oletettua alhaisemmista

vuokratuotoista (tuloja 10.841,10 euroa vähemmän). Myös 2015 palauttamatta jäänyt valtionavustus (7.400 euroa erityisopetuksen laadun kehittämiseen) palautettiin vasta 2016, mikä vaikutti tuottoja alentavasti.

Menopuolella oli tuloja huomattavasti suurempi vaikutus toimintakatteeseen: suurin yksittäinen tekijä oli arvioitua suuremmat sisäiset vuokrat (71.947,53 euroa enemmän). Palkkamenot tuli myös arvioitua enemmän, vaikka siihen varauduttiin jo lisätalousarvion yhteydessä. Ilman sivukuluja vakinaisten ja määräaikaisten palkoissa lisäys oli yhteensä 17.812,87 euroa ja sijaisissa lisäys 11.753,96 euroa. Henkilöstökuluissa kokonaisuutena, huomioiden sairaskorvaukset, lomarahat sekä muut menotekijät, oli ylitystä kuitenkin vain 3.644,90 euroa.

Toiminnalliset tunnusluvut

Perusopetus	TP 2015	TP2016
Oppilaita kevätlukukaudella	70	72
Oppilaita syyslukukaudella (20.9. tilastointipäivä)	72	76
Kuljetusoppilaita	18	19
Päättötodistuksen saaneet/päättöluokkalaiset	2 / 2	8 / 8
Viikkotunnit kevätlukukaudella	206	209
Viikkotunnit syyslukukaudella	209	199
Kerhotunnit	89	115,5

Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	4 600	15 445	20 045	14 009	-6 036	69,9
Toimintakulut	-279 588	-52 312	-331 900	-280 734	51 166	84,6
Toimintakate	-274 988	-36 867	-311 855	-266 725	45 130	85,5
Suunn. mukaiset poistot	-2 699	0	-2 699	-2 699	0	100,0
Tilikauden tulos	-277 687	-36 867	-314 554	-269 424	45 130	85,7

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Kehitetään olemassa olevia liikuntapaikkoja monipuolistamalla niiden käyttömahdollisuuksia.	Kirkonmäen frisbeegolfradan rakentaminen aloitettiin kesällä 2016.
Tuotetaan kuntalaisia innostavia liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja.	Luodaan mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiselle sen eri muodoissa.	Outi-kirjastotietojärjestelmään siirtymishanke valmistui operatiivisen toiminnan osalta (järjestelmän käyttö alkoi kirjastossa tammikuussa 2016 ja hanke jatkuu perusluetteloinnin osalta 2017). Kunta liittyi osakkaaksi KOHA-Suomi Oy:hyn, osana kirjastopalvelujen kehittämisprosessia. Otettiin käyttöön uimahallin vuosialennuslippu ikäihmisille (Zimmari-uimahalli Kempeleessä).
Kansansairaudet vähenevät	Kannustetaan kuntalaisia liikkumaan ja osallistumaan monipuolisesti	Vapaa-aikatoimi järjesti eri liikuntatapahetumia, ja lisäksi kunnantalon laajennuksen myötä otettiin käyttöön uusi kuntosali syksyllä 2016. Uuden salin käyttäjinä ovat palomiehet ja kunnan työntekijät, joten pääkuntosalilta vapautui lisää vuoroja kuntalaisille.

Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Päihde- ja mielenterveysongelmat vähenivät	Hailuodon kulttuuritarjonta (museo, kirjasto, kansalaisopisto, tapahtumat) jatkuu.	Kulttuuritarjonta ja kesätapahtumat jatkuivat monipuolisena.

Lasten ja nuorten palveluissa toteutuu monialainen yhteistyö		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Tuotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut lapsen ja nuoren edun ja perheiden hyvinvoinnin näkökulmasta (elämäntapa- ja ajattelutapa, ehkäisevä työ)	Tehdään yhteistyötä LNPO-ohjelman puitteissa.	Vanhempainseminaarit aktivoitiin uudelleen syksyllä 2016, ja tiimi aloitti vaimin- ja peruskoulun oppilaiden retki-toimintaa. KiVa-kouluun osallistumista jatkettiin. Alakoulun uusi opetussuunnitelma valmistui ja otettiin käyttöön syksyllä 2016. Yläkoulun opetussuunnitelmatyö aloitettiin (jatkuu 2019 saakka).
Lapset Puheeksi toimintamalli on vakiintunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitysympäristöjä	Tehdään yhteistyötä LNPO-ohjelman puitteissa.	Perusopetuksen henkilökunnalle järjestettiin kunnan sisäisesti LP -menetelmän perus- ja kertauskoulutusta syksyllä 2016. LP -työmenetelmän käyttöä jatkettiin. Lapsi- ja nuorisopolitiikka ohjelma (LNPO) valmistui alkuvuonna 2016.
Yhteistyö on sujuvaa seurakunnan ja järjestöjen kanssa.	Tehdään yhteistyötä LNPO-ohjelman puitteissa.	Kerhotoiminta jatkui aktiivisena, ja sen järjestämistä suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä peruskoulun, seurakunnan, 4Hkerhon ja vapaa-aikatoimen kanssa

Vetovoimainen luonto- ja kulttuurimatka- ja liikuntakohde		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Monipuoliset luontoreitit ja kulttuuritapahtumat	Hoidetaan ja kehitetään virkistysalueita ja selvitetään mahdollisuuksia uusiin kulttuuritapahtumiin.	Päätettiin aloittaa Hyypän valaistun laidun kehittämistoimet (Maanmittauslaitokselta ostetaan reittitoimitus 2017 maanomistusten selvittämiseksi, joka on edellytys omistuksen yhtenäistämiseksi). Kunnan liikuntapaikkoja huollettiin.

Toiminta-ajatus

Nuorisopalvelut järjestävät nuorille toimintamahdollisuuksia ja mielekkäitä vapaa-ajanviettopaikoja. Nuorisotoimi luo edellytyksiä nuorisotoiminnan kehittymiselle ja tukee nuorisoyhdistyksiä ja nuorten itsensä järjestämää toimintaa. Se antaa oman vastuualueensa neuvontaa, asiantuntija- ja muuta apua, etsivä nuorisotyö mukaan lukien. Nuorisotoimi tekee myös kunnassa ehkäisevää päihdetyötä.

Kulttuuripalvelut luovat mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiselle tarjoamalla kirjastopalveluja, järjestämällä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa tapahtumia, näyttelyjä ja muita kulttuuritilaisuuksia sekä osallistumalla museo-toimintaan. Monipuolinen kulttuuritarjonta lisää kunnan elinvoimaisuutta ja edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Kirjasto tyydyttää yleistä sivistyksen, tiedon ja virkistystarvetta ja tukee opiskelua, omatoimista tiedon hankintaa sekä kirjallisuus- että muita harrastuksia. Osana kulttuuripalveluja järjestetään myös kansalaisopiston toimintaa, jonka käytännön toteutuksesta vastaa oululainen Vuolle-opisto. Musiikkia on mahdollista opiskella Oulun konservatoriossa, jossa alle 16-vuotiaiden hailuotolaisten lukukausimaksuista vastaa kunta.

Liikuntapalvelut tarjoavat perusliikuntamahdollisuuksia kuntalaisille, huolehtivat liikuntatoiminnan kehittämisestä ja toteuttamisesta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa sekä kunnossapitävät liikuntapaikkoja ja -alueita.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeisiä toimintamuotoja olivat nuorisotila Luukun avoimet ovet (pois lukien heinä- ja elokuu) kahtena-kolmena iltana tai iltapäivänä viikoittain sekä erilaiset retki-, leiri- ja muut tapahtumat. Nuorisopalvelut vastasivat nuorten kesätyöväilyksestä.

Kunnan kulttuuritoimen järjestämistä tai osittain rahoittamista vuoden 2016 kulttuuritapahtumista huomattavin oli Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Pohjanmaan maakuntarahaston Hailuodon nuorisoseuralla järjestämä vuosittainen jakojuhla 20.5. Osallistujia oli noin 150. Kuntalaisille järjestettävistä tapahtumista suurimmat olivat kotiseutupäivä 21.8. ja itsenäisyyspäivän juhla 6.12., joissa molemmissa oli satakunta osallistujaa. Myös muita pienempiä tapahtumia ja näyttelyitä järjestettiin. Museotoimintaa järjestettiin pitämällä kesäkaudella avoinna Kniivilän kotiseutumuseota, jossa työskenteli oppaana museoalan ammattilainen.

Kirjastossa otettiin tuotantokäyttöön Outi-kirjastotietojärjestelmä (ns. kirjasto Outiin -hanke), jonka 2015 käyttämä jäänyt projektirahoitus 10.645 euroa siirrettiin lisätalousarviossa vuodelle 2016, mikä myöhemmin osoittautui budjettiteknisesti tarpeettomaksi toimenpiteeksi ja näkyy arvioitua alhaisempana toimintatuottona 2016 tilinpäätöksessä. Outi-järjestelmän avulla tuli mahdolliseksi kuntalaisille käyttää seudun kuntien kirjastojen aineistoja Oulusta sekä Pyhäjoelta Taivalkoskelle ulottuvalla alueella. Perusluetteloinnin osalta hanke jatkuu käyttämättä jääneellä projektirahoituksella 2017.

Kansalaisopistotoiminta Vuolle-opiston järjestämänä toteutui monipuolisena, sisältäen tarjontaa erilaisista kädentaitokursseista ja liikunnallisista kursseista musisointi- ja kielikursseihin. Kursseilla oli toimintavuoden aikana 12 opettajaa. Kirjoittajapiirissä vieraili kirjoituksen opettaja Helena Sydänmetsä. Kuorokurssin mieskuoron esiintymisiä on ollut mm. kotiseutupäivänä, naistenpäivänä Saarenkartanossa, itsenäisyyspäiväjuhlassa ja Hailuodon musiikkipäivillä.

Liikuntapalveluissa merkittävimmät toimintamuodot olivat erilaiset ohjatut liikuntatuokiot eri-ikäisille kuntalaisille, kunnan kuntosalin avoinna pitäminen sekä yleiset liikuntasalivuorot. Palvelut järjestivät myös joukkoliikuntatapahtumia, kuten Kunnossa Kaiken Ikää –pyöräilytempauksen sekä Hailuodon pyöräsuunnistuksen, diskon yhdessä 4h –yhdistyksen kanssa, kyläjoulukalenterin ja loma-aikoina perheliikuntaa. Uusi kuntosali otettiin käyttöön syksyllä 2016, ja sitä käyttävät kunnan työntekijät ja palomiehet. Kirkonmäen yhteyteen päätettiin rakentaa frisbeegolfraita, ja valmisteutoimenpiteet aloitettiin.

Toiminnalliset tunnusluvut

Nuoriso	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Nuorisotilan aukiolokerrat	137	103	78
Nuorisotilan aukiolotunnit	368	294	250
Nuorisotilan kävijämäärä	1 539	1 446	824
Nuorisotilan keskimääräinen kävijämäärä/aukiolokerta	13	14	11

Kulttuuri: kirjaston käyttö ja kulttuuritapahtumat	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Kirjaston lainojen lukumäärä	11 689	10 887	*)
Kirjaston aukiolotunnit	960	936	972
Kirjaston kävijämäärä	12 783	12 718	11 700
Kirjaston lainaajamäärä	503	505	*)
Kirjaston näyttelyt	3	6	6
Kirjaston tapahtumat	13	6	19
Kulttuuritapahtumiin osallistuneiden määrä	505	830	877

*) tilastotietojen uusi ajo-ohjelma ei TP 2016:n laadintahetkellä saapunut, minkä vuoksi lukuja ei ole käytettävissä

Liikunta	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Liikuntahallin kävijämäärä	5 100	5 196	5 219
Kuntosalin kävijämäärä	2 141	2 239	2 412
Liikuntasalin viikoittaiset yleiset vuorot	9	9	11
Liikuntasalivuoroja viikossa	30	30	29 + koulu

Muu opetus: kansalaisopiston (Vuolle-opisto) toiminta	TP 2014	TP 2015	TP2016
Toteutuneiden kurssien määrä	32	25	27
Tunteja yhteensä	635	558	608
Opiskelijoiden määrä	285	208	222

Varhaiskasvatus

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	43 000	0	43 000	43 270	270	100,6
Toimintakulut	-421 144	-32 955	-454 099	-411 359	42 740	90,6
Toimintakate	-378 144	-32 955	-411 099	-368 089	43 010	89,5
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-378 144	-32 955	-411 099	-368 089	43 010	89,5

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Huolehditaan kattavista varhaiskasvatuspalvelujen tarjonnasta uuteen päivähoitorakennuskokonaisuuteen tukeutuen.	Esiopetuksen opetussuunnitelma otettiin käyttöön syksyllä 2016, ja samalla aloitettiin varhaiskasvatuksen suunnitelman (VASU) laadinta.
Edistetään valinnanvapautta ottamalla käyttöön asteittain palveluseteli	Tehdään monialaista yhteistyötä sosiaalipalvelujen ja peruskoulun kanssa perheiden tukemiseksi.	Moniammatillinen työryhmä (sosiaali-toimi, kouluterveys, varhaiskasvatus ja perusopetus) kokoontui keskimäärin kerran kahdessa kuukaudessa (koulun toiminta-aikoina), joista osa oli koulun järjestämiä oppilashuoltolain mukaisia oppilashuoltotyöryhmiä (OPHR). OPHR:ssä aloitettiin mantereelle opiskelemaan siirtyvien nuorten tukemiseksi laaditun oppaan uudistaminen. Kirjastossa oli neljä peruskoululaista kesätyöntekijöinä 2016.
Perheitä ja kotona asumista tuetaan ennaltaehkäisevästi, varhaisesta vuorovai- kutuksesta huolehtien	Tehdään monialaista yhteistyötä sosiaalipalvelujen ja peruskoulun kanssa perheiden tukemiseksi.	Kuntouttavaa työpajatoimintaa järjestettiin kesäkuusta 2016 alkaen koulun tiloissa yhteistyössä perusturvan kanssa. Lisäksi kirjastossa oli henkilöstöä työllistettynä.

Lasten ja nuorten palveluissa toteutuu monialainen yhteistyö		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Lapset Puheeksi toimintamalli on vakiintunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitysympäristöjä		

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus tukee päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavat kasvatustavoitteet ja se tuottaa laadukasta päivähoitopalvelua sitä tarvitseville. Päiväkotitoiminta OnnenSaareissa hoidetaan pääosin yli kolmevuotiaat päivähoitolapset sekä erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevat lapset. Päiväkotitoiminta vastaa myös esiopetuksesta. Ryhmäperhepäiväkotitoiminta Tuomikassa on hoidossa pääosin alle kolmevuotiaat päivähoitolapset. Tuomikassa toimii myös ilta- ja viikonloppuhoito.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin: Lapset Puheeksi -menetelmää (LP) työstettiin osaksi Hailuodon varhaiskasvatussuunnitelmaa ja sitä on tarjolla kolmivuotiaiden esikoisperheille sekä kaikille viisivuotiaiden perheille. Varhaiskasvatuksen toimintaa tarkasteltiin ja kehitettiin toimintavuoden aikana. Samaan kiinteistöön 2015 muuton myötä seurannut toiminnan vakiintuminen jatkui päiväkodin ja ryhmäpäiväkodin välillä. Yhteistyö oli toimivaa ja lasten ja perheiden

yksilölliset varhaiskasvatustarpeet pystyttiin huomioimaan hyvin. Elokuussa 2016 Hailuodossa otettiin käyttöön 20-tuntinen varhaiskasvatusoikeus. Samalla uudistettiin päivähoitosopimuskäytäntöä toimivammaksi. Ryhmäpäiväkoti oli toimintavuoden aikana auki joustavasti perheiden iltahoitoa varten. Viikonloppu- ja yöhoitoon ei ollut tarvetta. Elokuussa 2016 esiopetuksessa otettiin käyttöön uusi esiopetussuunnitelma, jonka mukaisesti esiopetuksen toimintaa kehitettiin. Esiopetuksessa tehtiin myös säännöllistä yhteistyötä peruskoulun 1-2. luokan ja erityisopetuksen kanssa. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman (VASU) laadinta aloitettiin syksyllä 2016 (suunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2017).

Taloudelliset tavoitteet saavutettiin, koska toimintaa pystyttiin järjestämään ennakoitujen resurssien puitteissa. Kulupuolella merkittävä poikkeama oli ylibudjetointi (20.931,77 euroa) varhaiskasvatuksen vakinaisten ja määräaikaisten työntekijöiden palkoissa.

Toiminnalliset tunnusluvut

Varhaiskasvatus	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Lapsimäärä kokopäivähoidossa ryhmäperhepäiväkoti Tuomikka (keskimäärin/kk) läsnäolopäivät	7 1 262	5 898	4,3 790
Lapsimäärä osapäivähoidossa ryhmäperhepäiväkoti Tuomikka (keskimäärin/kk) läsnäolopäivät (osaviikkohoito+osapäivähoito)	4 486 (419+67)	7 758 (700+58)	7,8 942 (634+110+198)
Aukiolopäiviä ryhmäperhepäiväkoti Tuomikka (Tuomikan lukuihin sisältyvät viikonloppuhoito ja tilapäishoito)	272	257	254
Lapsimäärä kokopäivähoidossa päiväkotina OnnenSaari (keskimäärin/kk) läsnäolopäivät	9 1 490	6 998	7,8 1 335
Lapsimäärä osapäivähoidossa päiväkotina OnnenSaari (keskimäärin/kk) läsnäolopäivät	11 1 317	9 1 036	10,9 1 180
Aukiolopäiviä päiväkotina OnnenSaari (OnnenSaaren lukuihin sisältyvät tilapäishoito)	251	252	254
Esikoululaisten määrä (kevään ja syksyn toimintakausien keskiarvo)	10	9	9

11.4 Tekniset palvelut

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Vastuualueen tehtävinä on huolehtia *teknisten palveluiden hallinnon, yhdyskuntapalvelujen, rakennusvalvontapalvelujen, kiinteistöpalvelujen sekä lämmöntuotantopalvelujen* tulosalueiden sisältämistä tehtäväkokonaisuuksista. Teknisten palveluiden tärkeimpinä yleistavoitteina on käytettävissä olevien resurssien puitteissa huolehtia mahdollisimman huolellisesti ja kustannustehokkaasti kaavoituksen valmistelusta, rakennusvalvonnan ja sen eri palveluiden joustavasta toiminnasta, kunnan kiinteistöjen ja eri vastuualueiden taloudellisesti järkevästä ja määrätietoisesta hoidosta ja huollosta sekä tilojen vuokrauksesta.

Mm. Hailuodon sijainnista ja liikenneyhteyksistä johtuen ostopalveluiden tilaaminen mantereelta on kallista ja palvelujen saatavuus hidasta. Tämän vuoksi teknisten palveluiden yleistavoitteena on vahvistaa itsenäisen Hailuodon kunnan teknisiä palveluita ja kehittää niiden toimintaa ja palveluja siten, että eri tulosalueiden alaisia tehtäviä ja toimenpiteitä voidaan hoitaa pääosin omana työnä tai paikallisin ostopalveluin mahdollisimman laaja-alaisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Tekninen lautakunta pyrkii osaltaan turvaamaan kunnallisen toimivallan sekä kaavoituksessa että rakennusvalvonnassa. *Tavoitteeseen pääseminen edellyttää sekä taloudellisten että henkilöresurssien riittävyyden ja jatkuvuuden turvaamista myös pidemmällä aikajänteellä.*

Talouden toteutuminen

Teknisten palveluiden koko palvelualueen ulkoisista ja sisäisistä tuotoista toteutui 103,8 %. Tuloja lisäsi sisäisen vuokran käyttöönotto ja pienensi toimintatuottoihin tehdyt rakenteelliset muutokset. Tuotot ylittivät 65 193 €. Teknisten palveluiden koko palvelualueen ulkoisista ja sisäisistä menoista toteutui 99,1 %. Menoja lisäsi sisäisen vuokran käyttöönotto. Menot alittuivat 16 100 €. Toimintakate parani 57,2 % -yksikköä (81 293 €), poistot alittuivat 0,5 % -yksikköä (1 816 €) ja tilikauden tulos parani arvioidusta 16,4 % -yksikköä (83 110 €).

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	1 047 242	663 281	1 710 523	1 775 716	65 193	103,8
Myyntituotot	133 000	-1 075	131 925	132 172	247	100,2
Maksutuotot	21 000	-7 000	14 000	10 311	-3 689	73,6
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot	893 242	671 356	1 564 598	1 631 297	66 699	104,3
Muut toimintatuotot	133 000	-133 000	0	1 936	1 936	0,0
Toimintakulut	-930 417	-922 204	-1 852 621	-1 836 521	16 100	99,1
Henkilöstökulut yht.	-230 154	2 303	-227 851	-216 657	11 194	95,1
Palvelujen ostot	-302 000	-1 930	-303 930	-298 857	5 073	98,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-390 563	27 168	-363 395	-331 843	31 552	91,3
Avustukset	-4 000	40	-3 960	-138	3 822	3,5
Vuokrat		-949 822	-949 822	-984 612	-34 790	103,7
Muut toimintakulut	-3 700	37	-3 663	-4 414	-751	120,5
Toimintakate	116 825	-258 923	-142 098	-60 805	81 293	42,8
Muut rahoituskulut						
Suunn. mukaiset poistot	-366 184	0	-366 184	-364 368	1 816	99,5
Tilikauden tulos	-249 359	-258 923	-508 282	-425 172	83 110	83,6

Teknisten palveluiden hallinto

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-97 344	-20 835	-118 179	-119 415	-1 236	101,0
Toimintakate	-97 344	-20 835	-118 179	-119 415	-1 236	101,0
Suunn. mukaiset poistot	0	0	0	-5 305	-5 305	0,0
Tilikauden tulos	-97 344	-20 835	-118 179	-124 719	-6 540	105,5

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Ympäristö säilytetään ainutlaatuisena ja vetovoimaisena		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Maankäyttö on määritelty kaavoituksella yksityiskohtaisesti	Yleiskaavan ja käynnissä olevien osayleiskaavojen hyväksyminen.	Yleiskaavaluonnos tulee nähtäville kevään 2017 aikana, osayleiskaava-työt Lahdenperän ja Pöllän osalta on keskeytetty.
Kansallismaisemastatuksen ja vanhan rakennuskannan säilyminen.	Huomioidaan tavoitteet käynnissä olevissa kaavahankkeissa.	Kansallismaisema ja arvokas rakennusperintö määritellään ja huomioidaan yleiskaavatyössä.

Keskustaajama kehittyy		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Taajamarakennetta on tiivistetty keskustaajaman osalta.	Tiivistetään olemassa olevaa rakennuskantaa eritasoisten kaavahankkeiden avulla.	Huomioidaan lupapäätöksissä ja yleiskaavatyössä.

Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Ketterä, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua.	Tutkitaan työtehtävien mitoitus. Osallistutaan tarpeellisiin koulutuksiin resurssien mukaan. Aloitetaan palvelualueen kuukausipalaverit.	Mitoitukset tutkittu, selvitys valmistunut keväällä 2016. Koulutuksiin on osallistuttu aiempia vuosia enemmän. Kuukausipalaverit aloitettu keväällä 2016. Kehityskeskustelut pidetty v. 2016.

Yritysten toimintaedellytysten mahdollistaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Vapaita yritystontteja/toimitiloja on tarjolla vähintään viisi.	Huomioidaan tavoitteet käynnissä olevissa kaavahankkeissa.	Tavoitteet otetaan huomioon yleiskaavatyössä.

Organisaation jatkuva kehittäminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kunnassa toteutuu nopea reagointi ja laadukas päätöksenteko sekä yhteistyö naapurikuntien kanssa	Vahvistetaan ja kehitetään teknisiä palveluita itsenäiseen toimintaan myös jatkossa. Osallistutaan seutuyhteistyöhön resurssien mukaan.	Tekninen johtaja on osallistunut aktiivisesti mm. Oulun seudun liikenteen johtoryhmän sekä seuturakennetiimin toimintaan. Teknisten palveluiden toimintaa ja organisaatioita on vertailtu seudun teknisten johtajien tapaamisissa. Resurssien vähäisyyden vuoksi vastuuta ja toimivaltaa on delegoitu koko henkilöstölle.

Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kunnan palveluissa, johdossa ja luottamushenkilöjohdossa on käytössä hallinnon rajoja ylittävä tehokas toimintatapa	Korostetaan kaikkien palvelusektoreiden työntekijöille oma-aloitteisuuden ja taloudellisuuden tärkeyttä mm. kiinteistöjen käytössä.	Teknisten henkilöstöllä on ollut jo vuosia laajat toimivaltuudet omilla tehtävälueilla. Muun henkilöstön opastus on toteutettu tilanteen mukaan isännöitsijän ja/tai kiinteistöhoitajien ohjauksessa.

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2016 aikana 6 kertaa. Päätöksiä tehtiin yhteensä 21 eri asiakokonaisuudesta.

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden hallinnon tulosalue sisältää kaiken sen johtamisen, joka liittyy muiden kuin rakennusvalvontapalveluiden tulosalueen tehtäväkokonaisuuksiin. Lisäksi tulosalue sisältää teknisen lautakunnan kustannuspaikan. Tekninen lautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta on delegoinut rakentamiseen liittyvien eri lupamuotojen toimivaltaa tekniselle johtajalle.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Tekniset palvelut käynnisti syksyllä 2015 koko teknistä henkilökuntaa koskevan työmitoituksen. Mitoituksen teki konsultti ja se valmistui keväällä 2016. Mitoitustulosten mukaan teknisten palveluiden hallinnossa on resurssi-vajaus. Resurssipulasta johtuen aikaa on ainoastaan operatiiviseen johtamiseen ja toimistotöiden tekemiseen. Varsinaiselle johtamiselle (mm. maapoliittisen ohjelman ja rakennusjärjestyksen päivityshankkeitten käynnistäminen), toimintojen kehittämiselle (mm. kotisivujen päivitys) ja uusien toimintamallien tutkimiselle (mm. hallintosääntö) ei tilinpäätös-vuonna 2016 löytynyt resurssia.

Teknisten palveluiden hallintopalveluiden menoista toteutui 101,0 %. Hallinnon palkkojen jakaumaa tarkistettiin teknisten palveluiden mitoituksen yhteydessä keväällä 2016. Menot ylittivät 1 236 €. Toimintakate heikkeni 1,0 % - yksikköä (1 236 €).

Yhdyskuntapalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	3 000	0	3 000	4 664	1 664	155,5
Toimintakulut	-126 100	1 261	-124 839	-87 264	37 575	69,9
Toimintakate	-123 100	1 261	-121 839	-82 600	39 239	67,8
Suunn. mukaiset poistot	-42 679	0	-42 679	-44 936	-2 257	105,3
Tilikauden tulos	-165 779	1 261	-164 518	-127 536	36 982	77,5

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Edistetään turvallisuutta ja esteettömyyttä palvelutuotannossa ja infrastruktuurissa. Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan. Edistetään turvallisuutta ja esteettömyyttä palvelutuotannossa ja infrastruktuurissa.	Yksityisteiden kunnossapidon tason parantaminen tiekuntia ja -osakkaita aktiivisella..	Aktivointia on suoritettu tiedottamalla läpi vuoden. Tieyksiköintityö on käynnistetty syksyllä 2016. Tekniset palvelut vastasi vuonna 2016 yksityisteiden talvikunnossapidosta niiden kiinteistöjen osalta, joissa asutaan vakituisesti. Palvelun organisointi onnistui vasta tarjousten jättöaikaa jatkamalla ja alueita uudelleen jakamalla. Talvikautena on ylläpidetty suositua ulkoilun yhdys-reittiä välillä Pölläntie-Koivukyläntie.

Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Edistetään turvallisuutta ja esteettömyyttä palvelutuotannossa ja infrastruktuurissa. Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan. Edistetään turvallisuutta ja esteettömyyttä palvelutuotannossa ja infrastruktuurissa.	Osallistutaan yhtenä palvelualueena liikenneturvallisuussuunnitelman päivitykseen resurssien mukaan. Huikun ja Marjaniemen satamien hoitotason säilyttäminen.	Tekninen johtaja on osallistunut liikenneturvallisuushaastajaryhmän ja -työryhmän työskentelyyn. Satamiin on viime vuosina investoitu ja ne pyritään pitämään jatkossakin palvelun kannalta toimivassa ja turallisessa kunnossa. Sunikarin satamaa kunnostettiin investointihankkeena hallintopalveluiden toimesta.
Liikenneturvallisuus on parantunut	Aktivoidaan tienpitäjää kevyen liikenteen väylien suunnitelmien laatimiseksi ja päivittämiseksi.	Kevyen liikenteen väylä välille SEO-Ailasto on nostettu MALPE-hankkeena taloussuunnitelmaan vuosille 2018-2019. Kevyen liikenteen väylä läpi saaren on kirjattu MALPE -toimenpidelehdelle vuosille 2020-2030. Hankkeiden toteuttajajärjestöinä ovat POPELY ja kunta (50%/50%). Tekniset palvelut on päivittänyt edellisen liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpidelehdettä, ja esitysten perusteella mm. varoitusmerkkejä on lisätty maanteiden varsille.

Vetovoimainen luonto- ja kulttuurimatkailukohde		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Monipuoliset luontoreitit.	Säilytetään olemassa olevien reitistöjen ja taukotupien hoitotaso nykyisellä tasolla.	Hoitosopimukset nykytason ylläpitämiseksi on tehty vuosille 2017-2018. Petsamon uusi taukotupa on valmistunut ja aluetta on raivattu.

Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Ketterä, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua.	Tutkitaan työtehtävien mitoitus.	Mitoitukset tutkittu, selvitys valmistunut keuhkalla 2016.

Lasten ja nuorten palveluissa toteutuu monialainen yhteistyö		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Lapset Puheeksi toimintamalli on vakiintunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitysympäristöjä	Lisätään yhteistyötä sivistyspalveluiden kanssa lasten kehitysympäristöjen säilyttämisessä ja uusien luomisessa.	Vapaa-aikatoimen kanssa on tutkittu eri aluevaihtoehtoja uusien nuorten harrastuksia tukevien toimintojen järjestämiseksi ja vanhojen säilyttämiseksi.

Keskustaajama kehitty		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Viihtyvyys ja siisteys ovat parantuneet	Maisematöiden toteutus rakennuskaava-alueella.	Välttämättömät raivaukset on tehty rakennuskaava-alueella. Raivauksia on lisäksi tehty Pöllänkankaalla, Ulkokarvossa ja Pöllän lentopaikalla. Jäteasema on siirretty vanhan Arinan kiinteistöltä Viinikantien varteen kunnan hallien tuntumaan.
Keskustaajama on selkeä kunnan keskus "kuntalaisten olohuone"	Osallistutaan yhtenä palvelualueena kunnan keskustaajaman kehittämisen suunnitteluun.	Hanke ei ole käynnistynyt. Edellyttää maankäytön suunnittelua.

Toiminta-ajatus

Tulosalue huolehtii teknisen lautakunnan viranomaistehtävistä, kaavoituksen valmistelusta (kaavoitus- ja maan-käyttötoimikunta), liikenneväylyistä (kunnan toimialaan kuuluvat asiat), satamista ja lentopaikasta, rakentamisvelvoitteiden seurannasta sekä retkeilyreiteistä.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Kaavoitus- ja maankäyttötoimikunta kokoontui vuoden 2016 aikana 4 kertaa ja vei osaltaan eteenpäin Hailuodon kaavahankkeita. Jokavuotinen ja lakisääteinen kehittämiskeskustelu kunnan ja ELYn kesken järjestettiin 14.6.2016. Koko saaren kattavan strategisen yleiskaavan laadintaa jatkettiin, valmistumisen aikataulua jouduttiin loppuvuodesta venyttämään. Kaavanlaatija arvioi kaavaluonnoksen tulevan nähtäville keväällä 2017. Kunnanhallitus keskeytti Lahdenperän ja Pöllän osayleiskaavojen laatimisen. Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui Hailuodossa kaksi kertaa. Kehitettäviä kohteita on listattu ja osin toteutettukin. Toiminta jatkuu ja sitä linjataan edelleen vuoden 2017 aikana.

Tekninen johtaja osallistui kunnan edustajana seudun liikennejärjestelmätyöhön, seudun liikenteen johtoryhmän työskentelyyn ja seuturakennetiimin kokouksiin. Hailuodon kannalta tärkeitä hankkeita (liikenneyhteyden kehittäminen, kevyen liikenteen väylät) kirjattiin MALPE-asiakirjoihin, Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sekä Oulun seudun rakennemalliin. Lisäksi tekninen johtaja osallistui tilaajana ja kunnan edustajana yksityisteiden tieyksiönnin työrukkasen valmisteleviin aloituskokouksiin.

Yhdyskuntapalveluiden tulosalueen tuotoista toteutui 155,5 %. Tuottojen ylitystä syntyi 1 664 €. Yhdyskuntapalveluiden tulosalueen menoista toteutui 69,9 %. Menoalitusta syntyi 37 575 €. Menoalitukset johtuvat pääosin siitä, että yksityisteiden tieyksiönnin valmistuminen siirtyi vuodelle 2017. Kyseiset kustannukset (30 000 €) on siirretty vuoden 2017 talousarvioon. Toimintakate parani 32,2 % -yksikköä (39 239 €).

Rakennusvalvontapalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	22 200	-7 000	15 200	10 485	-4 716	69,0
Toimintakulut	-58 156	-4 368	-62 524	-36 686	25 838	58,7
Toimintakate	-35 956	-11 368	-47 324	-26 201	21 123	55,4
Suunn. mukaiset poistot						
Tilikauden tulos	-35 956	-11 368	-47 324	-26 201	21 123	55,4

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Riittävä tonttitarjonta (asuminen, yritykset)		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kunnan maareservin tehokas hyödyntäminen tonteiksi	Selvitetään kunnan omistamista maa-alueista rakentamiseen soveltuvat rakennuspaikat.	Pohjatyö on tehty ja selvitys potentiaalista rakennuspaikoista on toimitettu kunnanhallitukselle.
Raakamaan hankinta on suunniteltua	Jatketaan kaavakonsultointia ja poimitaan kunnanhallitukselle ne myynnissä olevat yksityisten kiinteistöt, joita kunta voisi omistajana hyödyntää maankäytön suunnittelulla.	Kaavakonsultointia annettiin päivittäin. Kunta on ostanut Merivillan kiinteistön Marjaniemessä.

Vetovoimainen luonto- ja kulttuurimatkailukohde		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Kansallismaisemastatuksen ja vanhan rakennuskannan säilyminen.	Huomioidaan edelleen lupaprosesseissa. Rakennustietojen, lupaprosessien ja ohjauksen kehittäminen sähköisten rajapinta-palveluiden avulla.	On huomioitu. Rakennusvalvonta siirtyi pysyvän rakennustunnuksen käyttöön syksyllä 2016.
Maankäyttö on määritelty kaavoituksella yksityiskohtaisesti.	Osallistutaan kaavahankkeisiin aktiivisesti.	Maakuntakaavan päivitys ja Hailuodon yleiskaavahanke etenevät.

Keskustaajama kehittyy		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Taajamarakennetta on tiivistetty keskus-taajaman osalta.	Korostetaan rakennuspaikkojen sijainnin merkitystä palveluiden sijaintiin nähden.	Huomioidaan lupapäätöksissä ja yleis-kaavatyössä.

Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Ketterä, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua.	Tutkitaan työtehtävien mitoitus.	Mitoitukset tutkittu, selvitys valmistunut keväällä 2016.

Toiminta-ajatus

Tulosalue huolehtii rakennustoiminnan valvonnasta ja ohjauksesta, rakennuslupien myöntämisestä, viranomaiskatselmusten suorittamisesta sekä kiinteistörekisterin ylläpidosta. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Lautakunta on delegoinut päätösvaltaa lupa-asioissa tekniselle johtajalle.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Rakentamisen volyymi pysyi alhaisena edellisvuoden tapaan. Lupatuottoja jäi toteutumatta ja lupahakemusten määrä pieneni. Kaikki suorat rakennusluvat käsiteltiin 4 viikon sisällä lupahakemusasiakirjojen jättämisen jälkeen. Tehdyistä rakennuslupapäätöksistä ei jätetty oikaisuvaatimuksia eikä valituksia. Rakentajia ja rakentamista suunnittelevia neuvottiin ja ohjattiin kaavakonsultoinnin, asiakastapaamisten sekä viranomaiskatselmusten avulla.

Rakennusvalvontapalveluiden tulosityksikön tuotoista toteutui 69,0 %. Tuotot alittuivat 4 716 € (pääosin rakennuslupamaksuja jäi toteutumatta). Rakennusvalvontapalveluiden tulosalueen menoista toteutui 58,7 %. Menot alittuivat 25 838 €. Menosäästöt syntyivät pääosin siitä, että palkkojen jakaumaa tarkistettiin teknisten palveluiden mitoituksen yhteydessä keväällä 2016. Myös jaksoitettujen palkkojen lomapalkkavelan purku pienensi palkkakustannuksia 13 488 €. Toimintakate parani arvioidusta 44,6 % -yksikköä (21 123 €).

Toiminnalliset tunnusluvut

Rakennusvalvonta	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Rakennus- ja toimenpideluvat	35	37	21
- joista rivi + omakotitaloja	0+3	0+0	0+0
Suunnittelutarveratkaisut	2	2	1
Poikkeamispäätökset (sis. lausunnot)	4	2	3
Maisematyöluvat	-	-	-
Katselmukset	63	50	48
Toimenpideilmoitukset ja muut	12	17	7
Kaikki luvat yhteensä	53	58	32

Kiinteistöpalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio-muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	899 542	671 356	1 570 898	1 652 979	82 081	105,2
Toimintakulut	-507 152	-900 379	-1 407 531	-1 438 024	-30 493	102,2
Toimintakate	392 390	-229 023	163 367	214 955	51 588	131,6
Suunn. mukaiset poistot	-307 326	-307 326	-307 326	-293 701	13 625	95,6
Tilikauden tulos	85 064	-229 023	-143 959	-78 746	65 213	54,7

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden lisäämiseen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Edullinen vuokra-asuminen.	Tarkistetaan ja päivitetään seudun kuntien vuokrataso suhteessa kunnan perimiin vuokriin.	Vuokratason päivytystä ei ole tehty.

Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Ketterä, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua.	Tutkitaan työtehtävien mitoitus.	Mitoitukset tutkittu, selvitys valmistunut keväällä 2016.

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Osallistutaan yhtenä palvelualueena hyvinvointia edistäviin tapahtumiin. Tuetaan resurssien mukaan ikäihmisten kotona asumista.	Tekniset palvelut on tarjonnut käyttäjäpalveluita erilaisten tapahtumien järjestämiselle kunnassa.
Edistetään turvallisuutta ja esteettömyyttä palvelutuotannossa ja infrastruktuurissa.	Osallistutaan yhtenä palvelualueena mahdollisiin esteettömyyshankkeisiin.	Hanke ei ole käynnistynyt.

Lasten ja nuorten palveluissa toteutuu monialainen yhteistyö		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Lapset Puheeksi toimintamalli on vakiintunut ja vaalitaan lapsen hyviä kehitysympäristöjä	Lisätään yhteistyötä sivistyspalveluiden kanssa lasten kehitysympäristöjen säilyttämisessä ja uusien luomisessa.	

Yritysten toimintaedellytysten mahdollistaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Vapaita yritystontteja/toimitiloja on tarjolla vähintään viisi	Investoidaan tarvittaessa erillispäätöksillä toimitilarakentamiseen.	Esityksiä investoinneista toimitiloihin ei ole tehty.

Toiminta-ajatus

Tulosalue huolehtii kunnan kiinteistöjen isännöinnistä ja kunnossapidosta, asuntojen ja huoneistojen vuokrauksesta ja vuokrasopimusten laatimisesta, markkinointiasioista (asuminen, rakennuspaikat), käyttäjäpalveluista, jätehuollosta, osoiterekisterin ylläpidosta, avainrekisterin ylläpidosta, kunnan omien rakennusprojektien rakennuttajatehtävistä (jos toteutus omana työnä) sekä rakentamiseen ja alueiden hoitoon liittyvien hankintojen valmistelusta ja kilpailutuksesta.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Vuoden 2016 keväällä valmistuivat Trellum Oy:n toimesta Hailuodon kunnan rakennusten arvojen, sisäisen vuokran sekä korjausvelan määritykset konsulttipalveluna. Vuokra-asuntojen käyttöaste pysyi korkeana (95,0 % 23.11.2016). Tekniset palvelut käynnisti syksyllä 2015 koko teknistä henkilökuntaa koskevan työmitoituksen. Mitoituksen teki konsultti ja se valmistui keväällä 2016. Mitoitustulosten mukaan kiinteistöpalveluiden henkilöresurssit ovat tasapainossa. Sähköinen huoltokirja otettiin käyttöön loppuvuodesta 2016. Huoneistoja on luovutettu ja vastaanotettu vuoden 2016 aikana 22 kertaa. Ojaviikin asunto saneerattiin vanhuspalveluille päivätoimintakäyttöön. Saarenkartanoon järjestettiin väistötiloja perusturvahallinnon henkilökunnalle. Rakennuksiin tehtiin jatkuvaa kiinteistönhuoltoa ja ylläpitokorjauksia. Kiinteistönhoitoa ja huoltoa on merkittävästi haitannut resurssipula pitkien sairauslomien johdosta. Rakennusinvestoinnit toteutettiin investointeihin varattujen määrärahojen puitteissa. Paloaseman laajennusinvestointi valmistui 17.6.2016.

Kunnalla on Perämeren tutkimusaseman kiinteistöt ja taukotuvat mukaan lukien yhteensä 61 rakennusta, joissa 73 vuokrattavaa asuinhuoneistoa. Rakennusten kerrosala on yhteensä 14 590 k-m², huoneistoala yhteensä 12 867

ht-m² ja tilavuus 53 548 m³. Vuokrattavien asuinhuoneistojen pinta-ala on yhteensä 3 243 ht-m². Rakennusten yhteenlaskettu tekninen arvo oli joulukuussa 2015 20.854.317 €, kuntoluokka 74,40 % ja korjausvelka 1.445.449 €. Rakennusomaisuuden reaalikuluminen on vuodessa n. 470.000 € (Isoniemi 26.4.2016; Hailuodon kunnan sisäinen vuokra ja vuokrajärjestelmä).

Kiinteistöpalveluiden tulosalueen ulkoisista ja sisäisistä tuotoista toteutui 105,2 %. Tuotot ylittivät 82 081 €. Suurin osa ylityksestä koostui vuokratuotoista. Kiinteistöpalveluiden tulosalueen ulkoisista ja sisäisistä menoista toteutui 102,2 %. Menot ylittivät 30 493 €. Suurin osa ylityksestä koostui budjetoimattomista jätemaksuista (24 053 €). Toimintakate parani 31,6 % -yksikköä (51 588 €).

Toiminnalliset tunnusluvut

Kiinteistöpalvelut, keskitetysti hoidetut	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Kiinteistökustannukset €/ht-m ² /kk yleinen netto	4,69	4,73	4,07
Vuokra-asunnot kiinteistökustannukset €/ht-m ² /kk	2,85	3,10	3,01
Vuokrahuoneistojen määrä	76	74	73
Vuokrahuoneistojen käyttöaste prosentti	85,3	90,2	95,0
Henkilöstön lukumäärä	4,6	4,6	4,6
Vuokrahuoneistojen pinta-ala ht-m ²	3 581	3 439	3 243
Rakennusten yhteenlaskettu huoneistoala ht-m ²	12 093	12 162	12 867
Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala k-m ²	14 263	13 804	14 590
Rakennusten yhteenlaskettu tilavuus m ³	50 170	48 860	53 548

Käyttöaste prosentti on määritetty 23.11.2016 lasketun tilanteen mukaan. Kiinteistökustannus on laskettu TA730 Kiinteistö-palveluiden ja TA 770 Lämmöntuotantopalveluiden menojen mukaan ilman pääomavuokraa.

Lämmöntuotantopalvelut

ml.sisäiset erät, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio-muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	122 500		122 500	107 589	-14 911	87,8
Toimintakulut	-141 665		-141 665	-155 132	-13 467	109,5
Toimintakate	-19 165		-19 165	-47 544	-28 379	248,1
Suunn. mukaiset poistot	-16 179		-16 179	-20 426	-4 247	126,3
Tilikauden tulos	-35 344		-35 344	-67 970	-32 626	192,3

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Edistetään turvallisuutta ja esteettömyyttä palvelutuotannossa ja infrastruktuurissa.	Lämpölaitos on saneerattu turvallisesti ja toimivaksi yksiköksi.	Lämpölaitoksen saneeraus on valmistunut. Lämpölaitokselle on rekrytoitu osa-aikainen hoitaja määräajaksi.

Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden lisäämiseen		
Tavoite 2025	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Edullinen vuokra-asuminen.	Pidetään kaukolämmön hinta kilpailukykyisenä.	Kaukolämmön hinta on seudullisesti ja valtakunnallisesti tarkasteltuna alhainen (48 €/MWh).

Toiminta-ajatus

Kunta on 29.11.2013 hankkinut omistukseensa lämpölaitoksen ja -verkon. Lämpöenergian toimittamisesta vastaa toistaiseksi Hailuodon kunnan tekniset palvelut. Lämpöä toimitetaan kunnan omien kiinteistöjen lisäksi seurakunnalle, kuivuriuuskunnalle ja yhdelle yksityiselle kotitaloudelle. Lämmöntoimituksista on tehty lämmöntoimitussopimukset.

Lämpölaitoksen hoito ostettiin lokakuun 2016 loppuun saakka alihankintana yksityiseltä yrittäjältä. Yrittäjän irtisanotua hoitosopimuksen on marraskuun 2016 alusta lämpölaitosta hoitanut teknisiin palveluihin palkattu määräaikainen laitosmies (50 %).

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Vuoden 2016 aikana on haketta tehty rankavarastoista. Hakkeen laatu on vaihdellut suuresti ja heikkolaatuinen hake on aiheuttanut ongelmia lämpölaitoksella. Vuoden 2017 aikana tulee tutkia muita vaihtoehtoja hakepolttoaineen hankkimiseksi. Lämpölaitoksen hoito on marraskuusta alkaen parantunut ja korjaus- sekä parannustöitä on laitokselle tehty resurssien puitteissa. Lämpöenergian tuotannossa ei ollut sellaisia katkoksia, jotka olisivat kohtuuttomasti haitanneet verkoston piirissä olevien kiinteistöjen lämmitysenergian saantia. Lämpölaitoksen toiminnan sulauttaminen Vesihuoltoon ja molemmille toimintakokonaisuuksille yhteisen laitoshenkilön palkkaaminen vaihtoehtona nykyiselle toimintamallille on ollut toiminnallisena tavoitteena, ja sitä kannattaa edelleen selvittää, vaikkakin nykytilanteen perusteella ei välitöntä tarvetta yhtiöittämiselle ole. Mikäli henkilöresursseista huolehditaan, voidaan lämpölaitoksen toimintaa jatkaa puhtaasti kunnan omana tuotantona.

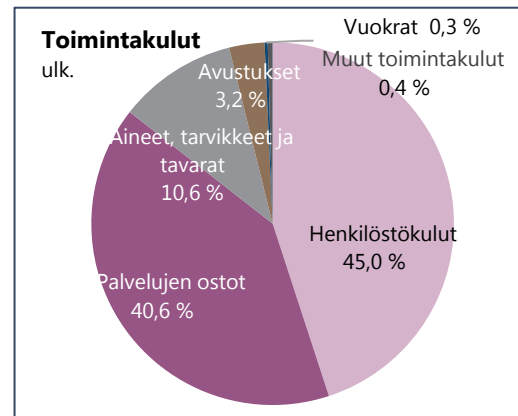
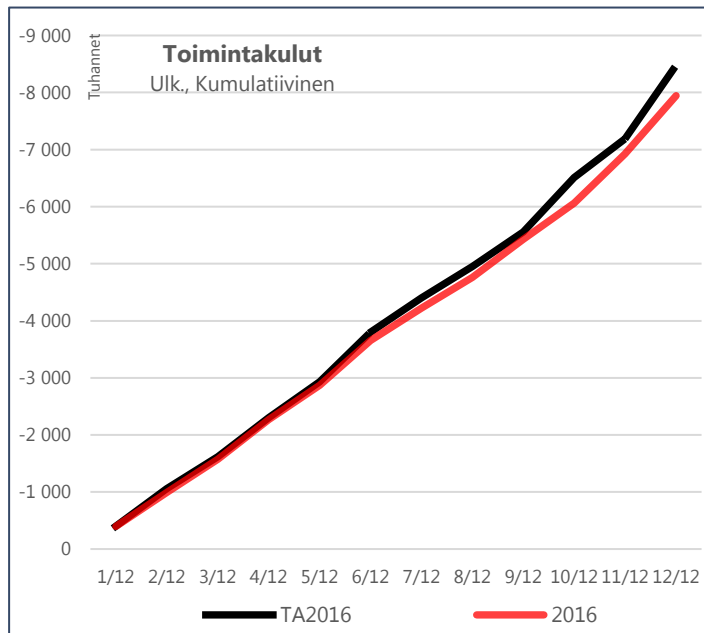
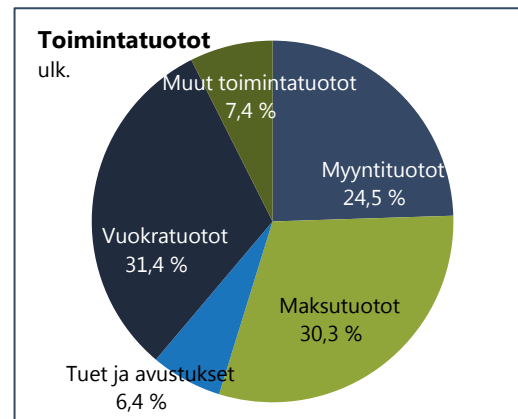
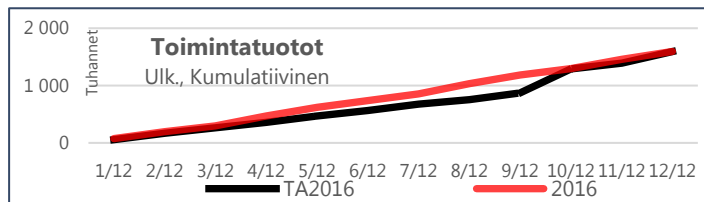
Lämmöntuotantopalveluiden tulosalueen tuotoista toteutui 87,8 %, toteutumatta jäi sisäisiä myyntituottoja 22.804 €. Kokonaisuudessaan tuottoja jäi toteutumatta 14.911 €. Lämmöntuotantopalveluiden tulosalueen menoista toteutui 109,5 %. Menot ylittyivät -13.467 €, ja sen aiheutti varastojen vähennys (-41.681 €), jota ei oltu huomioitu talousarviossa. Toimintakate heikkeni 248,1 % -yksikköä (28.379 €).

12 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA Ulkoinen	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	1 246 326	346 985	1 593 311	1 595 405	2 094	100,1
Myyntituotot	106 474	290 000	396 474	390 730	-5 744	98,6
Maksutuotot	508 571	-25 450	483 121	483 261	140	100,0
Tuet ja avustukset	105 581	-2 755	102 826	101 832	-994	99,0
Vuokratuotot	510 200	0	510 200	501 235	-8 965	98,2
Muut toimintatuotot	15 500	85 190	100 690	118 347	17 657	117,5
Toimintakulut	-8 141 849	-335 941	-8 477 790	-7 944 144	533 646	93,7
Henkilöstökulut	-3 857 689	-20 616	-3 878 305	-3 573 041	305 264	92,1
Palvelujen ostot	-3 382 794	-19 125	-3 401 919	-3 223 479	178 440	94,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-560 940	-258 620	-819 560	-840 207	-20 647	102,5
Avustukset	-289 818	4 878	-284 940	-251 350	33 590	88,2
Vuokrat	-19 638	-12 179	-31 817	-21 709	10 108	68,2
Muut toimintakulut	-30 970	-30 279	-61 249	-34 359	26 890	56,1
TOIMINTAKATE	-6 895 523	11 044	-6 884 479	-6 348 739	535 740	92,2
Verotulot	3 327 000	200 000	3 527 000	3 335 613	-191 387	94,6
Valtionosuudet	3 339 690	16 000	3 355 690	3 345 568	-10 122	99,7
Rahoitustuotot ja -kulut	12 200	-16 600	-4 400	-4 218	182	95,9
Korkotuotot	25 000	-16 600	8 400	14 215	5 815	169,2
Muut rahoitustuotot	200	0	200	1 505	1 305	752,4
Korkokulut	-11 000	0	-11 000	-19 047	-8 047	173,2
Muut rahoituskulut	-2 000	0	-2 000	-890	1 110	44,5
VUOSIKATE	-216 633	210 444	-6 189	328 224	334 413	999,9
Poistot ja arvonalentumiset	-402 457	0	-402 457	-403 118	-661	100,2
Suunnitelman mukaiset poistot	-402 457	0	-402 457	-403 118	-661	100,2
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-619 090	210 444	-408 646	-74 894	333 752	18,3
Poistoeron muutos	125 639	0	125 639	-470 811	-345 172	-374,7
Vapaaehtoisten var. muutos			0	1 005 235	1 005 235	0,0
Rahastojen muutos						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-493 451	210 444	-283 007	459 530	742 537	-162,4

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin vuosittaisiin kustannuksiin, lainojen korko- ja rahoituskuluihin sekä suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

- **Toimintakate** osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelutuotteiden myynti- ja maksutuloilla.
- **Vuosikate** osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate kuvaa rahoituksen riittävyyttä.
- **Tilikauden tulos** on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa (edellistenkausien yli-/alijäämä)

Toimintatulot

Hailuodon kunnan ulkoiset toimintatuotot 2016 ovat 1.595.400 € ja toteuma 100,1 %. Toimintatuotot ylittivät 2.100 € talousarviossa arvioidun. Toimintatuotoista vuokratuotot alittuivat (-9.000 €) ja muut toimintatuotot toteutuivat arvioitua paremmin (17.700 €). Merkittävimmät toimintatuottojen lajit ovat vuokratuotot (31,4 %) ja maksutuotot (30,3 %). Myyntituotoista 76,9 % muodostuu polttoaineenjakelun myyntituotoista. Kokonaisuudessaan toimintatuottojen arviointi on onnistunut ja talousarviomuutoksilla on tarkennettu tulojen kehitystä tilinpäätöksessä.

Toimintakulut

Hailuodon kunnan ulkoiset toimintakulut 2016 ovat -7.944.144 € ja toteuma 93,7 %. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakulut toteutuvat 97,6 %. Toimintakulut alittuivat 533.646 € ja alitus alkuperäiseen talousarvioon on 197.705 €. Toimintakulujen suurin menoerä on henkilöstökulut -3,57 milj. € (45,0 %) ja toiseksi suurin menoerä on palvelujen ostot -3,22 milj. € (40,6 %). Suurimmat poikkeamat talousarvioon ovat myös henkilöstökuluissa (305.300 €) ja palvelujen ostoissa (178.400 €). Toimintakuluja leikattiin talousarviomuutoksessa 2016 1,0 %, joka ei ollut riittävä. Toimintakulujen leikkauksen olisi tullut olla kokonaisuudessaan noin 7 %, jotta toimintakulujen tarkkuus talousarviossa olisi vastannut menojen kehitystä tilinpäätökseen.

Henkilöstökulut

Hailuodon kunnan henkilöstökulut vuonna 2015 ovat -3,57 milj. €. Kunnan henkilöstömenot alittuivat 305.300 € toteutuen 92,1 %. Henkilöstökulujen budjetointi talousarviossa 2016 ei ole onnistunut. Talousarvio sisältää henkilöstösisvukulujen määrärahojen määrittämisen osalta puutteita liian korkeaksi määritetyn tapaturmavakuutusmaksun prosentin osalta (34.600 €). Tapaturmavakuutusmaksun pidätysprosentti on ollut virheellinen jo vuodelle 2015, mikä on oikaistu tässä tilinpäätöksessä kunnanhallituksen kustannuspaikalle (29.800 €) yhdessä muiden kertaluonteisten oikaisujen kanssa (2.900 €). Huomioimalla määrärahojen puutteellisuudet henkilöstökulut toteutuvat 238.000 € (2015: 114.500 €) talousarviota pienempinä toteuman ollessa 93,9 % (2015: 96,9 %).

Henkilöstön pitkistä sairauslomista johtuen sairausvakuutuskorvauksen määrä on suuri ollen 38,3 % tapaturmavakuutusmaksun korjauksella huomioidusta poikkeamasta. Lomapalkkavelan arvioinnin puutteet (25.900 €) selittävät

10,9 % korjatusta poikkeamasta. Kun tarkastellaan talousarvion toteutumista palkkakulujen osalta ja eliminoidaan lomapalkkavelan ja toteuman sairausvakuutuskorvaukset, toteutuvat palvelualueiden henkilöstökulut seuraavasti: hallintopalvelut 93,3 %; perusturvapalvelut 95,8 %; sivistyspalvelut 99,9 % ja tekniset palvelut 101,4 %. Palkkakulut toteutuvat edellä mainitusti arvioiden noin 95.000 € talousarviossa arvioitua pienempinä, mistä 72.000 € perusturva-palveluissa ja 24.000 € hallintopalveluissa.

Henkilöstökulut kululajeittain €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Palkat ja palkkiot	-3 028 145	-24 564	-3 052 709	-2 826 456	226 253	92,6
Vakinaisten palkat, kk-palkat	-2 193 677	21 935	-2 171 742	-1 996 578	175 164	91,9
Sijaisten palkat	-207 787	-61 976	-269 763	-297 016	-27 253	110,1
Määräaikaisten palkat	-244 775	20 568	-224 207	-185 136	39 071	82,6
Työllistämistuella palkatut	-85 456	854	-84 602	-83 014	1 588	98,1
Erilliskorvaukset	-198 290	-9 500	-207 790	-216 376	-8 586	104,1
Tunti- ja urakkapalkat	-1 625	16	-1 609	0	1 609	0,0
Lomarahat	-56 785	567	-56 218	-129 995	-73 777	231,2
Luottamushlöiden palkkiot	-24 150	243	-23 907	-18 315	5 592	76,6
Kokouspalkkiot	-5 300	52	-5 248	-3 195	2 053	60,9
Työkorvaukset, tekijänoikeuspalk.		-2 376	-2 376	-2 150	226	90,5
Muut palkkiot ulkopuolisille				-1 033	-1 033	0,0
Jaksotetut palkat	-10 300	103	-10 197	15 694	25 891	-153,9
Aktivoidut palkat						
Sairausvakuutuskorvaukset				89 223	89 223	0,0
Tapaturmakorvaukset				328	328	0,0
Muut Kela -korvaukset				1 617	1 617	0,0
Muut hlöstömenojen korj.er		4 950	4 950	-511	-5 461	-10,3
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	-677 635	4 304	-673 331	-656 127	17 204	97,4
KuEl-palkkaperust. maksu	-514 915	2 675	-512 240	-480 888	31 352	93,9
KuEl-eläkemenoper. maksu	-131 512	1 313	-130 199	-129 955	244	99,8
KuEl-VARHE maksu	-27 621	280	-27 341	-25 748	1 593	94,2
VaEl-maksu	-3 587	36	-3 551	-22 567	-19 016	635,5
Jaksotetut eläkekulut				3 030	3 030	0,0
Aktivoidut eläkekulut						
Muut henkilöstösivukulut	-151 909	-356	-152 265	-90 458	61 807	59,4
Työnantajan sos.turvamaksu	-62 268	614	-61 654	-59 854	1 800	97,1
Työttömyysvakuutusmaksut	-45 289	-536	-45 825	-53 756	-7 931	117,3
Tapaturmavakuutusmaksut	-42 896	-444	-43 340	24 683	68 023	-57,0
Taloudellinen tuki	-1 456	10	-1 446	0	1 446	0,0
Jaksotetut sos.vak.maksu				-1 209	-1 209	0,0
Aktivoidut sos.vak.maksu						
Henkilöstökulut yhteensä	-3 857 689	-20 616	-3 878 305	-3 573 041	305 264	92,1
Hlöstökulut €/asukas	-3 858			-3 595		

Henkilöstökulut lautakunnittain €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Kunnanvaltuusto	-8 685	86	-8 599	-7 494	1 105	87,1
Tarkastuslautakunta	-1 273	13	-1 260	-928	332	73,6
Keskusvaalilautakunta	0	0	0	0	0	0,0
Kunnanhallitus	-463 117	6 061	-457 056	-371 747	85 309	81,3
Perusturvalautakunta	-2 160 576	-24 317	-2 184 893	-2 022 767	162 126	92,6
Sivistyslautakunta	-992 730	-5 916	-998 646	-953 449	45 197	95,5
Tekninen lautakunta	-230 154	2 303	-227 851	-216 657	11 194	95,1
Hlöstökulut yhteensä	-3 856 535	-21 770	-3 878 305	-3 573 042	305 263	92,1

Palvelujen ostot

Hailuodon kunnan palvelujen ostot vuonna 2015 ovat -3,22 milj. €. Palvelujen ostojen ulkoiset kustannukset toteutuvat 178.400 € (2015: 520.600 €) talousarviota pienempinä toteuman ollessa 94,8 % (2015: 93,9 %). Asiakaspalvelujen ostojen osalta asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä ylittää talousarvion -34.900 € toteuman ollessa 102,1 %, mikä aiheutuu kehitysvamma palveluiden kustannusylityksestä (-15.800 €) ja erikoissairaanhoidon arvioitua korkeammista kustannuksista (-80.200 €), kun perusterveydenhuollon ostopalveluissa kustannukset ovat toteutuneet arvioitua pienempinä (61.100 €). Asiakaspalveluiden ostot muilta alittavat talousarvion 53.600 € käytön ollessa 78,8 %, mikä johtuu paitsi perusterveydenhuollon (20.600 €) ja erikoissairaanhoidon (11.400 €) arvioitua pienemmästä käytöstä myös sosiaalityön, lastensuojelun ja vammais palveluiden pienemmästä toteumasta (18.000 €).

Muiden palvelujen ostojen osalta asiantuntijapalvelut toteutuvat 121.000 € arvioitua pienempinä toteuman ollessa 75,6 %, mikä johtuu toteuman alittumisesta mm. johtamispalveluissa (13.800 €), kaavoituspalveluissa (24.600 €), perusterveydenhuollossa (43.900 €) ja yhdyskuntapalveluissa (29.700 €). Puhtaanapito ja pesulapalvelut ylittävät talousarvion -23.800 €, joka aiheutuu kiinteistöpalveluiden kustannusylityksestä (-24.100 €). Alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluiden kustannukset toteutuvat 44.800 € talousarviota pienempinä toteuman ollessa 63,4 %, mikä johtuu liikenneväylien (18.400 €) sekä kiinteistö- ja lämmöntuotantopalveluiden (21.100 €) kustannusten alenemisesta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannukset ylittivät talousarvion 29.200 € toteuman ollessa 137,4 %, mikä johtuu perusterveydenhuollon ostopalveluiden ylityksestä. Muut yhteistoimintaosuudet toteutuvat 21.400 € talousarviota pienempinä toteuman ollessa 81,8 %, mikä aiheutuu ympäristöterveydenhuollon ja -suojelun pienemmistä kustannuksista (6.300 €) ja yhteistoimintaprojektien pienemmästä laskutuksesta (6.200 €). Sosiaali- ja terveydenhuollon kirjauskäytäntöjä on kehitetty tilasto-ohjeiden mukaiseksi tilinpäätöksessä 2016, jotka osaltaan aiheuttavat poikkeamia kululajittaisessa tarkastelussa suhteessa talousarvioon.

Erikoissairaanhoidon ulkoiset, €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio-muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
As.palv. ostot kunnilta josta erikoissairaanh.	-242 400	9 354	-233 046	-240 804	-7 758	103,3
				-395	-395	0,0
As.palv. ostot kuntayhty josta erikoissairaanh.	-1 736 600	80 726	-1 655 874	-1 690 760	-34 886	102,1
	-1 540 000	94 600	-1 445 400	-1 525 598	-80 198	105,5
As.palv. ostot muilta josta erikoissairaanh.	-249 200	-3 943	-253 143	-199 544	53 599	78,8
	-20 000	4 160	-15 840	-4 395	11 445	27,7
Muut palvelujen ostot	-1 154 594	-105 262	-1 259 856	-1 092 371	167 485	86,7
Palvelujen ostot yhteensä	-3 568 075	166 156	-3 401 919	-3 223 479	178 440	94,8

Muut toimintakuluerät

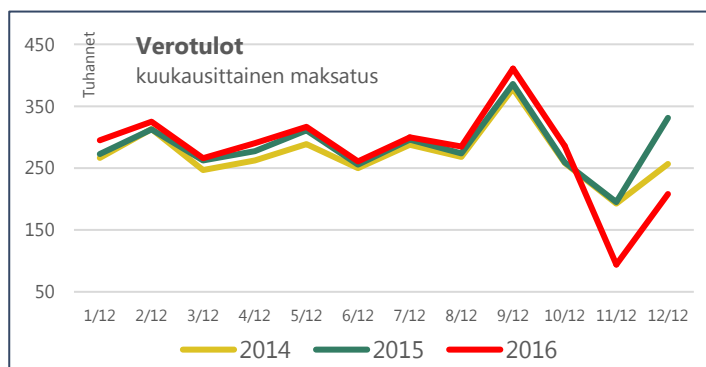
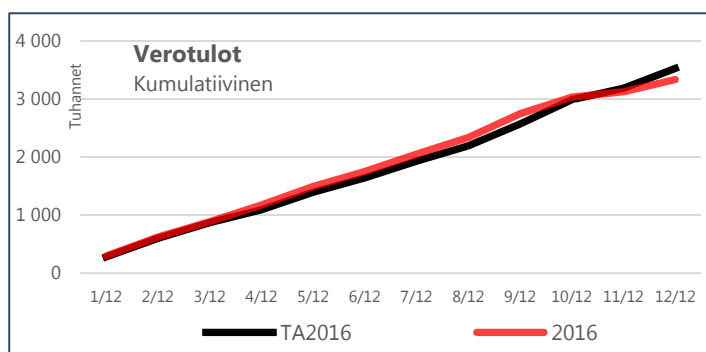
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut ylittää talousarvion 20.600 € toteuman ollessa 102,5 %. Merkittävimmät ylitykset ja alitukset ovat lämmöntuotantopalveluissa, missä ovat poltto- ja voiteluaineiden (-52.300 €) sekä varastojen vähennyksen (-41.700 €) kustannukset ylittyvät ja lämmityksen kustannukset (107.900 €) alittuvat. Lämmöntuotantopalveluissa on tehty muutoksia kustannusten kirjaustileissä. Avustusten osalta kustannukset alittavat talousarvion 33.600 € toteuman ollessa 88,2 %, tämä johtuu arvioitua pienemmistä perustoimeentulotuen menoista (13.400 €) ja arvioitua pienemmästä työmarkkinatuen kuntaosuudesta (13.200 €). Muut toimintakulut ovat toteutuneet arvioitua 26.900 € pienempinä toteuman ollessa 56,1 %. Muihin kuluihin arvioidaan talousarviossa kustannuksia, jotka toteutuvat tarkemmille tililajeille.

Verotulot

€	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Kunnallisvero	2 922 000	200 000	3 122 000	2 915 758	-206 242	93,4
Yhteisövero	76 000	0	76 000	93 265	17 265	122,7
Kiinteistövero	329 000	0	329 000	326 590	-2 410	99,3
Verotulot yhteensä	3 327 000	200 000	3 527 000	3 335 613	-191 387	94,6

Verotulojen kertymä vuonna 2016 on 3,34 milj. €. Verotulot alittivat arvioidun -191.400 €. Kunnan verotulolähteet ovat kunnallinen ansiotulovero, osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Kunnallisveron osuus koko verotulosta on 87,4 %, yhteisöveron osuus 2,8 % ja kiinteistöveron osuus 9,8 %. Verotulot asukasta kohti laskettuna on 3.356 € (2014: 3.280 €, 2015: 3.457 €). Kunnan tuloista 36,0 % muodostui verotuloista

Hailuodon kunnan verotulokertymä alkuvuoden osalta oli parempi mitä ennusteissa, joten talousarvion tarkastuksessa arvioitiin optimistisesti verotulojen ylittävän talousarvion 200.000 € huomioiden marraskuun poikkeuksellisen

suuri takaisin perintä. Kunnalle liian suurella jako-osuudella vuonna 2015 toteutettu verotilitys oli kuitenkin ennusteita merkittävästi suurempi. Verotulot toteutuivat hieman kuntaliiton verokehikon ennustetta paremmin, missä verotuloiksi arvioitiin 3.299.000 €. Verotulot toteutuivat myös verohallinnon tilitysennustetta (2.897.000 €) korkeampina.

Kunnallisvero

Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät suorittavat kunnallisveroa kunnallisverotuksessa verotettavan ansiotulon perusteella kotikunnan tuloveroprosentin mukaan. Kotikunta on se kunta, jossa verovelvollinen on ollut henkikirjoitettuna verovuoden alussa. Pääomatuloista maksetaan vero ainoastaan valtiolle.

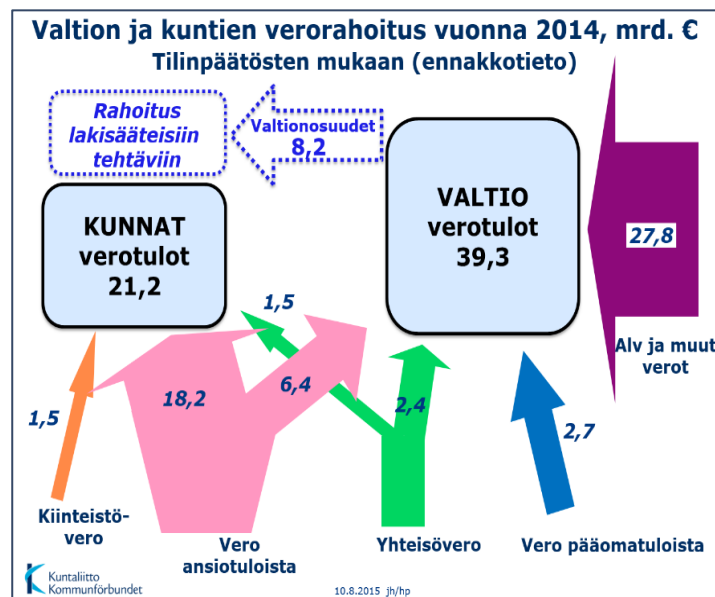
Kunnallisvero on suhteellinen vero. Kunnat päättävät vuosittain soveltamansa kunnallisveroprosentin, valtio päättää muista veron määräytymisperusteista ja verovähennyksistä. Tilitettävän kertymän jakaminen veronsaajille perustuu jako-osuuksiin. Jako-osuudet muodostuvat veronsaajaryhmän jako-osuudesta sekä yksittäisen veronsaajan jako-osuudesta. Jako-osuudet ovat vero-vuosikohtaisia.

Yhteisövero

Kunnille jaetaan osa yhteisöveron tuotosta kuntakohtaisten jako-osuuksien perusteella. Yhteisöveron perusteet, myös veroprosentin, määrää valtio. Kuntasektorin osuutta yhteisöveron tuotosta voidaan säädellä.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on yksinomaan paikallistason vero. Kiinteistövero määräytyy kiinteistön verotusarvon ja kunnan päättämän veroprosentin

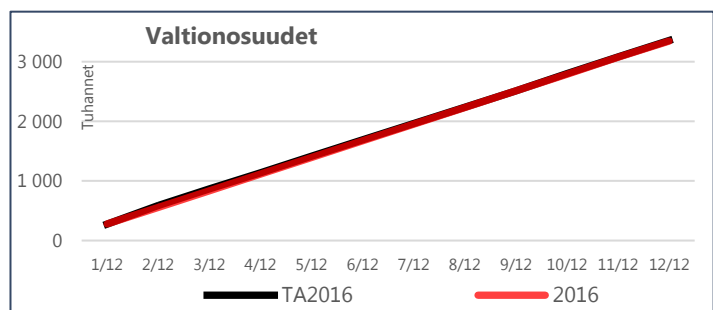
mukaan. Maapohja ja rakennukset verotetaan erikseen. Kunnat vahvistavat vuosittain soveltamansa veroprosentit laissa säädettyjen rajojen puitteissa. Suurin osa kiinteistöverosta kertyy yleisestä kiinteistöverosta ja vakituisten asuinrakennusten kiinteistöverosta.

Veroprosentit Hailuoto, %	2014	2015	2016
Tulovero (kunnallisvero)	19,25	20,00	20,00
Kiinteistövero			
yleinen	1,11	0,95	0,95
vakituiset asunnot	0,40	0,51	0,51
muut asuinrakennukset	ei määritelty	1,11	1,51
rakentamattomat rak.p	3,00	3,00	3,00
yleishyödylliset yhteisöt	ei määritelty	ei määritelty	ei määritelty
voimalaitokset	2,85	2,85	3,10

Valtionosuudet

€	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	3 554 692	16 000	3 570 692	3 090 596	-480 096	86,6
Muu opetus ja kulttuu- ritoimen valtionosuus	-215 002	0	-215 002	-210 628	4 374	98,0
Muut valtionosuudet		0	0	465 600	465 600	0,0
Valtionosuudet yhteensä	3 339 690	16 000	3 355 690	3 345 568	-10 122	99,7

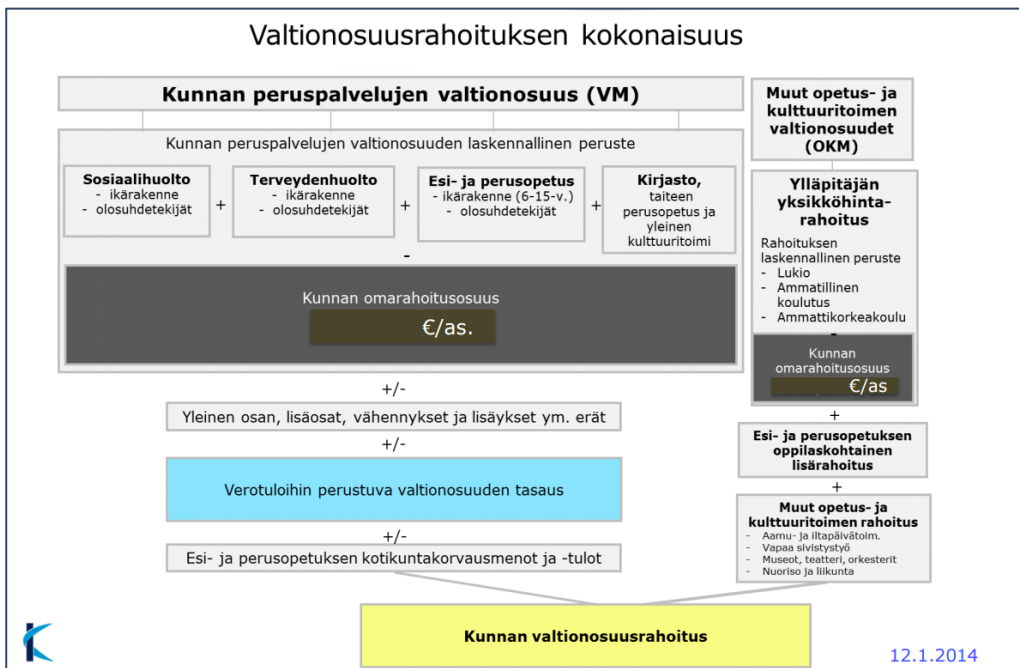
Valtionosuuksien toteuma vuonna 2016 on 3,35 milj. €:a ja talousarvion toteuma 99,7 %. Valtionosuus asukasta kohti laskettuna on 3.366 € (2014: 3.107 €, 2015: 3.421 €). Kunnan tuloista 36,1 % muodostui valtionosuudesta.

Valtionosuusjärjestelmä

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

2016	Peruspalvelujen valtionosuus (VM)
Valtionosuusprosentit, %	25,47
Kunnan omarahoitusosuudet, €/asukas	3 640,75

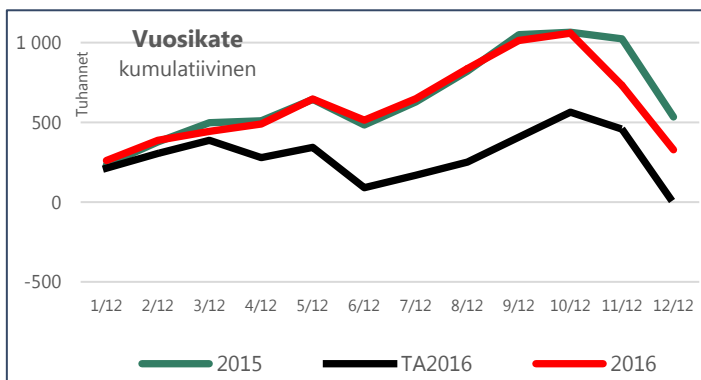

Rahoitustulot ja –kulut

Rahoitustuotot ja –kulut toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisina eli yhteensä -4.200 €

Vuosikate

Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on huomioitu verotulot ja rahoitustuotot ja –kulut. Tilinpäätöksen vuosikate on 328.224 €. Vuosikate on 334.400 € talousarviossa arvioitua parempi. Vuosikate asukasta kohden on 348 €/asukas.

Poistot

Suunnitelman mukaisten poistojen määrä on -403.118 € ja toteuma 100,2 %. Investointikulut kirjataan kuluiksi poistoina investoinnin taloudellisenä poistoaikana. Suunnitelmapoistot perustuvat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 15.11.2011 julkaisemaan yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista. Poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman (kvalt 23.2.2015 § 9) ja kunnanhallituksen hyväksymien hyödykekohtaisten poistoaikojen (khall 30.3.2015 § 51) mukaisesti. Tarkoituksena on saada vähennettyä pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot sitä mukaan kuin ne kerryttävät tuloa tai vaikuttavat tuotannontekijänä.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on -74.894 € ja toteuma 18,3 %.

Investointivarouksista muodostettua poistoeroa esitetään poistettavaksi rakennusinvestoinneista yhteensä 104.424 €, mikä on -19.200 € arvioitua vähemmän. Tilikaudelle esitetään purettavaksi varauksia 1.005.235 €, joista muodostetaan rakennusinvestointien osalta -575.235 € poistoeroksi. Tilikauden tuloksen käsittelyerien jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 459.530 €.

13 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINNIT €	Alku- peräinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	%
INVESTOINTITULOT						
Maa- ja vesialueet	20 000		20 000	0	-20 000	0,0
Maanhankinta	20 000		20 000	0	-20 000	0,0
Rakennukset	199 452		199 452	245 903	46 451	123,3
Paloas. laaj. ja k-talon vesikaton korj	181 452		181 452	225 000	43 548	124,0
Taukotuvan uudisrakentaminen	18 000		18 000	20 903	2 903	116,1
INVESTOINTIMENOT						
Aineettomat hyödykkeet	-50 000	19 500	-30500	-19 849	10 651	65,1
Terv.huoll. tietojärj. uudistaminen	-35 000	24 500	-10 500	0	10 500	0,0
Sosiaalityön yksilöohjelma	-15 000	15 000	0	0	0	0,0
Kotisivu-uudistus ja intra		-20 000	-20 000	-19 849	151	99,2
Maa- ja vesialueet	-65 000	-430 000	-495 000	-436 750	58 250	88,2
Maanhankinta	-50 000	-430 000	-480 000	-430 000	50 000	89,6
Kiint. liittäminen valokuituverkkoon	-15 000		-15 000	-6 750	8 250	45,0
Rakennukset	-859 400	6 000	-853 400	-750 815	102 585	88,0
Paloas. laaj. ja k-talon vesikaton korj	-778 400		-778 400	-714 878	63 522	91,8
Lämpölaitoksen hankinta ja saneeraus	-1 000	1 000	0	0	0	0,0
Päiväkodin laajennus	-2 000	2 000	0	0	0	0,0
Majakan korjaus	-1 000	1 000	0	0	0	0,0
Kirjaston vesikaton korjaus	-1 000	1 000	0	0	0	0,0
Liikuntahallin julkisivujen saneeraus	-1 000	1 000	0	0	0	0,0
Liikuntahallin vesikaton korjaus	-25 000		-25 000	0	25 000	0,0
Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-as.	-15 000		-15 000	0	15 000	0,0
Saarenkartanon muutos/saneeraus	-15 000		-15 000	-5 296	9 704	35,3
Taukotuvan uudisrakentaminen	-20 000		-20 000	-23 458	-3 458	117,3
K-viraston perusparann./uudisrakenn.			0	-7 183	-7 183	0,0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-22 000	2 000	-20 000	-25 118	-5 118	125,6
Huikun sataman kunnostus	-1 000	1 000	0	0	0	0,0
Marjaniemen sataman kunnostus	-1 000	1 000	0	0	0	0,0
Sunikarin sataman korjaus	-20 000		-20 000	-25 118	-5 118	125,6
Koneet ja kalusto	-11 000		-11 000	0	11 000	0,0
S.kartanon keittiön palvelulinjasto	-11 000		-11 000	0	11 000	0,0
Osakkeet			0	-1 000	-1 000	0,0
Osakkeet			0	-1 000	-1 000	0,0
Investointitulot	219 452	0	219 452	245 903	26 451	112,1
Investointimenot	-1 007 400	-402 500	-1 409 900	-1 233 531	176 369	87,5
Investointiosa yhteensä	-787 948	-402 500	-1 190 448	-987 628	202 820	83,0

Maa- ja vesialueet

Maanhankinta (maa-alueet)

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot			20 000		20 000			
Menot			-50 000	-430 000	-480 000	-430 000	50 000	
Netto			-30 000	-430 000	-460 000	-430 000	50 000	

Hailuodon kunta hankki omistukseensa nk. Merivillan kiinteistön Marjaniemessä, mikä mahdollistaa maankäytön suunnittelun laajentamisen Marjaniemen alueella. Kiinteistö liittyy kunnan omistamiin maa-alueisiin ja Nokan asema-kaava-alueeseen. Maanhankintaan käytettiin investointivarausta. Hailuodon kunnalle ei ole tehty muita maanmyynti tarjouksia. Kunnalla ei ole suunnitelmaa maanhankintaan eikä raakamaan hintaa ole määritetty, joten aktiivinen maanhankinnan markkinointi on haastavaa.

Maanmyyntituottoja ei ole toteutunut, koska rakennuspaikkoja ei ole myyty. Rantatöyrän kiinteistön myyntitulot ovat kohdistettu käyttötalouteen elinkeinopalveluihin.

Kiinteistöjen liittäminen valokuituverkkoon

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot			-15 000	0	-15 000	-6 750	8 250	
Netto			-15 000	0	-15 000	-6 750	8 250	

Hailuodon kunnan alueella on käynnissä laajakaistan rakentamishanke. Kunnan omistamat rakennukset liitetään Hailako Osk:n valokuituverkkoon sitä mukaan kun valokuituverkko laajenee. Rakennusten liittäminen valokuituun tapahtuu vuoden 2017 aikana. Rakentamattomille tonteille ja rakennuspaikoille on rakennettu kaapelivaraus.

Aineettomat hyödykkeet

Terveydenhuollon tietojärjestelmien uudistaminen

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot		-32 540	-35 000	24 500	-10 500	0	10 500	
Netto		-32 540	-35 000	24 500	-10 500	0	10 500	

Investointivaraus terveydenhuollon tietojärjestelmien uudistaminen -10 500 € ei ole toteutunut. Potilastietojärjestelmän päivityksiin liittyvät kulut ovat olleet kustannuksiltaan pieniä ja ovat menneet käyttötalouteen.

Sosiaalityön yksilöohjelma

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot			-15 000	15 000	0	0	0	
Netto			-15 000	15 000	0	0	0	

Sosiaalityön yksilöohjelman hankinta on toteutettu Leasing-rahoituksella.

Kotisivu-uudistus ja intra

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot				-20 000	-20 000	-19 849	152	
Netto				-20 000	-20 000	-19 849	152	

Hailuodon kunnalle on laadittu kokonaisuudessaan uudet kotisivut, jotka on otettu käyttöön toukokuussa 2016. Investointikustannukset sisältävät lähinnä sivualustan hankintaan ja sisältömateriaaleihin liittyvät hankinnat. Omana työnä laadittujen sivujen sisältöjen kustannukset sisältyvät käyttötalouden kustannuksiin. Intra-sivusto otetaan virallisesti käyttöön kun se siirretään työtilasta kunnan palvelimelle kevään aikana. Sivusto on ollut työntekijöiden käytettävissä joulukuusta 2016.

Rakennukset

Paloaseman laajentaminen ja kunnantalon vesikaton korjaus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot	181 450	0	181 452	0	181 452	225 000	43 548	124,0
Menot	1 112 000	-384 691	-778 400	0	-778 400	-714 878	63 522	98,9
Netto	930 550	-384 691	-596 948	0	-596 948	-489 878	107 070	94,0

Paloaseman laajennus ja kunnantalon paloaseman puoleisen vesikaton korjaustyöt ovat valmistuneet. Lopputarkastus on pidetty ja urakat on vastaanotettu 17.6.2016. Viimeisimmät jälkikorjaustyöt on tehty syyskuussa 2016. Taloudellinen loppuselvitys on valmistunut 22.12.2016. Palosuojelurahaston avustus hankkeelle (225.000,00 €) on haettu ja saatu. Kustannusarvio hankkeelle oli 1.112.000,00 €. Toteutuneet kustannukset olivat 1.099.643,82 €. Avustus huomioiden investointihankkeen kokonaishinnaksi jäi 874.643,82 €. Takuutarkastukset (1v ja 2v) pidetään 17.6.2017 ja 17.6.2018 mennessä.

Lämpölaitoksen hankinta ja saneeraus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot		-128 601	-1 000	1 000	0	0	0	
Netto		-128 601	-1 000	1 000	0	0	0	

Talousarvioon oli varattu määräraha takuutarkastuksia varten. Urakoitsijat ja suunnittelijat eivät laskuttaneet tarkastuksista. Määrärahan korjaus huomioitiin lisätalousarviossa.

Päiväkodin laajennus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot		60 000						
Menot		-416 114	-2 000	2 000	0	0	0	
Netto		-356 114	-2 000	2 000	0	0	0	

Talousarvioon oli varattu määräraha takuutarkastuksia varten. Urakoitsijat ja suunnittelijat eivät laskuttaneet tarkastuksista. Määrärahan korjaus huomioitiin lisätalousarviossa.

Majakan korjaus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot		29 604						
Menot		-29 604	-1 000	1 000	0	0	0	
Netto		0	-1 000	1 000	0	0	0	

Talousarvioon oli varattu määräraha takuutarkastuksia varten. Urakoitsijat ja suunnittelijat eivät laskuttaneet tarkastuksista. Määrärahan korjaus huomioitiin lisätalousarviossa.

Kirjaston vesikaton korjaus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot		-5 993	-1 000	1 000	0	0	0	
Netto		-5 993	-1 000	1 000	0	0	0	

Talousarvioon oli varattu määräraha takuutarkastuksia varten. Urakoitsijat ja suunnittelijat eivät laskuttaneet tarkastuksista. Määrärahan korjaus huomioitiin lisätalousarviossa.

Liikuntahallin julkisivujen saneeraus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot		-38 547	-1 000	1 000	0	0	0	
Netto		-38 547	-1 000	1 000	0	0	0	

Talousarvioon oli varattu määräraha takuutarkastuksia varten. Urakoitsijat ja suunnittelijat eivät laskuttaneet tarkastuksista. Määrärahan korjaus huomioitiin lisätalousarviossa.

Liikuntahallin vesikaton korjaus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot			-25 000	0	-25 000	0	25 000	
Netto			-25 000	0	-25 000	0	25 000	

Investointia ei toteutettu. Vesikaton vanha pinnoitus tulee poistaa ennen uuden asentamista. Määrärahatarve n. 60.000 € on varattu vuoden 2017 talousarvioon.

Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-asunnoiksi

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot			-15 000	0	-15 000	0	15 000	
Netto			-15 000	0	-15 000	0	15 000	

Saneeraamatonta asuntoa ei ollut tyhjänä, eivätkä asukkaat suostuneet väistötiloihin muuttamiseen. Yksi Ojavilikin asunnoista (3h+k, 71 m²) saneerattiin esteettömäksi päivätoiminnan käyttöön käyttötalouden kustannuksilla.

Saarenkartanon muutostyöt/ saneeraus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot			-15 000	0	-15 000	-5 296	9 704	
Netto			-15 000	0	-15 000	-5 296	9 704	

Hanke on käynnistetty syksyllä 2016 tilakaavioiden ja alustavien kustannusarvioiden laatimisella. Varsinainen suunnittelu ja investointi on esitetty toteutettavaksi kolmen vuoden aikana 2017-2019.

Taukotuvan uudisrakentaminen

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot	18 000		18 000	0	18 000	20 903	2 903	116,1
Menot	-20 000		-20 000	0	-20 000	-23 458	-3 458	117,3
Netto	-2 000		-2 000	0	-2 000	-2 555	-555	127,8

Taukotupa on vastaanotettu 6.10.2016. Taloudellinen loppuselvitys valmistui 15.12.2016. Uudisrakentamisen kokonaiskustannus oli 23.458,23 €. Vakuutuskorvaus omavastuun jälkeen oli 20.903,23 €. Korvaushakemuksen jättämisen jälkeen kuluja kirjattiin vielä 555,00 €.

Kunnanviraston perusparannus/ uudisrakennus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot					0	-7 183	-7 183	
Netto					0	-7 183	-7 183	

Hanke on käynnistetty vuoden 2016 lopulla tilakaavioiden ja alustavien kustannusarvioiden laatimisella. Varsinainen suunnittelutyö on esitetty toteutettavaksi vuoden 2017 aikana.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Marjaniemen sataman korjaus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot		-103 295	-1 000	1 000	0	0	0	
Netto		-103 295	-1 000	1 000	0	0	0	

Talousarvioon oli varattu määräraha takuutarkastuksia varten. Urakoitsijat ja suunnittelijat eivät laskuttaneet tarkastuksista. Määrärahan korjaus huomioitiin lisätalousarviossa.

Huikun sataman kunnostus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot		-71 573	-1 000	1 000	0	0	0	
Netto		-71 573	-1 000	1 000	0	0	0	

Talousarvioon oli varattu määräraha takuutarkastuksia varten. Urakoitsijat ja suunnittelijat eivät laskuttaneet tarkastuksista. Määrärahan korjaus huomioitiin lisätalousarviossa.

Sunikarin sataman kunnostus

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot			-20 000	0	-20 000	-25 118	-5 118	
Netto			-20 000	0	-20 000	-25 118	-5 118	

Kunnanhallituksen erillispäätöksellä hallintopalvelut on tilannut satamaan uuden laiturin.

Koneet ja kalusto**Saarenkartanon keittiön palvelulinjasto**

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot			-11 000	0	-11 000	0	11 000	
Netto			-11 000	0	-11 000	0	11 000	

Investointivaraus -11 000 € Saarenkartanon keittiön palvelulinjaston hankintaan ei toteutunut, vaan kulu kohden-nettiin käyttömenoihin.

Osakkeet**Osakehankinnat**

€	Kustanus- arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku- peräinen TA2016	Talous arvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama €	Kust.a:sta % käytetty 31.12.2016
Tulot								
Menot						-1 000	-1 000	0,0
Netto						-1 000	-1 000	0,0

Hailuodon kunta on liittynyt Oulun työterveyshuolto Oy:n osakkaaksi, ja siirtyy ostamaan yhtiön palveluja työterveyshuollon ja yrittäjille tarjottavan työterveyshuollon palvelujen osalta.

14 Rahoitusosantoteutuminen

RAHOITUSLASKELMA €	Alkuperäinen TA2016	Talousarvio- muutokset	TA2016 +muutos	Toteuma 2016	Poikkeama	Tot. %
Toiminnan rahavirta	-216 633	210 444	-6 189	298 141	304 330	-999,9
Vuosikate	-216 633	210 444	-6 189	328 224	334 413	-999,9
Satunnaiset erät						
Tulorahoit. korjauserät				-30 083	-30 083	0,0
Investointien rahavirta	-787 948	-402 500	-1 190 448	-928 946	261 502	78,0
Investointimenot	-1 007 400	-402 500	-1 409 900	-1 234 270	175 630	87,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	199 452	0	199 452	245 903	46 451	123,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 000		20 000	59 421	39 421	297,1
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 004 581	-192 056	-1 196 637	-630 805	565 832	52,7
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	7 500	0	7 500	0	-7 500	0,0
Antolainasaam. lisäykset						
Antolainasaam. vähenn.	7 500		7 500	0	-7 500	0,0
Lainakannan muutokset	997 081	205 248	1 202 329	546 709	-655 620	45,5
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 150 372	205 248	1 355 620	700 000	-655 620	51,6
Pitkäaik. lainojen vähenn.	-153 291		-153 291	-153 291	0	100,0
Lyhytaik. lainojen muutos						
Oman pääom. muutokset	0					
Vaik. maksuvalmiuteen	0	13 192	13 192	-84 096	-97 288	-637,5

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on tilivuotena käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Toiminnan rahavirta on 298.141 €. Talousarviossa toiminnan rahavirraksi eli vuosikatteeksi arvioitiin -6.189 €, joten poikkeama on 304.330 €. Tulorahoituksen korjauserissä on myytyjen rakennusten poistamattoman poiston osuus.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen erotuksesta. Investointien rahavirta on -928.946 € ja toteuma 78,0 %. Investointien rahavirta toteutui 261.500 € arvioitua pienempänä. Investoinnit rahoitusosuudet toteutuvat 46.500 € arvioitua suurempina, mikä johtuu paloasemanlaajennuksen avustuksen (225.000 €) toteutumisesta Palosuojaarahaston päätöksen mukaisena. Investointimenosta toteutui -1.234.270 €. Lisäksi pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulota toteutui kiinteistöjen myynnistä 59.421 €.

Rahoituksen rahavirta

Kertomusvuoden aikana kunta otti 0,7 milj e lainan Kuntarahoitus Oy:ltä. Laina aika on 10 vuotta ja kiinteä korko 0,820 % (Kvalt 8.9.2016 § 45). Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin suunnitellusti -153.291 €.

Kunnan maksuvalmius heikkeni tilivuonna -84.096 € (TP2015: 1.051.485 €).

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmat

HAILUODON KUNTA

TULOSLASKELMA (ulkoinen)	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
TOIMINTATUOTOT		
MYYNITUTUOTOT	390 730,36	404 803,30
MAKSUTUOTOT	483 261,03	439 389,32
TUET JA AVUSTUKSET	101 832,14	114 358,51
VUOKRATUOTOT	501 235,16	499 832,73
MUUT TOIMINTATUOTOT	118 346,52	9 183,28
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	- 0,00	- 0,00
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	2 826 455,53	2 761 817,18
HENKILÖSIVUKULUT		
ELÄKEKULUT	656 127,17	653 163,22
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	90 457,91	143 129,18
PALVELUJEN OSTOT	3 223 478,86	2 807 266,62
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	840 206,96	842 911,48
AVUSTUKSET	251 349,75	541 897,05
VUOKRAT	21 708,70	24 635,64
MUUT TOIMINTAKULUT	34 359,05	39 000,75
TOIMINTAKATE	-6 348 738,72	-6 346 253,98
VEROTULOT	3 335 613,24	3 432 337,62
VALTIONOSUUDET	3 345 568,00	3 397 358,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	14 214,53	3 888,90
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 504,70	57 087,53
KORKOKULUT	-19 047,39	-9 681,64
MUUT RAHOITUSKULUT	-890,09	-1 137,14
VUOSIKATE	328 224,27	533 599,29
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	- 403 118,12	- 414 769,81
SATUNNAISET ERÄT		
SATUNNAISET TUOTOT	0,00	0,00
SATUNNAISET KULUT	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-74 893,85	118 829,48
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-470 810,82	123 451,57
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	1 005 235,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	459 530,33	242 281,05

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Toimintatuotot/Toimintakulut % = 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)	20,1 %	18,8 %
Vuosikate/Poistot %	81,4 %	128,6 %
Vuosikate,€/asukas	330	537
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993

HAILUODON KUNTA**RAHOITUSLASKELMA****31.12.2016****31.12.2015****TOIMINNAN RAHAVIRTA**

VUOSIKATE	328 224,27		533 599,29	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-30 082,89	298 141,38	7 557,97	541 157,26

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

INVESTOINTIMENOT (-)	-1 234 270,14		-690 716,39	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN (+)	245 903,23		89 603,94	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT (+)	59 421,00	-928 945,91	204 600,00	-396 512,45

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**-630 804,53****144 644,81****RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET (+)	0,00	0,00	7 500,00	7 500,00

LAINAKANNAN MUUTOKSET

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS (+)	700 000,00		1 000 000,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS (-)	-153 291,00		-88 160,00	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS (+)/(-)	0,00	546 709,00	-12 500,00	899 340,00

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		0,00		0,00

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-2 735,93		-6 677,49	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	39 288,11		9 418,48	
SAAMISTEN MUUTOS	-362 877,77		-266 249,16	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-421 304,23	-747 629,82	429 221,88	165 713,71

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**-200 920,82****1 072 553,71****RAHAVAROJEN MUUTOS****-831 725,35****1 217 198,52****RAHAVAROJEN MUUTOS**

RAHAVARAT 31.12.	2 244 340,71		3 076 066,06	
RAHAVARAT 01.01.	3 076 066,06		1 858 867,54	
	-831 725,35		1 217 198,52	
	0,00		0,00	

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**2016****2015**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta euroa	-808 847	-538 109
Investointien tulorahoitus, % = 100 x Vuosikate/investointien omahankintameno (Oma hankintameno = Investointimenot - Rahoitusosuudet)	33,2 %	88,8 %
Pääomamenojen tulorahoitus, % = 100 * Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)	28,7 %	78,3 %
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)	2,0	6,4
Kassavarat = Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset	2 244 341	3 076 066
Kassastamaksut/vuosi = Toim.kulut - valm. om. käytt. + korkok. + muut rah.kulut + kom.invest. + antol. lis. + pitkäaik.l. vähenn.	9 351 643	8 603 516
Kassan riittävyys, pv = 365 pv * Kassavarat / Kassasta maksut	88	131
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993

HAILUODON KUNTA
TASE
31.12.2016**31.12.2015****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**

AINEETTOMAT OIKEUDET

75 468,21

30 604,45

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

9 469,00

16 505,36

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ**84 937,21****47 109,81****AINEELLISET HYÖDYKKEET**

MAA- JA VESIALUEET

954 243,77

524 243,77

RAKENNUKSET

7 382 742,09

6 841 880,81

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

457 709,40

482 070,66

KONEET JA KALUSTO

47 394,58

55 055,13

MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

4 559,89

4 559,89

ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT

19 228,50

441 723,89

AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ**8 865 878,23****8 349 534,15****SJOITUKSET**

OSAKKEET JA OSUUDET

847 284,53

812 412,37

MUUT LAINASAAMISET

5 000,00

5 000,00

SJOITUKSET YHTEENSÄ**852 284,53****817 412,37****PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ****9 803 099,97****9 214 056,33****TOIMEKSIANTOJEN VARAT**

LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET

828 767,32

897 931,83

MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT

0,00

11 001,07

TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ**828 767,32****908 932,90****VAIHTUVAT VASTAAVAT****VAIHTO-OMAISUUS**

AINEET JA TARVIKKEET

84 172,31

123 460,42

VAIHTO-OMAISUUS YHTEENSÄ**84 172,31****123 460,42****SAAMISET****PITKÄAIKAISET SAAMISET**

LAINASAAMISET

290 000,00

300 000,00

PITKÄAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ**290 000,00****300 000,00****LYHYTAIKAISET SAAMISET**

MYYN TISAAMISET

50 910,48

69 043,57

LAINASAAMISET

10 000,00

0,00

MUUT SAAMISET

47 668,25

90 686,05

SIIRTOSAAMISET

446 375,68

22 347,02

LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ**446 375,68****182 076,64****RAHOITUSARVOPAPERIT**

MUUT ARVOPAPERIT

1 271 178,87

1 500 000,00

RAHOITUSARVOPAPERIT YHTEENSÄ**1 271 178,87****1 500 000,00****RAHAT JA PANKKISAAMISET****973 161,84****1 576 066,06****VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ****3 173 467,43****3 681 603,12****VASTAAVAA YHTEENSÄ****13 805 334,72****13 804 592,35**

TASE	31.12.2016	31.12.2015
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	3 287 806,05	3 287 806,05
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 392 004,78	2 116 590,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	459 530,33	242 281,05
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 139 341,16	5 646 677,87
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	3 244 068,25	2 773 257,43
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	1 005 235,00
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET YHTEENSÄ	3 244 068,25	3 778 492,43
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	828 767,32	897 931,83
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-13 737,00	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	815 030,32	897 931,83
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	2 348 155,00	1 807 949,00
LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	0,00	228 821,13
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 348 155,00	2 036 770,13
LYHYTAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	159 794,00	153 291,00
SAADUT ENNAKOT	4 322,48	5 171,77
OSTOVELAT	293 791,60	482 461,22
LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	60 972,05	70 918,12
SIIRTOVELAT	739 859,86	732 877,98
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 258 739,99	1 444 720,09
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 606 894,99	3 481 490,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 805 334,72	13 804 592,35
TASEEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuus-%	68,0 %	68,3 %
= (Oma pääoma + Poistoero + Vapaaeht. varauks.) / (Koko po. - Saad.enn.)		
Rahoitusvarallisuus €/asukas	-516	82
= (Saamiset + Rah.arvop.+ Rahat ja pankkis.) - (Vieras pääoma - Saad. enn.) / As.määrä		
Suhteellinen velkaantuneisuus	43,5 %	41,9 %
= (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + käyttötalouden valtionosuudet		
Lainakanta	2 507 949	1 961 240
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)		
Lainat €/asukas	2 523	1 975
Lainasaamiset 31.12	5 000	5 000
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993

HAILUODON KONSERNI**TULOSLASKELMA****1.1.-31.12.2016****1.1.-31.12.2015**

TOIMINTATUOTOT	4 977 402		4 730 912
TOIMINTAKULUT	-11 338 371		-11 069 681
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖJEN VOITOSTA (TAPPIOSTA)	224		3 460
TOIMINTAKATE	-6 360 745		-6 335 308
VEROTULOT	3 335 530		3 432 338
VALTIONOSUUDET	3 647 504		3 702 731
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
KORKOTUOTOT	14 314	4 279	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 551	59 816	
KORKOKULUT	-22 801	-13 479	
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 332	-3 916	46 700
VIKOSIKATE	615 020		846 460
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-685 011	-686 579	
ARVONALENTUMISET	0	0	-686 579
TILIKAUDEN TULOS	-69 991		159 881
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-1 114		2 117
TILIKAUDEN VEROT	-822		-147
LASKENNALLISET VEROT	-617		-28
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-579		-268
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-73 123		161 555

HAILUOTO-KONSERNI**TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT****2016****2015**

Toimintatuotot/Toimintakulut % = 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)	43,9 %	42,7 %
Vuosikate/Poistot %	89,8 %	123,3%
Vuosikate,€/asukas	619	852
Asukasmäärä vuoden lopussa	994	993

HAILUODON KONSERNI**RAHOITUSLASKELMA****31.12.2016****31.12.2015****TOIMINNAN RAHAVIRTA**

VUOSIKATE	615 020		846 460	
SATUNNAISET ERÄT	0		0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	8 677	623 696	-21 586	824 873

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

INVESTOINTIMENOT (-)	-1 436 826		-1 116 822	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN (+)	249 588		77 752	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT (+)	68 545	-1 118 692	532 416	-506 655

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**-494 996****318 218****RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET (-)	-1 205		0	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET (+)	0	-1 205	0	0

LAINAKANNAN MUUTOKSET

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS (+)	816 049		1 004 245	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS (-)	-247 376		-191 648	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS (+)/(-)	-3 943	564 730	-8 180	804 417

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

0 -112 360

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-2 757		-6 679	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	32 596		-14 945	
SAAMISTEN MUUTOS	-370 176		-294 931	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-427 515	-767 852	477 323	160 769

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**-204 327****852 826****RAHAVAROJEN MUUTOS****-699 323** **1 171 044**

RAHAVAROJEN MUUTOS

RAHAVARAT 31.12.	2 660 873		3 360 196	
RAHAVARAT 01.01.	3 360 196		2 189 152	
	-699 323		1 171 044	
	0		0	

HAILUOTO-KONSERNI**RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT****2016****2015**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, € -716 472 -498 650

Investointien tulorahoitus, % 52 % 81 %

= 100 x Vuosikate / investointien omahankintameno

(Oma hankintameno = Investointimenot - Rahoitusosuudet)

Pääomamenojen tulorahoitus, % 43 % 69 %

=100 x Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate 2,6 4,5

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv 74 99

= 365 pv x Kassavarat / Kassasta maksut

Kassavarat 2 660 873 3 360 196

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassastamaksut/vuosi 13 047 911 12 395 546

=Toim.kulut – valm. omaan käyttö. + korkok. + muut rah.k. + kom.inv.+antol. lis.+pitkäaik.l. vähenn.

HAILUODON KONSERNI

TASE	31.12.2016	31.12.2015
HAILUODON KONSERNI	HAILUODON KONSERNI	HAILUODON KONSERNI
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	100 658	55 176
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	17 751	28 052
ENNAKKOMAKSUT	7 953	7 856
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	126 362	91 084
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	941 646	511 646
RAKENNUKSET	10 558 352	10 121 399
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	477 112	502 133
KONEET JA KALUSTO	340 062	363 141
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	7 631	7 526
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	145 436	538 639
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	12 470 240	12 044 484
SIJOTUKSET		
OSAKKUUSYHTEISÖOSAKKEET JA OSUUDET	14 881	13 811
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	142 463	111 105
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	4 469	
MUUT LAINASAAMISET	1 098	390
MUUT SAAMISET	16 430	16 430
SIJOTUKSET YHTEENSÄ	179 341	141 736
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 775 943	12 277 304
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	14 776	13 059
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	829 341	898 502
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 452	17 399
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	849 569	928 961
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
AINEET JA TARVIKKEET	113 430	151 060
KESKENERÄISET TUOTTEET	293	143
VALMIIT TUOTTEET	12 512	9 925
MUU VAIHTO-OMAISUUS	51 189	48 891
VAIHTO-OMAISUUS YHTEENSÄ	177 423	210 020
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LAINASAAMISET	290 000	300 000
MUUT SAAMISET	35	22 445
SIIRTOSAAMISET	276	145
PITKÄAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	290 311	322 589

TASE	31.12.2016 HAILUODON KONSERNI	31.12.2015 HAILUODON KONSERNI
LYHYTAIKAiset saamiset		
MYyntisaamiset	450 917	459 075
LAINAsaamiset	70 640	47 294
MUUT SAAMiset	89 007	133 130
SIIRTOSAAMiset	483 970	52 573
LYHYTAIKAiset saamiset yhteensä	1 094 535	692 072
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUuDET	49	49
SJOITUKSET RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	29 653	27 489
MUUT ARVOPAPERIT	1 271 179	1 500 000
RAHOITUSARVOPAPERIT yhteensä	1 300 882	1 527 538
RAHAT JA PANKKISAAMiset	1 359 991	1 832 658
VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä	4 223 142	4 584 877
VASTAAVAA yhteensä	17 848 654	17 791 142
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	3 287 806	3 287 806
YHDISTYSTEN JA SÄÄTÖIDEN PERUSPÄÄOMA	793	793
MUU OMAT RAHASTOT	63 274	66 394
EDELLISTEN TILIKAUisien YLI-/ALIJÄÄMÄ	6 693 762	6 499 821
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-73 123	156 574
OMA PÄÄOMA yhteensä	9 972 513	10 011 388
VÄHEMMISTÖOSUuDET	7 125	6 546
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	158 646	118 528
PAKOLLISET VARAUKSET yhteensä	158 646	118 528
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	14 776	13 059
LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	829 386	898 569
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-8 165	6 518
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yhteensä	835 997	918 146
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	3 009 367	2 413 907
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	156 846	166 649
LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	1 794 903	2 019 001
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA yhteensä	4 961 116	4 599 556
LYHYTAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	216 116	237 044
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	9 803	9 803
SAADUT ENNAKOT	8 807	9 748
OSTOVELAT	425 761	609 988
LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	118 556	128 010
SIIRTOVELAT	1 132 307	1 141 096
LASKENNALLISET VEROVELAT	1 906	1 289
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA yhteensä	1 913 257	2 136 977
VIERAS PÄÄOMA yhteensä	6 874 373	6 736 533
VASTATTAVAA yhteensä	17 848 654	17 791 142

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Omavaraisuus-% = (Oma pääoma + Konsernireservi + Kertynyt poistoero + Vapaaeht. var.) / (Koko po. - Saad.enn.)	56 %	56 %
Suhteellinen velkaantuneisuus = 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot	-	-
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 621	6 656
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas = [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / asukasmäärällä	6 661	6 703
Konsernin lainat €/asukas	3 415	2 849
Konsernin lainakanta 31.12, 1000 euroa = Vieras po. - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)	3 394	2 829
Konsernin lainasaamiset 31.12	5 567	390
Kunnan asukasmäärä vuoden lopussa	994	993

Tilinpäätöksen liitetiedot**HAILUODON KUNTA JA KONSERNI****TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT****JAKSOTUSPERIAATTEET**

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

PYSYVÄT VASTAAVAT Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

VAIHTO-OMAISUUS Vaihto-omaisuuden arvostus

Varastojen arvostus perustuu varastoidun hyödykkeen hankinta-arvoon ja varastoidun hyödykkeen määrän muutosten kirjaimiseen (varastokirjanpito).

Polttoainevarasto on arvostettu jatkuvana painotettuna keskiarvona. Varastossa olevan polttoaineen arvo vastaa todellista säiliössä olevan polttoaineen arvoa.

Hakerankaa ostetaan varastoon Metsänhoitoyhdistyksen kautta, joka mittaa varastokasat normaalien puutavaran mittauskäytäntöjen mukaisesti. Jokainen rankapino on nimetty tai muuten yksilöity. Rankapinot poistuvat varastosta haketuksen mukaisesti ja pääsääntöisesti kokonaisina rankapinoina. Rankapinojen toteutunut käyttö ei ole sidottu rankapinon ostojärjestykseen.

RAHOITUSOMAISUUSRahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

OIKAISUT, JOTKA ON TEHTY EDELLISELTÄ TILIKAUDELTA ESITETTÄVIIN TIETÖIHIN

Konsernin vertailutiedot ovat hieman muuttuneet edellisen vuoden vahvistettuun tilinpäätökseen verrattuna johtuen konsernitalinpäätösohjelman käyttöönottoon liittyvistä tarkennuksista.

SELVITYS, JOS EDELLISTÄ TILIKAUTTA KOSKEVAT TIEDOT EIVÄT OLE VERTAILUKELPOISIA PÄÄTTYNEEN TILIKAUDEN TIETOJEN KANSSA**AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT SEKÄ VIRHEIDEN KORJAUKSET**

Oulun jätehuolto Oy:n osakemerkintä 33.132,96 € on oikaistu edellisten vuosien ylijäämätililtä. Oulun Jätehuolto liikelaitoksen liittymismaksu 33.133,96 € on kirjattu liittymisen yhteydessä käyttötalousmenoksi.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET**Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä. Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet, sekä niiden liitetiedot on yhdistelty omistussuuden mukaisesti.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisön poistoja ei ole oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA				
Hallintopalvelut (Yleinen hallinto)	675 807,22	415 006,47	660 525,95	399 518,54
Perusturvapalvelut	3 619 177,28	3 386 659,91	554 394,68	443 526,48
Sivistyspalvelut	127 478,34	156 238,84	63 065,93	82 224,72
Tekniset palvelut	554 938,82	773 007,08	317 418,65	542 297,40
	<u>4 977 401,66</u>	<u>4 730 912,30</u>	<u>1 595 405,21</u>	<u>1 467 567,14</u>
VEROTULOJEN ERITTELY				
Kunnan tulovero	2 915 758,10	3 047 623,64	2 915 758,10	3 047 623,64
Osuus yhteisöveron tuotosta	93 265,00	94 056,51	93 265,00	94 056,51
Kiinteistövero	326 506,67	290 657,47	326 590,14	290 657,47
Muut verotulot	0,00	0,00	0,00	0,00
Verotulot yhteensä	<u>3 335 529,77</u>	<u>3 432 337,62</u>	<u>3 335 613,24</u>	<u>3 432 337,62</u>
VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	3 556 196,00	3 610 191,00	3 556 196,00	3 610 191,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionos:n tasaus	465 900,00	460 456,00	465 900,00	460 456,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	91 307,64	92 539,72	-210 628,00	-212 833,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	<u>3 647 503,64</u>	<u>3 702 730,72</u>	<u>3 345 568,00</u>	<u>3 397 358,00</u>
Konsernitilinpäätöksessä on OSEKK:n yksikköhintarahoitus 301.935,64 siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.				
PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY				
Asiakaspalveluiden ostot			2 131 108,30	1 929 946,79
Muiden palveluiden ostot			1 092 370,56	877 320,13
Kunnan palveluiden ostot yhteensä			<u>3 223 478,86</u>	<u>2 807 266,92</u>

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Alla on esitetty enimmäispoistoajat hyödykkeittäin

Suunnitelmapoistojen perusteet on hyväksytty kunnanvaltuustossa 23.2.2015 §9, ja hyödykekohtaiset poistoajat kunnanhallituksessa 30.3.2015 §51.

	2016	2015
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot		
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 - 10 v / tasapoisto	5 - 10 v / tasapoisto
Muut pitkäaikaiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot	3 v / tasapoisto	3 v / tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Rakennukset		
Asuinrakennukset	30 v / tasapoisto	30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v / tasapoisto	30 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v / tasapoisto	20 v / tasapoisto
Muut rakennukset		
Talousrakennukset	15 v / tasapoisto	15 v / tasapoisto
Museorakennukset	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v / tasapoisto	10 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto	15 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet		
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto	30 v / tasapoisto
Tievalot	15 v / tasapoisto	15 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet		
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v / tasapoisto	15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v / tasapoisto	10 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet		
Muut kuljetusvälineet	4 v / tasapoisto	4 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	5 v / tasapoisto	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkonet	10 v / tasapoisto	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto		
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5-15 v / tasapoisto	5-15 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto	3 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa	ei poistoa
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN JA POISTONALAISTEN INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA

Ks. erillinen taulukko

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1	118 528,15	126 356,42		
Lisäykset tilikaudella	60 390,41	0,00		
Vähennykset tilikaudella	-20 272,48	7 828,27		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12	158 646,08	118 528,15		

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYyntIVOITOT JA -TAPPIOT

Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	421,00	0,00	421,00	0,00
Rakennusten myyntivoitot	39 000,00	0,00	39 000,00	0,00
Muut myyntivoitot	342,37	1 659,90	0,00	857,01
Myyntivoitot yhteensä	39 763,37	1 659,90	39 421,00	857,01
Muut toimintakulut				
Rakennusten myyntitappiot	9 338,11	3 367,30	9 338,11	3 367,30
Muut myyntitappiot	29,70	5 342,87	0,00	5 047,68
Myyntitappiot yhteensä	9 367,81	8 710,17	9 338,11	8 414,98

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	305,12	1 449,61
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	305,12	1 449,61

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-470 810,82	123 451,57
Suunnitelman muk. poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)	0,00	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	-470 810,82	123 451,57

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**PYSYVÄT VASTAAVAT**Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	30 604,45	38 682,76
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	63 852,23	0,00
Tilikauden poisto	-18 988,47	-8 078,31
Poistamaton hankintameno 31.12.	75 468,21	30 604,45
Kirjanpitoarvo 31.12.	75 468,21	30 604,45
Erittely olennaisista lisäpoistoista		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Poistamaton hankintameno 1.1.	16 505,36	18 263,04
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	9 469,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-2 456,36
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-7 036,36	-8 770,32
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 469,00	16 505,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 469,00	16 505,36
Erittely olennaisista lisäpoistoista		

KONSERNI		KUNTA	
kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Poistamaton hankintameno 1.1.	47 109,81	56 945,80
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	9 469,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-2 456,36
Siirrot erien välillä	63 852,23	0,00
Tilikauden poisto	-26 024,83	-16 848,63
Poistamaton hankintameno 31.12.	84 937,21	47 109,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	84 937,21	47 109,81
Erittely olennaisista lisäpoistoista		

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Poistamaton hankintameno 1.1.	524 243,77	519 293,77
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	4 950,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	430 000,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	954 243,77	524 243,77
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	954 243,77	524 243,77

Rakennukset

Poistamaton hankintameno 1.1.	6 841 880,81	7 188 619,34
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	139 622,88
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-29 603,94
Vähennykset tilikauden aikana	-29 338,11	-129 367,30
Siirrot erien välillä	877 198,82	
Tilikauden poisto	-306 999,43	-327 390,17
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 382 742,09	6 841 880,81

Erittely olennaisista lisäpoistoista

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Poistamaton hankintameno 1.1.	482 070,66	472 836,02
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	103 294,80
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-48 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	25 117,81	0,00
Tilikauden poisto	-49 479,07	-46 060,16
Poistamaton hankintameno 31.12.	457 709,40	482 070,66
Kirjanpitoarvo 31.12.	457 709,40	482 070,66

Erittely olennaisista lisäpoistoista

Koneet ja kalusto

Poistamaton hankintameno 1.1.	55 055,13	72 553,62
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	4 391,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	12 954,24	0,00
Tilikauden poisto	-20 614,79	-21 889,49
Poistamaton hankintameno 31.12.	47 394,58	55 055,13
Kirjanpitoarvo 31.12.	47 394,58	55 055,13

Erittely olennaisista lisäpoistoista

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
Muut aineelliset hyödykkeet (poistokelvotonta)				
Poistamaton hankintameno 1.1.			4 559,89	4 559,89
Lisäykset tilikauden aikana			0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00	0,00
Siirrot erien välillä			0,00	0,00
Tilikauden poisto			0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.			4 559,89	4 559,89
Kirjanpitoarvo 31.12.			4 559,89	4 559,89
Erittely olennaisista lisäpoistoista				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Poistamaton hankintameno 1.1.			441 723,89	72 860,18
Lisäykset tilikauden aikana			1 232 530,94	621 375,39
Rahoitusosuudet tilikaudella			-245 903,23	
Vähennykset tilikauden aikana			0,00	-252 386,68
Siirrot erien välillä			-1 409 123,10	-125,00
Tilikauden poisto			0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.			19 228,50	441 723,89
Kirjanpitoarvo 31.12.			19 228,50	441 723,89
Aineelliset hyödykkeet yhteensä				
Poistamaton hankintameno 1.1.			8 349 534,15	8 330 722,82
Lisäykset tilikauden aikana			1 232 530,94	873 634,07
Rahoitusosuudet tilikaudella			-245 903,23	-77 603,94
Vähennykset tilikauden aikana			-29 338,11	-381 753,98
Siirrot erien välillä			-63 852,23	-125,00
Tilikauden poisto			-377 093,29	-395 339,82
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.			8 865 878,23	8 349 534,15
Arvonkorotukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			8 865 878,23	8 349 534,15
Erittely olennaisista lisäpoistoista				
Maa- ja vesialueet erittely				
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut			18 150,00	18 150,00
Muut maa- ja vesialueet			936 093,77	506 093,77
Maa- ja vesialueet yhteensä			954 243,77	524 243,77
<u>Sijoitukset</u>				
Osakkeet ja osuudet				
Osakkeet konserniyhtiöt				
Hankintameno 1.1.			9 600,00	92 390,67
Lisäykset			0,00	0,00
Vähennykset			0,00	-82 790,67
Siirrot erien välillä			0,00	0,00
Hankintameno 31.12.			9 600,00	9 600,00
Arvonlennukset			0,00	0,00
Arvonkorotukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			9 600,00	9 600,00

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
Kuntayhtymäosuudet				
Hankintameno 1.1.			699 958,81	699 958,81
Lisäykset			0,00	0,00
Vähennykset			0,00	0,00
Siirrot erien välillä			0,00	0,00
Hankintameno 31.12.			699 958,81	699 958,81
Arvonlennukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			699 958,81	699 958,81
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.			102 853,56	102 853,56
Lisäykset			34 872,16	0,00
Vähennykset			0,00	0,00
Siirrot erien välillä			0,00	0,00
Hankintameno 31.12.			137 725,72	102 853,56
Arvonlennukset			0,00	0,00
Arvonkorotukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			137 725,72	102 853,56
Osakkeet ja osuudet yhteensä				
Hankintameno 1.1.			812 412,37	895 203,04
Lisäykset			34 872,16	0,00
Vähennykset			0,00	-82 790,67
Siirrot erien välillä			0,00	0,00
Hankintameno 31.12.			847 284,53	812 412,37
Arvonlennukset			0,00	0,00
Arvonkorotukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			847 284,53	812 412,37
Saamiset konserniyhtiöt				
Hankintameno 1.1.			5 000,00	12 500,00
Lisäykset			0,00	0,00
Vähennykset			0,00	-7 500,00
Siirrot erien välillä			0,00	0,00
Hankintameno 31.12.			5 000,00	5 000,00
Arvonlennukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			5 000,00	5 000,00
Saamiset muut yhteisöt				
Hankintameno 1.1.			300 000,00	0,00
Lisäykset			0,00	300 000,00
Vähennykset			0,00	0,00
Siirrot erien välillä			-10 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.			290 000,00	300 000,00
Arvonlennukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			290 000,00	300 000,00
Jvk-,muut laina- ja muut saamiset yhteensä				
Hankintameno 1.1.			305 000,00	12 500,00
Lisäykset			0,00	300 000,00
Vähennykset			0,00	-7 500,00
Siirrot erien välillä			-10 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.			295 000,00	305 000,00
Arvonlennukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			295 000,00	305 000,00

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
KUNTAYHTYMÄSOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET				
Pohjois-Pohjanmaan Liitto				
Tasearvo 1.1.			1 177,45	1 177,45
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
Tasearvo 31.12.			1 177,45	1 177,45
Kaupungin osuus kuntayhtymän peruspääomasta			0,00	0,00
Ero			1 177,45	1 177,45
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky				
Tasearvo 1.1.			698 781,36	698 781,36
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
Tasearvo 31.12.			698 781,36	698 781,36
Kaupungin osuus kuntayhtymän peruspääomasta			0,00	0,00
Ero			698 781,36	698 781,36
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä				
Tasearvo 1.1.			0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
Tasearvo 31.12.			0,00	0,00
Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta			149 193,57	149 193,57
Ero			-149 193,57	-149 193,57

Hailuodon kunnalla ei ole osuutta Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kertyneen alijäämän kattamiseen.

OMISTUKSIA MUISSA YHTEISÖISSÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Ks. erillinen taulukko

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
SIIRTOSAAMISET				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	5 802,74	0,00	5 802,74	0,00
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	30 110,69	19 833,97	22 539,70	13 798,20
EU-tuet ja avustukset	1 872,15	1 851,83	0,00	0,00
Muut tulojäämät	446 184,32	30 887,39	418 033,24	8 548,82
Tulojäämät yhteensä	483 969,90	52 573,19	446 375,68	22 347,02
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	483 969,90	52 573,19	446 375,68	22 347,02
RAHOITUSARVOPAPERIT				
Muut arvopaperit				
Jälleenhankintahinta			1 589 386,12	1 517 365,20
Kirjanpitoarvo 31.12.			1 500 000,00	1 500 000,00
Erotus			89 386,12	17 365,20
Yhteensä rahoitusarvopaperit			1 500 000,00	1 500 000,00
OMAN PÄÄOMAN ERITTELY				
Peruspääoma 1.1.	3 287 806,06	3 287 806,05	3 287 806,05	3 287 806,05
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	3 287 806,06	3 287 806,05	3 287 806,05	3 287 806,05
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	793,29	793,29	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	793,29	793,29	0,00	0,00

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
<u>Muut omat rahastot</u>				
Kehittämisrahasto 1.1.	11 971,77	14 087,79	0,00	0,00
Siirrot rahastoon		0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-4 449,43	-2 116,02	0,00	0,00
Kehittämisrahasto 31.12.	7 522,34	11 971,77	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	50 188,11	53 385,63	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	5 563,63	796,31	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	-3 993,83	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	55 751,74	50 188,11	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä	63 274,08	62 159,88	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	6 660 629,28	6 535 907,08	2 358 871,82	2 154 271,66
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleisohjeen muutoksen vaikutus	33 132,96	-36 832,33	33 132,96	-37 680,89
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	6 693 762,24	6 499 074,75	2 392 004,78	2 116 590,77
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-73 122,85	161 554,53	459 530,33	242 281,05
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 972 512,81	10 011 388,50	6 139 341,16	5 646 677,87

ERITTELY POISTOEROSTA

Investointivaraukseen liittyvä poistoero	3 244 068,25	2 773 257,43

PITKÄAIKAISET VELAT JA VELKOJEN OSAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 128 339,00	1 907 131,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 128 339,00	1 907 131,00

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	158 646,08	118 528,16	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	158 646,08	118 528,16	0,00	0,00

VIERAS PÄÄOMA

	KUNTA		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	13 296,18	0,00	14 073,37
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	13 296,18	0,00	14 073,37
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	20 991,07	0,00	107 879,33
Muut velat	0,00	144 390,32	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	31 069,59
Yhteensä	0,00	165 381,39	0,00	138 948,92
Vieras pääoma yhteensä	0,00	178 677,57	0,00	153 022,29

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
Muut velat				
Liittymismaksut	1 793 772,50	1 800 820,00	0,00	0,00
Muut velat	1 130,88	218 180,86	0,00	228 821,13
Muut velat yhteensä	1 794 903,38	2 019 000,86	0,00	228 821,13

SIIRTOVELAT

Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	8 807,18	10 465,36	4 322,48	
Menojäämät				
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	32 250,91	74 367,16	0,00	30 626,99
Lomapalkkavelka	670 850,12	696 159,79	407 039,82	424 665,71
Korkojaksotukset	7 335,83	6 284,33	7 296,75	5 914,26
Muut menojäämät	421 870,60	353 819,62	325 523,29	271 671,02
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 132 307,46	1 141 096,26	739 859,86	732 877,98

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	35 188,08	64 705,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	64 705,30	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	64 705,30	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	99 893,38	64 705,30	0,00	0,00

Vuokravastuut

Vuokravastuiden yhteismäärä,				
vastuut voimassa xx.xx.xxxx asti	19 639,00	0,00	5 230,68	0,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä	32 404,53	25 167,14	1 978,92	7 852,44
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 453,11	12 037,69	659,64	3 251,22
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	52 043,53	25 167,14	7 209,60	7 852,44

Vastuusitoumukset

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			400 000,00	400 000,00
Jäljellä oleva pääoma			240 000,00	240 000,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			110 000,00	110 000,00
Jäljellä oleva pääoma			54 000,00	125 300,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	4 788 224,00	4 754 592,55
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	3 574,09	3 388,15

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista aih.veloitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Sitoumukset avustukseen	17 571,31	0,00	0,00	0,00
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokravastuut, voimassa 30.11.2027 asti	1 174,50	20 722,82	0,00	0,00
Muut sitoumukset ja sopimuksiin sisältyvät vastuut	0,00	1 898,39	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	18 745,81	22 621,21	0,00	0,00

	KONSERNI		KUNTA	
	kuluva vuosi	edellinen vuosi	kuluva vuosi	edellinen vuosi
Johdannaissopimukset:				
POHJOIS-POHJANMAAN SAIRAANHOITOPIIIRIN KY				
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj				
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa on tehty yksittäisen lainan korkoriskinsuojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista koroista kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Koronvaihtosopimus on kertalyhenteinen. Sopimus erääntyy 10.10.2021.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	47 166,80	47 166,80		
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 225,29	-2 233,94		
Koronvaihtosopimus Handelsbanken				
Koronvaihtosopimus Handelsbankenin kanssa on tehty yksittäisen lainan korkoriskinsuojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimukseen sisältyy myös korkokatto. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.7.2019.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	22 109,44	29 479,25		
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)	259,37	428,34		
Koronvaihtosopimus SEB				
Korkokattosopimus Skandinaviska Enskilda Bankenin on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Korkokattosopimuksella rajoitetaan lainasta maksettavaa korkoa. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, Sopimus erääntyy 15.7.2019.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	22 109,44	29 479,25		
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)	384,39	174,37		
Koronvaihtosopimus Danske Bank				
Koronvaihtosopimus Danske Bankin kanssa on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 31.12.2019. Laina ja koronvaihtosopimus ovat kertalyhenteisiä				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	75 466,88	75 466,88		
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 233,68	-777,75		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus Nordea				
Koron- ja valuutanvaihtosopimus Nordean kanssa on tehty yksittäisen SEK-määräisen lainan korko- ja valuutariskin suojaamiseksi. Koron- ja valuutanvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot ja valuutan muuntokurssi kiinteiksi. Lainan sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 16.10.2020.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	12 676,17	15 093,38		
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 155,70	-726,81		
OULUN SEUDUN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ				
Koronvaihtosopimus korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 21.12.2018.				
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	22 801,94			
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-510,27			
Vammaispalvelulain mukaisen tuleva tuetun asumisen vastuu	54 989,86	54 944,24		
Arvonlisäveron palautusvastuu	39 090,18	44 374,25		

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**HENKILÖSTÖ 31.12.**

Vakinaiset	64	61
Määräaikaiset	30	40
Yhteensä	94	101

HENKILÖSTÖKULUT

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	3 573 040,61	3 558 109,58
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	25 744,29
Henkilöstökulut yhteensä	3 573 040,61	3 583 853,87

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

Perussuomalaiset	111,00	132,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	111,00	132,00

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT**KPMG Oy Ab**

Tilintarkastuspalkkiot	11 785,20	4 798,80
Tarkastuslautakunnan avustaminen	2 194,80	967,20
Muut palkkiot	880,00	520,80
Palkkiot yhteensä	14 860,00	6 286,80

Liitetieto: Poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien vastaavuudesta**HAILUODON KUNTA**

	2015	2016	2017	2018	2019	KA
Poistonalaiset investoinnit	690 716	1 234 270	588 500	1 129 000	730 500	
Rahoitusosuudet	89 604	245 903		10 000		
Investointien omahankintamenot	601 112	988 367	588 500	1 119 000	730 500	805 496
Suunnitelmanmukaiset poistot	414 770	403 118	398 230	391 160	354 053	392 266
Ero						413 230
Poikkeama % (Eroitus/Investoinnit-%)						51 %

Hailuodon kunnalle on laadittu investointisuunnitelmarunko valtuuston talousarvioseminaarin yhteydessä ajalle 2016-2025, jolla investointeja on pyritty priorisoimaan ja niiden ajoittamista tasoittamaan. Investointien määrän satunnaisvaihtelu aiheuttaa lyhyellä aikavälillä merkittävää muutosta poikkeama-%:iin (vuonna 2013 58 %, 2014 34 %, 2015 30 %).

Poikkeama-% säilyttäminen 10 %:ssa tai alle merkitsee Hailuodon kunnassa keskimäärin 435.900 € vuosittaista investointia nykyisellä poistomäärällä. Poikkeama-%, joka vastaa laskennallisen vuosittaisen kulumisen määrää on 17 %. Tarkastelujaksolle osuu useita uusinveistointeja, kuten päiväkodin laajennus, paloasemalaajennus, saarenkartanon perusparannus ja laajennus sekä kunnanviraston uusiminen jotka osaltaan nostavat poikkeama-%:ia.

Liitetieto: Tytäryhteisöt, kuntayhtymät

	Kunnan omistus- osuus - %	Konsernin omistus- osuus - %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vier. pääomasta	Konsernin osuus tilik. voitosta/tapp.
Kuntayhtymät:					
Pohjois-Pohjanmaan Liitto, Oulu	0,27	0,27	2 927	3 219	211
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky, Oulu	0,471668	0,47	736 911	1 021 105	25 368
Oulun seudun ammatillisen koulutuksen ky, Oulu	0,403776	0,4	288 721	182 746	8 860
Tytäryhteisöt:					
Hailuodon Vesihuolto Oy, Hailuoto	100	100	197 236	2 113 394	-22 388

Eriytetyt tilinpäätökset

---

15 Tytäryhtiöiden toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot

Hailuodon vesihuolto Oy

€	TP2016	TP2015	Muutos -%
Liikevaihto	273 341,54	263 133,76	3,9
Liikevoitto	-22 181,59	-4 493,64	393,6
Tilikauden voitto/tappio	-22 387,92	-5 227,20	328,3
Taseen loppusumma	2 310 629,45	2 305 080,50	0,2
Investoinnit		-61 101,92	-

TALouden TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %	8,5	9,5	-10,4
Sijoitetun pääoman tuotto -%	-5,0	-0,8	514,1
Henkilöstö, lkm	1	1	0

Toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Talousvesipuolella kaikki raakavesipumput on huollettu ja vaihdettu kuluvana vuonna. Ojakylän vedenottamolle on asennettu UV-sterilisaattori, jonka avulla estetään mikrobien pääsy talousvesiverkostoon. Verkostopuolella ei ole käytössä olevia alavesialtaita ja verkosto on kaikkialla paineellinen. Tästä syystä talousvesiverkosto on nyt vesihygienisesti erittäin turvallinen. Käytännössä talousveden mikrobiologinen saastuminen on kokonaan estetty. Uusia talousvesiliittymiä rakennettiin vuonna 2016 4 kpl.

Vesihuoltolaitosten valvontaviranomaisia ovat ympäristöasioissa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja terveydensuojeluasioissa kunnan terveydensuojeluviranomainen. Terveydensuojeluviranomainen valvoo laitoksen toimittaman talousveden ja raakaveden laatua vahvistetun valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Valvonnassa ei havaittu puutteita ja talousvesi täyttää asetuksen vaatimukset. Pohjavesitarkkailua suoritetaan Hyypän vedenottoalueella vuonna 2015 myönnetyn ympäristöluvan tarkkailuohjelman mukaisesti.

Uuden vedenottamon suunnittelua jatketaan ensisijaisesti oman laitoksen rakentamisen pohjalta. Laitos on tarkoitus rakentaa Marjaniemen alueelle. Vuoden 2016 aikana hanke on edennyt vain suunnittelutasolla ja hanke on edelleen vireillä.

Saareissa syntyvät talousjätevedet johdetaan puhdistettavaksi Lakeuden keskuspuhdistamoon Kempeleeseen. Käytettävä tekniikka mahdollistaa talousjätevesien keräilyn laajalta alueelta saaresta. Tehokas ja joustava vesihuolto mahdollistaa uusien rakennusten sijoittelun vesihuollon osalta vapaasti. Jätevesipuolella uusia jätevesiliittymiä rakennettiin 3 kpl.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

Jätevesipuolen huolto- ja korjauskulut ovat kasvaneet edellisen vuoteen verrattuna huomattavasti. Linjapumppaamoiden pumppujen huollot on tehty määräaikoina. Huolto- ja korjauskulujen kasvuun ovat syynä jäteveden kiinteistöpumppaamojen laaja määräaikaishuolto. Vuonna 2016 huollettiin yhteensä 100 kiinteistöpumppaamoa. Lisäksi on jouduttu korjaamaan jäätymisvaurioita (-10.000 €). Yleinen kustannustason nousu on edelleen nostanut mm. tarvikkeiden hintaa. Rakentamistoiminasta saatu kate on edelleen pienentynyt edelliseen tilikauteen verrattuna. Liiketoiminnan tuotot ovat kasvaneet noin 10.000 € ja pääomalaajojen korkokulut ovat säilyneet alhaisina, korkotasosta johtuen.

Kokonaisuutena yhtiön toiminnallinen tulos tilikaudella 2016 on -22.387,92 € tappiollinen poistojen jälkeen. Tulos-tavoite talousarviossa oli 4.680,00 €. Tulos poikkea tavoitteesta. Yhtiö ei ole onnistunut taloustavoitteissaan hyvin. Syynä ovat ennakoitua suuremmat huolto- ja korjauskulut talousjäteveden käsittelyssä. Taseen loppusumma on 2.310.629,45 €.

Investoinnit

Poistojen määrä vuoden 2016 lopussa oli 85.926,07 €, joka on noin kolmasosa yhtiön liikevaihdosta.

Lainat

Toimintavuoden 2016 lopussa yhtiöllä on rahoituslaitoksista otettua pääomalainaa yhteensä 240.000 €.

Hallituksen kokoonpano

Pj. Ahti Patokoski

Vpj. Sanna Sipilä

jäsenet: Matti Hautanen, Jari Räinen (pyytänyt eroa vuoden 2016 aikana) ja Ossi Suomela

varajäsen: Raija Tuhkanen ja Paavo Sipola

Hailuodon Vesihuolto Oy:n hallituksen kokouksia pidettiin tilikaudella yhteensä 5. Hallituksen esittelijänä ja sihteerinä oli toimitusjohtaja Jouni Marjaniemi. Vuoden 2015 varsinainen yhtiökokous pidettiin 28.4.2016.

Toiminnan kehittyminen ja tulevaisuus

Vuoden liikevaihto oli 273.341,54 €. Liikevaihto kattaa toiminnan kulut ja pääomalainaa on mahdollista lyhentää lainaohjelman mukaisesti. Kulujen jatkuva kasvu vuosittain asettaa paineita veden ja jäteveden käyttömaksujen korottamiselle tulevana vuosina. Nykyisen yleisen taloustilanteen vuoksi kasvua ei ole merkittävästi saatavissa uusien liittymien myynnistä eikä merkittävää lisäystä asiakkaiden määrässä ole odotettavissa. Talousvesiliittymiä on toimintavuonna myyty 4 kpl. Taloudessa tavoitteena on liikevaihdon säilyttäminen nykyisellä tasolla ja liiketoiminnan kulujen hillitseminen seuraavien tilikausien aikana.

Yhtiön tärkeimpänä tavoitteena on keskeytyksetön laatuvaatimukset täyttävän talousveden jakelu asiakkailleen. Muita tavoitteita on huoltovarmuuden ylläpito yhteistyössä kunnan ja viranomaisten kanssa sekä laitoksen teknisen toimintavarmuuden ylläpito talous- ja jätevesipuolella. Näistä strategisesti tärkeitä asioita kehitetään yhteistyössä viranomaisten kanssa. Vedenhankinnan suunnittelu Marjaniemen alueella tähtäävät osaltaan huoltovarmuuden parantamiseen ja vedenhankinnan turvaamiseen.

Uuden kiinteän liikenneyhteyden toteutuessa paineet rakentamiselle Hailuodossa kasvavat huomattavasti. Vesi- huollon on pystyttävä vastaamaan kasvavan asukasmäärän tarpeisiin ja vesihuollon kehittämistä on syytä valmistella yhtä aikaa liikenneyhteyden kehittämisen kanssa. Nykyinen vedenhankinta kapasiteetti on noin 450 m³/vrk ja keskimääräinen kulutus 160 m³/vrk. Kesäaikoina huippukulutus on enimmillään 360 m³/vrk.

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

16 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Hailuodon kunnan kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitukset

Hailuodossa huhtikuun 4. päivänä 2017

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

_____ / _____ 2016

KPMG Julkishallinnon palvelut Oy
JHTT -yhteisö

Katri Hokkanen
JHT, KHT -tilintarkastaja

17 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista

Käytetyt kirjanpitokirjat

Tasekirja	paperinen
Päiväkirja	sähköinen arkisto Aditro Archive
Pääkirja	sähköinen arkisto Aditro Archive
Palkkakirjanpidon päiväkirja	paperinen tai sähköinen arkisto Aditro Archive

Kirjanpitoaineiston pysyvää säilytystä (KPL 2:10 §) hoitaa sähköisessä muodossa arkistoitavan aineiston osalta Monetra Oy, jonka toimipiste on Oulussa. Paperille tallennettu aineisto säilytetään Hailuodon kunnan toimitiloissa.

Käytetyt tosittelajit

Pankkitositteet	30	Yleismuistiot MYRE	83
Ostolaskut P2P	32	Palkkatosittet	84
Hyvitysten kohdistus OSRE	34	Luottotappiot	85
Ostolaskujen maksut	35	Hyvitysten kohdistus MYRE	86
Ostolaskut käsintallennetut	36	Sumu-poistot	87
Ostolaskut kierrätys	37	Käyttöomaisuuden luotutukset	88
Toimeentulotuella maks laskut	38	Poistoeron muutokset	89
Effica/toimeentulotuki	39	Vyörytykset	90
Myren viitesuoritukset	40	KP laskennalliset	91
Myre käsintallennetut suoritukset	41	KP Automaattikirjaukset	92
Intime yleislaskutus	42	SL Laskennalliset	93
Intime Web-laskutus heti	44	SL Automaattikirjaukset	94
Viitesuoritukset/Perintätsto	46	Jaksotukset	95
Myre enn.ja maksumäär.kohdistu	47	Kirjanpidon tulos	96
Sopimuslaskutus	48	Kirjanpidon tulos laskennallis	97
Korkolaskut	49	Sisäisen laskennan tulos	98
Myyntilaskut	50	Sisäisen laskennan tulos laske	99
Mediatri-laskutus	51	Yleismuistiot MYRE	83
Konvertoidut avoimet laskut	59	Palkkatosittet	84
Sisäinen laskutus	70	Luottotappiot	85
Sisäiset laskut Intime/IP	72		
SIS web-muistiotosite	77		
Sis.laskutus Intime/IP, uusi	78		
Web-muistiotosite	80		
Käsinkirjatut muistiotositteet	81		
Matkalaskut	82		

18 Tunnuslukujen laskentakaavat

Hailuodon kunta

Tunnuslukujen laskennassa on käytetty seuraavia laskentakaavoja:

Toimintatuotot/ Toimintakulut %

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate/ Poistot %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa/ asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä}$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5:ltä vuodelta, €

= tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulo-rahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$ (Oma hankintameno = Investointimenot - Rahoitusosuudet)

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassavarat

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassastamaksut/ vuosi

= $\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut} + \text{käyttöomaisuusinvestoinnit} + \text{antolainojen lisäykset} + \text{pitkäaikaisten lainojen vähennykset}$

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} \cdot \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$

Omavaraisuus-%

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus €/ asukas

= $(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvo paperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Asukasmäärä}$

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$ (Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + käyttötalouden valtionosuudet)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/ asukas

= $\text{Kertynyt ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakanta €/ asukas

= $\text{Lainakanta 31.12.} / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Hailuoto –konserni

Seuraavassa on lueteltu käytetyt Hailuoto –konsernin laskentakaavat, jotka poikkeavat kunnan laskentakaavoista.

Toimintatuotot/ Toimintakulut %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Vuosikate/ Poistot %

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Omavaraisuus-%

= $(\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Kertynyt poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

